

Cynllun Blynyddol Drafft 2008/09

Ymgynghoriad

Dyddiad cyhoeddi:

11 Rhagfyr 2007

Dyddiad cau ar gyfer
ymatebion:

19 Chwefror 2008

Cynnwys

Adran

1	Rhagair
2	Crynodeb gweithredol
3	Ymagwedd Ofcom at reoleiddio
4	Ystyried ein fframwaith strategol
5	Goblygiadau i Raglen Waith Ofcom
6	Rhaglen waith fanwl ar bolisi
7	Darparu gwasanaethau i ddinasyddion a defnyddwyr
8	Cyflwyno gwerth i randdeiliaid

Tudalen

3
5
8
11
25
29
47
52

Atodiad

1	Cwestiynau'r ymgynghoriad
2	Ymateb i'r ymgynghoriad hwn
3	Egwyddorion ymgynghori Ofcom
4	Taflen flaen ar gyfer ymateb i ymgynghoriad

Tudalen

54
55
57
58

Adran 1

Rhagair

- 1.1 Rhagweld cydgyfeiriant ar draws y gwasanaethau cyfathrebu amrywiol oedd y rheswm y cafodd Ofcom ei greu. Bryd hynny, dim ond dechrau gweld rhai o'r trawsnewidiadau a oedd i ddod yr oeddwn. Bedair blynedd yn ddiweddarach, rydym mewn byd lle mae cydgyfeirio'n digwydd go iawn. Mae'r modd yr ydym yn byw ein bywydau personol, y modd y cyfranogwn yn y gymdeithas fel dinasyddion a'r modd y gweithredwn yn y farchnad fel defnyddwyr i gyd yn newid o ddifrif. Mae'r newidiadau hyn yn esgor ar ganlyniadau pellgyrhaeddol i holl sectorau'r economi, ond fe'u teimlir yn benodol yn y sector cyfathrebiadau.
- 1.2 Nid yw'n hawdd diffinio cydgyfeiriant, a chyfeiria at ystod eang o ddatblygiadau. Mae'r rhain yn cynnwys: newidiadau yn y modd y defnyddir gwasanaethau cyfathrebu; trawsnewidiadau mewn modelau busnes; a datblygiadau technolegol. Ond yr hyn sy'n eglur yw ei fod yn cynnig nifer fawr o gyfleoedd, ac yn creu ar yr un pryd nifer o heriau newydd i ddefnyddwyr, dinasyddion, busnesau ac Ofcom. Rydym yn symud yn gyflym tuag at fyd digidol cynyddol, ac mae mwy o gystadleuaeth, mwy o ddewis, mwy o gymhlethdod a mwy o newid yn y sector cyfathrebiadau nag erioed o'r blaen. Mae'r newidiadau hyn yn codi nifer o gwestiynau newydd – cwestiynau sy'n gymwys i ni fel dinasyddion, ac fel defnyddwyr.
- 1.3 I ddinasyddion, mae buddion lawer yn sgil y newidiadau hyn. Gellir defnyddio nifer gynyddol o lwyfannau cyfathrebu i gyflawni amcanion gwerth cyhoeddus. Un enghraifft yw cynnwys gwasanaeth cyhoeddus y gellir bellach ei gyflwyno dros y teledu, y radio neu'r rhyngwrdd. Hefyd, gall dinasyddion elwa o ddod yn rhan o gymdeithas â gwell cyswllt a mwy o rwydweithio.
- 1.4 Ond mae heriau i ni fel dinasyddion hefyd. Mae'n rhaid i ni ochel yn erbyn risg eithrio rhai grwpiau rhag cyfranogi'n llawn yn y gymdeithas. Gall hyn ddigwydd oherwydd materion yn ymwneud ag argaeledd gwasanaethau, neu oherwydd niferoedd llai yn prynu ac yn defnyddio ymhlith rhai grwpiau. Mae'r ffyrdd traddodiadol o gyflawni amcanion gwerth cyhoeddus yn y gorffennol yn cael eu herio'n gynyddol. Er enghraifft, mae'r model busnes cyfredol ar gyfer darparu darlledu gwasanaeth cyhoeddus yn cael ei danseilio gan fwy o ddewis a mwy o gystadleuaeth yn y byd darlledu. Hefyd, mewn byd sy'n cydgyfeirio mwy a byd cynyddol ddigidol, bydd angen ailasesu rhai ymagweddau at sicrhau bod gwasanaethau ar gael yn gyffredinol.
- 1.5 Fel defnyddwyr, cawn ein bod mewn sefyllfa lle mae gennym fwy o reolaeth nag erioed o'r blaen. Fel enghraifft, mae technolegau symudol – prin yr oeddent yn nodwedd o gwbl ar y tirlun cyfathrebu 15 mlynedd yn ôl – bellach yn allweddol i gyfathrebu, ac yn gynyddol allweddol o ran cael mynediad i gynnwys cyfryngau, a'i rannu. Hefyd, gallwn ddewis o amrywiaeth gynyddol o wasanaethau, ac addasu'r gwasanaethau hyn at ein hanghenion. Yn y byd digidol a chydgyfeiriol sy'n dod i'r amlwg, rydym yn gynhyrchwyr ein cynnwys ein hunain yn gynyddol hefyd, wrth i ni fanteisio ar y posibiliadau sy'n cael eu cynnig gan y rhyngwrdd a thechnolegau rhyngweithiol eraill.
- 1.6 Eto mae heriau i ddefnyddwyr. Er bod gwasanaethau newydd yn cynnig y potensial i gael mwy o reolaeth, mae cymhlethdod cynyddol yn golygu bod mwy o angen grymuso defnyddwyr yn y byd newydd. Mae angen i ni sicrhau y gall

defnyddwyr wneud y gorau o'r buddion potensial, a diogelu'u hunain ar yr un pryd. Fodd bynnag, nid grymuso yw'r unig ateb i ddiogelu defnyddwyr. Bydd gan Ofcom rôl i'w chwarae o hyd i ymyrryd mewn rhai amgylchiadau i ddiogelu defnyddwyr rhag niwed gwirioneddol neu botensial.

- 1.7 Yn olaf, mae'r cyfleoedd a'r heriau a ddaw yn sgil cydgyfeiriant yn llawn mor arwyddocaol i ddiwydiant. Mae modelau busnes cwmnïau yn y sector cyfathrebiadau yn cael eu trawsnewid. Mae llawer o chwaraewyr newydd yn dod i mewn i'r farchnad, ac mae rhai wedi cael llwyddiant mawr mewn ychydig flynyddoedd yn unig. Ar yr un pryd, mae llawer o fusnesau traddodiadol yn elwa o gyfleoedd newydd ac yn ymestyn eu cyrhaeddiad i lwyfannau newydd. Ond mae cyflymder y newid yn creu amgylchedd marchnad heriol i rai newydd sy'n dod i mewn ac i gwmnïau sefydledig fel ei gilydd.
- 1.8 Mae'r holl gyfleoedd a'r heriau hyn yn codi cwestiynau i Ofcom. I wneud yn siŵr ein bod yn barod i fodloni'r heriau hyn, datblygom fframwaith strategol tair blynedd y llynedd i ystyried goblygiadau cydgyfeiriant. Nod y fframwaith oedd arwain ein gwaith hyd at 2010, a chyflawni ein hamcan o reoleiddio *ar gyfer* cydgyfeiriant.
- 1.9 Fel rhan o'n proses gynllunio flynyddol eleni, rydym wedi edrych ar y prif ddatblygiadau yn y sector cyfathrebiadau i weld a yw ein fframwaith strategol yn parhau'n berthnasol. Awgryma ein dadansoddiad ei fod yn wir yn parhau'n berthnasol iawn. Serch hynny, mae angen adlewyrchu'r datblygiadau a welsom yn y flwyddyn a aeth heibio yn ein rhaglen waith fanwl. Felly, mae ein rhaglen waith a nodir yn y ddogfen hon yn cydbwysu nifer o feysydd gwaith cyfredol (fel gweithredu ein strategaeth ar gyfer telegyfathrebiadau sefydlog) gyda rhai meysydd ffocws newydd (fel ein hail adolygiad o ddarlledu gwasanaeth cyhoeddus).
- 1.10 Mae'n rhaid i ni ganolbwyntio ein gweithgareddau ar y meysydd mwyaf perthnasol i ddefnyddwyr, dinasyddion a diwydiant. Mae'n bwysig felly ein bod yn ystyried ystod eang o farnau am y rhaglen waith arfaethedig.
- 1.11 Wrth ddatblygu ein cynigion, gofynnem am fewnbwn gan holl gyrff ymgynghori Ofcom. Ar gyfer safbwyntiau cenedlaethol, trafodom gyda'r Pwyllgorau Cynghori Cenedlaethol ar gyfer Lloegr, Gogledd Iwerddon, yr Alban a Chymru. Ar gyfer materion yn effeithio ar grwpiau gwahanol ar draws cymdeithasau'r DU, ymgynghorom â'r Bwrdd Cynnwys, y Panel Defnyddwyr a'r Pwyllgor Ymgynghori ar gyfer Pobl Hŷn ac Anabl. Ac adolygom faterion yn ymwneud â'r sbectrwm radio gyda Bwrdd Ymgynghori Sbectrwm Ofcom.
- 1.12 Rydym yn awyddus i glywed barn pob un o'n rhanddeiliaid, gan gynnwys y rheiny sy'n cynrychioli defnyddwyr, busnesau bach a mawr, a'r llywodraeth, yn ogystal â chwmnïau yn y sector cyfathrebiadau. Hoffwn yn fawr annog unrhyw un sydd â diddordeb yn rhaglen waith Ofcom i gyfrannu at ac ymateb i'r cynllun blynyddol drafft hwn, ac ymateb iddo. Byddwn yn cyhoeddi ymatebion i'r ymgynghoriad hwn yn ein cynllun blynyddol terfynol ym mis Ebrill 2008.

David Currie
Cadeirydd

Ed Richards
Prif Weithredwr

Adran 2

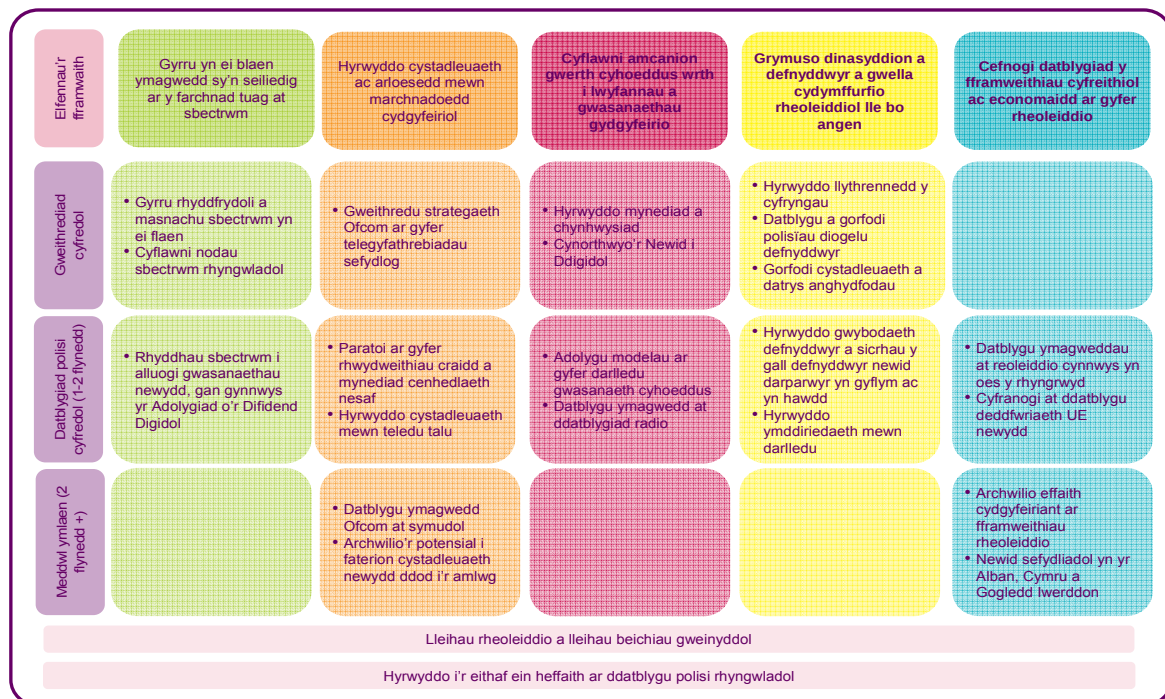
Crynodeb gweithredol

- 2.1 Mae llawer un yn y sector cyfathrebiadau wedi darogan dyfodiad cydgyfeiriant ers tro. Mae'r newidiadau yr ydym yn eu gweld yn awr yn awgrymu bod cydgyfeiriant yn digwydd go iawn bellach – mae newidiadau'n digwydd i'r sectorau cyfathrebiadau yn gyflymach nag a ragwelodd unrhyw un yr adeg hon y llynedd. Mae'r duedd hon yn debygol o barhau yn y flwyddyn i ddod.
- 2.2 Bydd goblygiadau potensial y newidiadau hyn i ddinasyddion a defnyddwyr yn sylweddol. Rydym bellach wedi cychwyn ar y broses o newid i'r digidol yn y DU. Rydym wedi gweld amrywiaeth o wasanaethau newydd ac arloesol ar y farchnad yn cynyddu o ran poblogrwydd yn gyflymach nag a ddisgwyliodd unrhyw un: er enghraifft, rhwydweithio cymdeithasol. Hefyd, rydym wedi gweld pwysau cynyddol ar fodelau cyfryngau a busnes traddodiadol.
- 2.3 Yng ngolau'r datblygiadau hyn, nodom yng nghynllun blynyddol y llynedd y dylai Ofcom geisio rheoleiddio *ar gyfer* cydgyfeiriant. I gyflawni hyn, rhoesom fanylion fframwaith strategol tair blynedd ar gyfer ein prif weithgareddau. Mae ffocws y fframwaith ar bum prif faes:
 - gyrru yn ei blaen ymagwedd sy'n seiliedig ar y farchnad tuag at sbectrwm;
 - hyrwyddo cystadleuaeth ac arloesedd;
 - sicrhau cyflawni canlyniadau gwerth cyhoeddus;
 - gwella grymuso, diogelu a gorfodi dinasyddion a defnyddwyr; ac
 - ystyried y fframweithiau cyfreithiol ac economaidd ar gyfer rheoleiddio cyfathrebiadau.
- 2.4 Ategir y pum prif faes hyn gan ddau weithgaredd ychwanegol sy'n torri ar draws holl feysydd gwaith Ofcom. Y rhain yw: parhau i leihau rheoleiddio a lleihau beichiau gweinyddol; a hyrwyddo i'r eithaf ein heffaith ar ddatblygu polisi rhyngwladol er mwyn cynrychioli buddiannau dinasyddion a defnyddwyr y DU yn y modd gorau posibl.
- 2.5 Gwelodd y flwyddyn a aeth heibio nifer o ddatblygiadau allweddol yn y sectorau cyfathrebiadau. Mae'r rhain yn cynnwys:
 - cydgyfeiriant yn cyflymu, gyda defnyddwyr yn prynu gwasanaethau wedi'u bwndelu yn gyflymach o hyd;
 - nifer cynyddol o wasanaethau newydd a mwy o ddefnydd o'r gwasanaethau hyn gan ddefnyddwyr;
 - cymysgedd newidiol o ddefnydd o gyfryngau, a ffyrdd newydd o ddefnyddio cyfryngau gan grwpiau defnyddwyr gwahanol;
 - heriau i fodelau busnes cyfryngau traddodiadol, sy'n dod i'r amlwg yn gyflymach nag a ragwelwyd, ac yn arwain at oblygiadau i gyflawni amcanion gwerth cyhoeddus;

- ffynonellau cystadleuaeth newydd mewn cyflwyno gwasanaethau, wrth i'r nifer o lwyfannau cyfathrebiadau sy'n cael eu defnyddio gan ddefnyddwyr gynyddu; a
- risg barhaus materion cystadleuaeth newydd yn dod i'r amlwg yn sgil ffurfiau newydd pŵer y farchnad.

2.6 Rydym bellach yn nesáu at ail flwyddyn ein fframwaith tair blynedd. Er gwaetha'r datblygiadau yr ydym wedi'u gweld yn y farchnad dros y flwyddyn a aeth heibio, credwn fod y fframwaith hwn yn parhau'n berthnasol i'n nod o reoleiddio *ar gyfer* cydgyfeiriant. Fodd bynnag, mae angen i ni sicrhau bod y rhaglen waith benodol o fewn y fframwaith yn parhau'n briodol ar gyfer sector cyfathrebiadau heddiw. Rydym felly wedi adolygu a diweddarau ein rhaglen waith arfaethedig ar gyfer y flwyddyn i ddod.

Ffigur 1: Prif feysydd gwaith polisi yn 2008/09

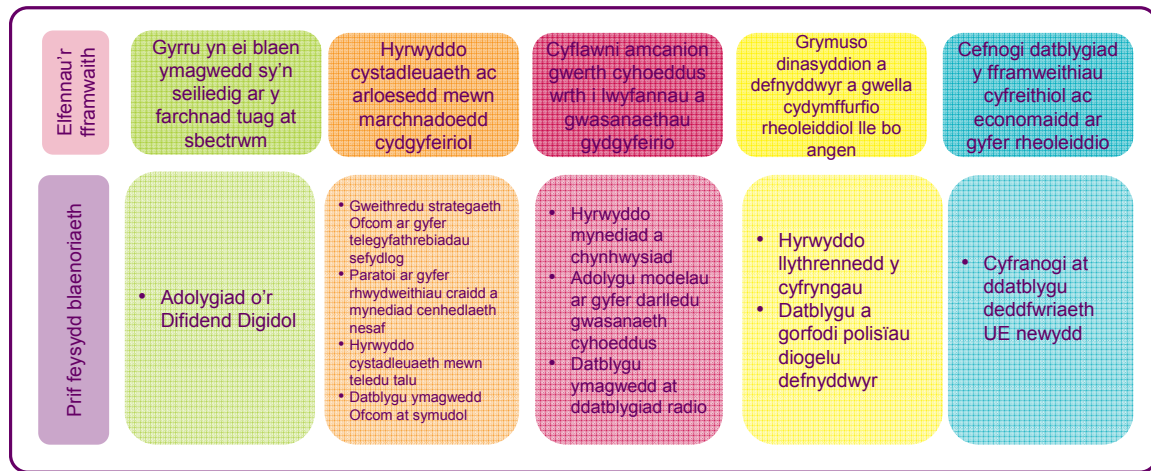
2.7 Rydym yn cynnig rhaglen waith eang ei chwmpas ar gyfer y flwyddyn nesaf, sy'n cynnwys 21 o brif feysydd gwaith. Mae ein rhaglen waith yn cynnwys prosiectau sydd ar gyfnod gweithredu cyfredol, meysydd datblygu polisi cyfredol a gweithgareddau sganiau'r gorwel sy'n edrych ymhellach i'r dyfodol.

2.8 O fewn y rhaglen waith hon, rydym wedi nodi nifer o brif flaenoriaethau ar gyfer Ofcom. Meysydd gwaith yw'r rhain lle mae canlyniadau llwyddiannus yn hollbwysig yn 2008/09 i sicrhau bod Ofcom yn cyflawni'i furiad tymor hwy i gynyddu i'r eithaf buddion cydgyfeiriant ar gyfer dinasyddion a defnyddwyr ar draws y DU. Meysydd blaenoriaeth yw'r elfennau hynny o'n gwaith a fydd: yn cyflawni'r buddion potensial mwyaf i ddinasyddion a defnyddwyr; yn mynd i'r afael â'r risgiau mwyaf i ddinasyddion a defnyddwyr; neu'r rheiny sy'n fwyaf dibynnol ar amser.

2.9 Er i ni nodi'r prif flaenoriaethau hyn, nid yw hyn yn golygu nad yw prif feysydd gwaith polisi a nodwyd ar gyfer 2008/09 yn hanfodol bwysig hefyd. Bydd pob un o'r prif feysydd gwaith a nodwyd yn parhau'n sylfaenol i Ofcom wrth gyflawni'i

ddyletswyddau i ddinasyddion a defnyddwyr. Byddwn yn parhau i weithio i sicrhau y cyflawnir ein cynlluniau yn holl feysydd y rhaglen waith i'r safon uchaf bosibl.

Ffigur 2: Meysydd blaenoriaeth uchaf ar gyfer 2008/09

- 2.10 Ar yr un pryd, mae natur y sectorau cyfathrebiadau yn golygu y bydd materion annisgwyl yn codi yn ystod y flwyddyn, er enghraifft, cyfraniad Ofcom at Adolygiad Byron o gynnwys y rhyngwrdd. I sicrhau bod gan Ofcom adnodd digonol i gyflawni gorchwylion felly nad ydynt wedi'u cynllunio, a hynny heb gyfaddawdu ein gwaith cyfredol, rydym wedi neilltuo cyfran o allu ar gyfer gorchwylion annisgwyl yn 2008/09.
- 2.11 Yn ychwanegol at ein rhaglen waith polisi, un o rolau allweddol Ofcom yw cyflwyno amrywiaeth o wasanaethau i randdeiliaid. Mae'r rhain yn cynnwys: cadw'r sbectrwm yn rhydd o ymyrraeth; dyrannu ystodau rhifau; darparu gwasanaethau gwybodaeth i'r farchnad, er enghraifft ein Hadroddiadau blynyddol ar y Farchnad Gyfathrebu. Mae'r rhain yn wasanaethau gwerthfawr i randdeiliaid, ac rydym yn edrych ar sut gallwn barhau i wella'u cyflwyniad.
- 2.12 Wrth gyflawni ein rhaglen waith polisi a'n gwasanaethau i randdeiliaid, parhawn yn ymrwymedig i gynyddu ein heffeithlonrwydd i'r eithaf. Ein nod yw cyflawni'r gwerth uchaf am arian i'n rhanddeiliaid. Bydd Ofcom yn parhau â'i ffocws ar wella gwerth am arian drwy amrywiaeth o fentrau yn y flwyddyn i ddod.
- 2.13 Mae'n bwysig i ni fod pob un o'n rhanddeiliaid yn deall yr hyn yr ydym yn bwriadu canolbwyntio arno yn y flwyddyn i ddod. Dyma yw diben yr ymgynghoriad hwn ar y cynllun blynyddol drafft. Croesawn bob barn gan randdeiliaid ar y prif flaenoriaethau arfaethedig a'n rhaglen waith ehangach ar gyfer y flwyddyn i ddod. Byddwn yn cyhoeddi canlyniadau'r ymgynghoriad hwn o fewn ein cynllun blynyddol terfynol ym mis Ebrill 2008.

Adran 3

Ymagwedd Ofcom at reoleiddio

- 3.1 Mae cyflymder y farchnad yn newid yn sgil cydgyfeiriant yn cynnig ystod eang o heriau i'r maes rheoleiddio cyfathrebiadau. Yn yr amgylchedd hwn, mae'n bwysig bod gan Ofcom ymagwedd glir at gyflawni'i gylch gwaith rheoleiddio.
- 3.2 Nodir cyd-ddyletswyddau Ofcom mewn perthynas â buddiannau dinasyddion a defnyddwyr yn Neddf Cyfathrebiadau 2003:
 - hyrwyddo buddiannau dinasyddion a defnyddwyr mewn perthynas â materion cyfathrebiadau;
 - hyrwyddo buddiannau defnyddwyr mewn marchnadoedd perthnasol, lle bo'n briodol drwy hyrwyddo cystadleuaeth.
- 3.3 O fewn y dyletswyddau cyffredinol hyn, gellir rhannu dyletswyddau penodol Ofcom i chwe maes:
 - sicrhau'r defnydd mwyaf posibl o'r sbectrwm electromagnetig;
 - sicrhau bod ystod eang o wasanaethau cyfathrebiadau electronig – gan gynnwys gwasanaethau data cyflymder uchel – ar gael ar draws y DU;
 - sicrhau ystod eang o wasanaethau teledu a radio o ansawdd uchel ac apêl eang;
 - cynnal lluosogrwydd yn y ddarpariaeth darlledu;
 - cymhwyso diogelwch digonol i gynulleidfaoedd yn erbyn deunydd niweidiol neu sarhaus; a
 - chymhwyso diogelwch digonol i gynulleidfaoedd yn erbyn annhegwch neu amharu ar breifatrwydd.
- 3.4 Er mwyn cyflawni'r dyletswyddau hyn, amlinellom nifer o egwyddorion penodol ar y modd y byddem yn gweithredu ein polisiâu rheoleiddiol. Mae ein hegwyddorion rheoleiddio yn gweithredu fel canllaw i sicrhau y rhown sylw i faterion polisi yn effeithiol, ac mewn modd amserol, cadarn a chynhwysfawr. Hefyd, maent yn helpu i roi eglurder rheoleiddio i'n rhanddeiliaid ar ymagwedd gyffredinol Ofcom at reoleiddio.

Ffigur 3: Egwyddorion rheoleiddio Ofcom**Pryd y byddwn yn rheoleiddio**

- Bydd Ofcom yn gweithredu gyda thuedd yn erbyn ymyrryd, ond gyda pharodrwydd i ymyrryd yn gyflym ac yn effeithiol lle bo gofyn.
- Bydd Ofcom yn ymyrryd lle mae dyletswydd statudol benodol i weithio tuag at nod polisi cyhoeddus na all marchnadoedd ei gyrraedd ar eu pennau eu hunain.

Sut y byddwn yn rheoleiddio

- Bydd Ofcom bob amser yn ceisio'r dulliau rheoleiddio lleiaf ymwithiol i gyflawni ein hamcanion polisi.
- Bydd Ofcom yn ymdrechu i sicrhau bod ein hymyriadau'n seiliedig ar dystiolaeth, yn gymesur, yn gyson, yn atebol ac yn dryloyw o ran ystyriaeth a chanlyniad.
- Bydd Ofcom yn rheoleiddio gyda chynllun blynyddol wedi'i gyfleu'n glir a'i adolygu'n gyhoeddus, ac ynddo amcanion polisi penodol.

Sut y byddwn yn cefnogi rheoleiddio

- Bydd Ofcom yn ymchwilio i farchnadoedd yn gyson ac yn anelu at barhau ar flaen y gad o ran dealltwriaeth dechnolegol.
- Bydd Ofcom yn ymgynghori'n eang â'r holl randdeiliaid perthnasol ac yn asesu effaith camau rheoleiddio cyn gorfodi rheoleiddio ar farchnad.

- 3.5 Bwriad ein tuedd yn erbyn ymyrryd yw lleihau risg canlyniadau anfwriadol yn codi o reoleiddio. Fe allai canlyniadau felly wyrdroi neu fygu datblygiad marchnadoedd cystadleuol ac sy'n newid yn gyflym. Lle mae'n ofynnol ymyrryd, fodd bynnag, byddwn yn ymyrryd yn gyflym ac yn bendant. Er enghraifft, mae gwasanaethau a thechnolegau newydd yn dod i'r amlwg yn creu mwy o risg y bydd defnyddwyr yn dioddef sgamiau, fel drwg-ddeialwyr rhyngwrdd. Mae cymryd camau cadarn i atal gweithgareddau o'r fath yn hanfodol: i sicrhau bod defnyddwyr yn hyderus i elwa ar yr hyblygrwydd a'r dewis ehangach a ddaw yn sgil cydgyfeirio.
- 3.6 Mae'n rhaid i ni sicrhau bod rheoleiddio'n helpu yn hytrach na'n rhwystro marchnadoedd rhag datblygu. I gyflawni hyn, mae'n nod gennym i ddefnyddio'r mecanweithiau rheoleiddio lleiaf ymwithiol. Enghraifft o hyn yw creu Dyfarnwr Telegyfathrebiadau i ddelio â materion yn codi yn sgil gweithredu dadfwndelu dolen leol (LLU). Golygai cyfeirio materion felly at y Dyfarnwr Telegyfathrebiadau yn y lle cyntaf y gellid delio mewn modd pragmatig ac effeithiol â phroblemau ynghylch gweithredu dadfwndelu dolen leol. Mae hyn wedi golygu nad yw datblygiad y farchnad wedi'i ddal yn ôl gan ymchwiliadau ffurfiol maith.
- 3.7 Mae cyflymder newid yn y sector cyfathrebiadau yn ei gwneud yn hanfodol bod dealltwriaeth glir o agweddau pobl ac o'r modd y mae marchnadoedd yn datblygu yn tanategu ein penderfyniadau. Mae rhaglen gynhwysfawr o ymchwil i'r farchnad yn tanategu ein hymrwymiad i wneud penderfyniadau ar sail tystiolaeth, a chyhoeddwn adroddiadau rheolaidd ar y farchnad cyfathrebiadau.

- 3.8 Hefyd, cydnabyddwn bwysigrwydd ymgynghori ag ystod lawn ein rhanddeiliaid, yn anffurfiol wrth i opsiynau polisi gael eu nodi a'u mireinio, ac yn ffurfiol trwy gyhoeddi dogfennau ymgynghori.
- 3.9 Mae cynnal asesiadau effaith yn helpu sicrhau ein bod yn dilyn arfer da wrth wneud penderfyniadau am bolisi. Mae asesiad effaith yn golygu bod yn glir ynghylch y mater y mae angen rhoi sylw iddo, nodi ystod o opsiynau polisi a dadansoddi'r effeithiau y byddent yn eu cael.
- 3.10 Wrth ffurfio Ofcom, pennodd y Senedd prif ddyletswydd arnom i hyrwyddo buddiannau dinasyddion a defnyddwyr. Gwna hyn hi'n arbennig o bwysig i ni ddeall sut y bydd ein penderfyniadau'n effeithio arnynt. Mae pawb ohonom yn ddinasyddion ac yn ddefnyddwyr. Fel defnyddwyr, cyfranogwn yn y farchnad, gan gaffael neu ddefnyddio nwyddau a gwasanaethau. Yn fyr, chwiliwn am yr hyn sy'n dda i ni ein hunain. Fel dinasyddion, rydym yn ymwneud nid â'n buddiannau unigol cul, ond yn hytrach â'r hyn sy'n dda i'r gymdeithas. Gall buddiannau dinasyddion gael eu pennu gan y Senedd neu drwy ryw broses awdurdodi ddemocrataidd arall. Er enghraifft, i alluogi dinasyddion i gyfrannu at ein penderfyniadau, rydym wedi defnyddio prosesau ymchwil ystyriol sy'n galluogi grwpiau o ddinasyddion i bwysu a mesur opsiynau gwahanol.
- 3.11 Weithiau, fe all buddiannau dinasyddion fod yn groes i fuddiannau rhai defnyddwyr unigol o leiaf. Er enghraifft, fe all hyrwyddo argaeledd band eang cyflymder uwch ar draws y DU olygu mynd y tu hwnt i'r hyn y byddai'r farchnad yn ei gyflwyno. Gellid edrych ar ymyrraeth gyhoeddus felly fel rhywbeth sydd er budd pob dinesydd: fe allai hyrwyddo cymdeithas fwy cynhwysol a chydgyssylltiedig. Byddai o fudd i ddefnyddwyr hefyd na fyddent fel arall yn gallu cael band eang cyflymder uwch, fel y rheiny sy'n byw mewn rhannau anghysbell o'r DU. Ar yr un pryd, fel defnyddwyr, fe all rhai ohonom orfod talu mwy am wasanaethau a fyddai wedi bod ar gael i ni beth bynnag, ond byddem yn elwa ar gymdeithas sy'n mwynhau mynediad ehangach.
- 3.12 Felly, wrth wneud penderfyniadau polisi, mae'n bwysig ein bod yn nodi buddiannau dinasyddion a buddiannau defnyddwyr. Wedyn gallwn ddeall ac esbonio'n glir y cyfaddawdau y mae ein penderfyniadau'n eu golygu yn aml. Bydd hyn yn arbennig o bwysig wrth i ni ymateb i farchnadoedd sy'n cydgyfeirio a marchnadoedd sy'n mynd yn gynyddol gystadleuol. Er enghraifft, ni fydd yr holl wasanaethau newydd ar gael i bawb. Fe allai hyn golygu bod effaith cydgyfeiriant yn anwastad ar draws grwpiau defnyddwyr neu ddinasyddion gwahanol. Yn yr achos hwn, byddai angen i ni weithio gyda'r llywodraeth i bennu pa wasanaethau y cred y gymdeithas y dylai fod mynediad ehangach iddynt, gan gofio y gall hyn olygu bod rhaid i rai defnyddwyr dalu mwy am y gwasanaethau hynny na fyddent yn gorfod talu fel arall.

Adran 4

Ystyried ein fframwaith strategol

- 4.1 Yng nghynllun blynyddol y llynedd, nodom fod cydgyfeiriant yn digwydd o'r diwedd ac y byddai'n dod â goblygiadau difrifol yn ei sgil i ddinasyddion, defnyddwyr a'r sectorau cyfathrebiadau. Mae cydgyfeiriant yn codi nifer o faterion arwyddocaol i Ofcom fynd i'r afael â hwy. Er enghraifft, rydym yn wynebu ystod o faterion newydd yn ymwneud â grymuso a diogelu defnyddwyr wrth i wasanaethau cymhleth a bwndeli gwasanaethau gael eu cynnig yn gynyddol. Mae hefyd yn codi heriau i fecanweithiau traddodiadol a modelau busnes a ddefnyddir i gyflawni amcanion gwerth cyhoeddus, gan gynnwys darlledu gwasanaeth cyhoeddus.
- 4.2 Ar yr un pryd, mae cydgyfeiriant yn cynnig y cyfle i gyflawni buddion niferus a phellgyrhaeddol i ddinasyddion a defnyddwyr. Mae'r rhain yn cynnwys cynnydd yn lefel y gystadleuaeth, gyda llwyfannau niferus yn cystadlu wrth gyflwyno gwasanaethau, er enghraifft, fideo. Cynhwysant hefyd fuddion arwyddocaol o bosibl i ddinasyddion yn sgil cymdeithas gydgyfeiriol â rhwydweithiau cymdeithasol sy'n fwy cynhwysol.
- 4.3 O ganlyniad i'r heriau a'r buddion potensial a ddaw yn sgil cydgyfeiriant, ein rôl ni yw rheoleiddio *ar gyfer* cydgyfeiriant. Er mai canlyniad y farchnad yn datblygu ac arloesi yw cydgyfeiriant, mae gan Ofcom rôl i'w chwarae i ddylanwadu ar gyflymder cydgyfeiriant a pha mor eang y bydd y buddion hyn ar gael.
- 4.4 I gyflawni hyn, amlinellom ein fframwaith strategol tair blynedd y llynedd. Seiliwyd y fframwaith hwn ar archwiliad cynhwysfawr o ddatblygiadau'r farchnad ac ymgynghoriad â rhanddeiliaid. Rydym yn nesáu at ail flwyddyn y fframwaith yn awr, a pharhawn i gredu bod y fframwaith hwn yn berthnasol i'n nod o reoleiddio *ar gyfer* cydgyfeiriant. Serch hynny, mae'n briodol i ni adolygu goblygiadau datblygiadau'r llynedd yn y sector cyfathrebiadau i'n cynllun tair blynedd. Mae'r adran hon yn archwilio'r datblygiadau hyn.
- 4.5 Nod ein fframwaith tair blynedd yw hyrwyddo i'r eithaf effeithiau cadarnhaol cydgyfeiriant drwy ganolbwyntio ar bum maes allweddol:
- **gyrru yn ei blaen ymagwedd sy'n seiliedig ar y farchnad tuag at sbectrwm** er mwyn sicrhau gwneud y defnydd gorau posibl o'r adnodd gwerthfawr hwn. Byddwn y gweithio i leihau'r cyfyngiadau ar y modd y gellir defnyddio sbectrwm, er mwyn hwyluso masnachu sbectrwm ac i sicrhau bod mwy o sbectrwm ar gael i'r farchnad;
 - **hyrwyddo cystadleuaeth ac arloesedd** mewn marchnadoedd cydgyfeiriol drwy sicrhau bod ein strategaeth telegyfathrebiadau sefydlog yn cael ei gweithredu'n effeithiol, gan annog buddsoddi effeithlon mewn rhwydweithiau cenedlaeth nesaf ac archwilio'r potensial i ffynonellau newydd pŵer marchnad ddod i'r amlwg;

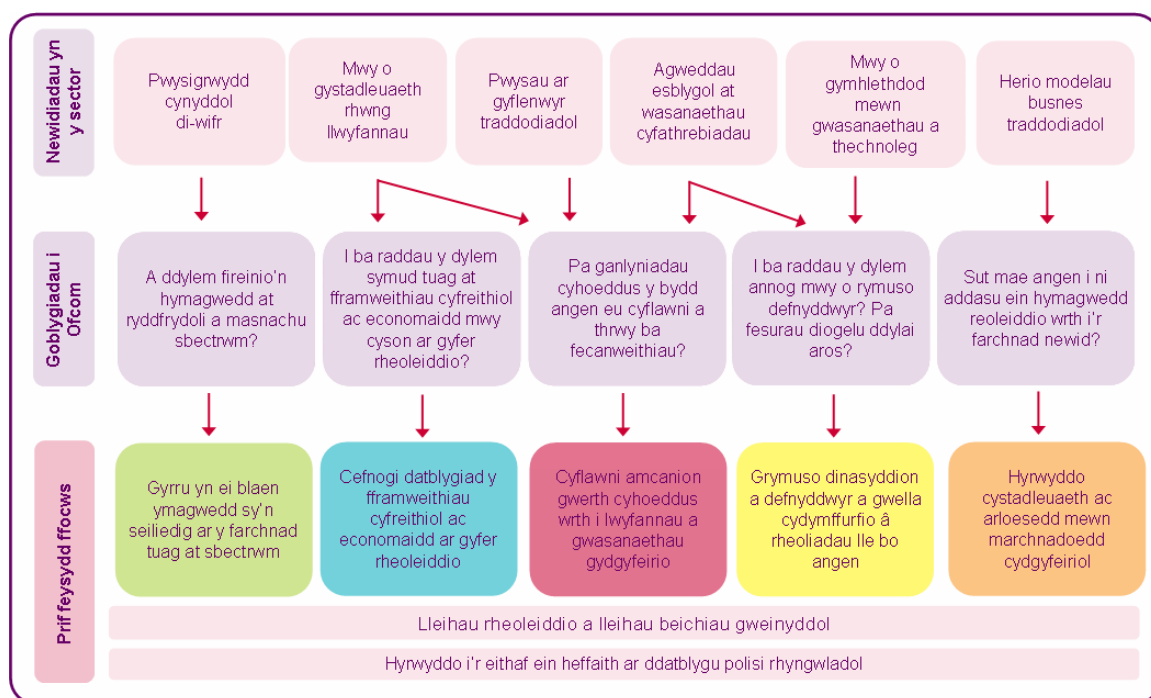

- **sicrhau cyflawni amcanion gwerth cyhoeddus** drwy sicrhau bod cynnwys o ansawdd uchel ar gael ar amrywiaeth o lwyfannau, gan hyrwyddo mynediad ym mhob rhan o'r DU i'r gwasanaethau cyfathrebiadau sydd eu hangen i gyfranogi yn y gymdeithas, ac adolygu ein hymagwedd at reoleiddio cynnwys;
- **grymuso dinasyddion a defnyddwyr a gwella cydymffurfio rheoleiddio** lle bo modd drwy hyrwyddo llythrennedd y cyfryngau a sicrhau bod y wybodaeth gan ddefnyddwyr i wneud dewisiadau gwybodus yn y farchnad. Hefyd, byddwn yn parhau i ddatblygu a gorfodi rheolau diogelu defnyddwyr, gan weithio i wella cydymffurfio â rheoleiddio drwy symleiddio'r rheolau ac adolygu ein hymagwedd at reoleiddio; ac
- ystyried sut y mae angen i'r **fframweithiau cyfreithiol ac economaidd ar gyfer rheoleiddio cyfathrebiadau** ddatblygu mewn ymateb i ddatblygiadau mewn cydgyfeiriant.

Yn ychwanegol at y pum maes hyn, mae dau faes arall sy'n torri ar draws holl waith Ofcom:

- parhau i **leihau rheoleiddio a lleihau beichiau gweinyddol**; a
- **hyrwyddo i'r eithaf ein heffaith ar ddatblygu polisi rhyngwladol** er mwyn cynrychioli buddiannau dinasyddion a defnyddwyr y DU yn y modd gorau posibl.

Ffigur 4: Fframwaith strategol tair blynedd Ofcom

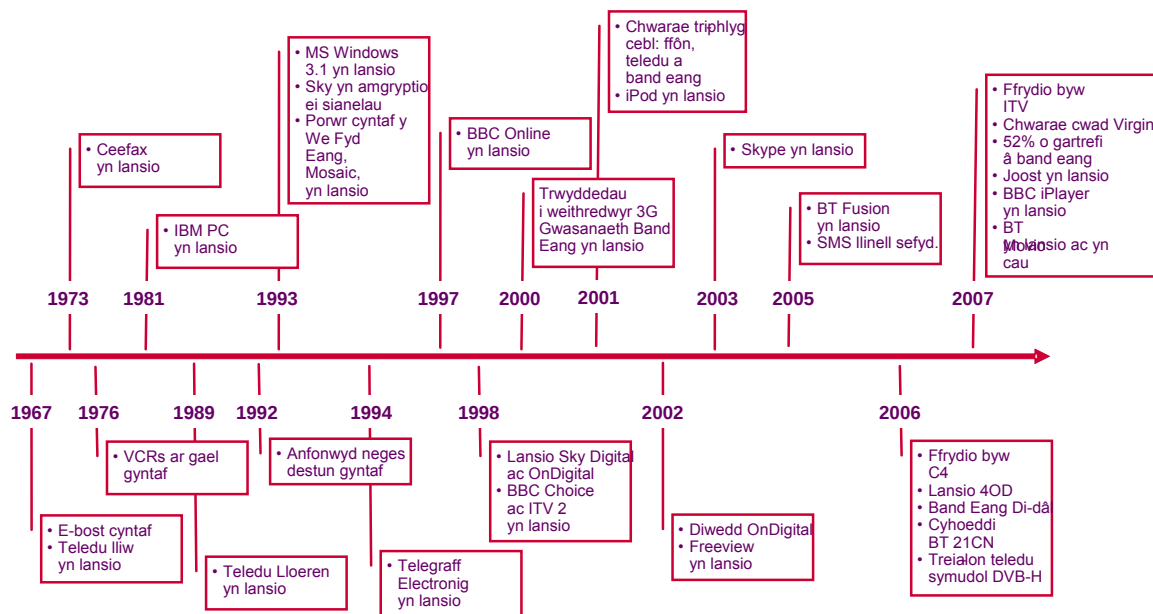
4.6 Fel rhan o'n proses gynllunio eleni, rydym wedi adlewyrchu'r ffaith fod y fframwaith hwn yn parhau'n berthnasol yng ngolau newidiadau cyfredol yn y farchnad. Isod, nodwn y datblygiadau allweddol dros y flwyddyn ddiwethaf a'u goblygiadau i'n hymagwedd strategol a'n rhaglen waith ar gyfer y flwyddyn i ddod.

Mae cydgyfeiriant yn parhau i gyflymu

4.7 Ymateb i ddatblygiadau a hwyluso datblygiadau mewn cydgyfeiriant oedd y rheswm y cafodd Ofcom ei greu. Mae hyn yn parhau'n ganolog i bopeth a wnawn. Bum mlynedd yn ôl pan sefydlwyd Ofcom, cyfran gymharol fach o boblogaeth y DU oedd yn mwynhau gwasanaethau cydgyfeiriedig. Heddiw, mae gwasanaethau felly yn ffenomen y farchnad fâs. Mae'r duedd tuag at gydgyfeiriant wedi parhau i gyflymu dros y flwyddyn ddiwethaf. Mae nifer cynyddol o wasanaethau wedi'u lansio dros lwyfannau niferus, cystadleuol gan chwaraewyr traddodiadol a chwaraewyr newydd sy'n dod i mewn i'r farchnad, ac mae nifer cynyddol o ddefnyddwyr yn defnyddio'r gwasanaethau hyn.

4.8 Mae Ffigur 5 isod yn nodi llinell amser cydgyfeiriant, gan amlygu rhai o'r gwasanaethau a'r cymwysiadau newydd a gyflwynwyd i'r farchnad dros y ddau ddegawd diwethaf. Gyda lansio a niferoedd cynyddol yn prynu gwasanaethau cyfathrebiadau sefydlog a di-wifr cyflymder uchel, rydym yn gweld nifer uwch o gynhyrchion a gwasanaethau cydgyfeiriedig yn cael eu cynnig.

Ffigur 5: Llinell amser cydgyfeiriant

Ffynhonnell: Ofcom

4.9 Fe wnaeth y nifer yn prynu'r holl dechnolegau digidol gynyddu dros y flwyddyn a aeth heibio wrth i ddefnyddwyr barhau i groesawu gwasanaethau a chymwysiadau newydd. Cyrhaeddodd y nifer yn prynu band eang 50% ar ddiwedd 2006, ac yn Q1 2007, roedd gan 52% o gartrefi'r DU gysylltiad band eang yn eu cartref¹. Roedd treiddiad teledu digidol, sef 84% o gartrefi yn Ch2 2007, i fyny deg pwynt canran yn y deuddeng mis diwethaf. Fe wnaeth y nifer yn prynu radio digidol Darlledu Sain Ddigidol (DAB) gynyddu hefyd, o 15.3% yn Ch2 2007 i 20.3% yn Ch2 2007.

4.10 Mae'r duedd tuag at gydgyfeiriant yn effeithio hefyd ar fodelau busnes chwaraewyr traddodiadol a chwaraewyr newydd i'r sector hwn. Yn gynyddol, mae modelau busnes newydd ar gyfer cyflwyno gwasanaethau yn dod i'r amlwg o ystod o gwmnïau newydd o bob cwr o'r byd. Mewn llawer o achosion, mae'r chwaraewyr

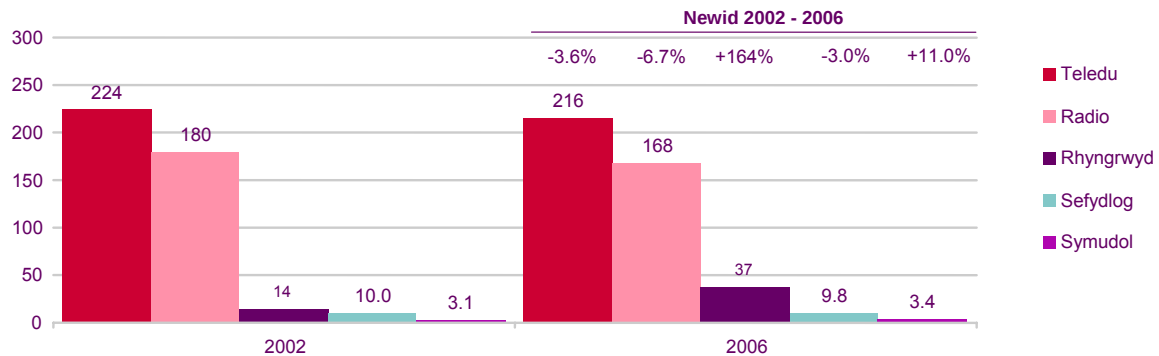
¹ Ffynhonnell: Ofcom – Y Farchnad Gyfathrebu 2007

newydd hyn yn manteisio ar y rhwystrau is i fynediad i wasanaethau ar-lein. Mae enghreifftiau'n cynnwys eBay, Skype, Facebook, iTunes, MySpace a Bebo ac amrywiaeth o wasanaethau Teledu Protocol Rhynggrwyd (IPTV) ar alwad.

- 4.11 Ar yr un pryd, mae perchenogion a darparwyr gwasanaeth llwyfannau traddodiadol yn arbroti ac yn lansio nifer o fodolau busnes newydd. Mae enghreifftiau'n cynnwys gwasanaethau ar-alwad Sky a'r gwasanaeth Sky-by-wire, teledu dal i fyny a theledu ar alw wedi'u ffrydio o'r darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus (e.e. iPlayer, 4oD), a dosbarthu cynnwys radio a sain ar-lein.
- 4.12 Mae bwndeli gwasanaeth yn cael eu cynnig gan gyfuniad o wasanaethau teledu, llinell sefydlog, symudol neu'r rhynggrwyd, a oedd ar gael gan nifer fach o chwaraewyr yn y lle cyntaf, yn cael eu cynnig gan ystod ehangach o weithredwyr erbyn hyn. Mae'r bwndeli gwasanaethau hyn yn cynyddu o ran poblogrwydd ymhlith defnyddwyr; cymerodd 40% o gartrefi'r DU fwndeli gwasanaeth yn Ch1 2007, o gymharu â 29% yn unig flwyddyn yn ôl.
- 4.13 Wrth i ddefnyddwyr barhau i fabwysiadu cyfryngau digidol, maent yn cael mynediad cynyddol i wasanaethau cyfathrebiadau dros lwyfannau a dyfeisiadau gwahanol. Dengys ein hymchwili fod 43% o oedolion y DU sydd â'r rhynggrwyd yn eu cartref yn ei defnyddio i lawrlwytho cerddoriaeth, ffilmiau a chlipiau fideo, tra bod un o bob pump yn gwrando ar y radio neu'n gwylio fideo ffrydio ar-lein. Mae defnyddwyr ifanc cyfathrebiadau yn arbennig o hoff o'r ffyrdd newydd o ddefnyddio cynnwys cyfryngau, ac mae defnydd uwch na'r cyfartaledd o gemau ar-lein, lawrlwythiadau ffeiliau a gwefannau rhwydweithio cymdeithasol.
- 4.14 Nid yw effaith cydgyfeiriant yn fwy amlwg yn unman nag yn y diwydiant cerddoriaeth: gwerthwyd wyth o bob deg o senglau a werthwyd yn y DU yn 2006 ar-lein. Mae dros 40% o oedolion y DU yn gwrando ar y radio drwy setiau teledu digidol, mae bron i chwarter yn gwrando drwy'r rhynggrwyd, ac mae un o bob pump yn berchen ar ddyfais DAB. Mae lleiafrif sylweddol o oedolion y DU bellach yn defnyddio ffonau symudol i fynd ar-lein (13%) ac i lawrlwytho cerddoriaeth (11%).
- 4.15 Mae tystiolaeth gynyddol hefyd o'r duedd am ddefnyddio cyfryngau gwahanol ar yr un pryd yn hytrach nag amnewid cyfryngau hyn am lwyfannau newydd. Treuliodd oedolion y DU dros bedair awr ar-lein bob wythnos yn 2006, o gymharu â rhyw 1.6 awr bum mlynedd yn ôl. Ar yr un pryd, mae'r amser a dreulir yn defnyddio cyfryngau traddodiadol teledu a radio wedi lleihau ychydig yn unig. Mae patrymau defnyddio cenedlaethau iau yn awgrymu mai felly y gallai fod yn y dyfodol: mae 82% o'r rhai 12-15 oed yn defnyddio'r rhynggrwyd ar yr un pryd â chyflawni rhyw weithgarwch cyfryngau eraill fel gwrando ar y radio, yn ôl ymchwil Ofcom.

Ffigur 6: Amser a dreuliwyd yn defnyddio gwasanaethau cyfathrebiadau

Munudau y dydd y flwyddyn

Ffynhonnell: BARB, RAJAR, Nielsen/Netratings a chyfrifiadau Ofcom

- 4.16 Mae gwasanaethau a chymwysiadau ar-lein yn dod yn fwyfwy canolog i'n bywydau. Mae llawer o ddefnyddwyr yn cael mynediad i wybodaeth ar gyfer gwaith ac astudiaethau ar-lein, yn ogystal ag adloniant, bancio, siopa a rhwydweithio cymdeithasol. Mae llawer yn ymwneud â chyhoeddi eu deunydd eu hunain, boed hynny'n golygu cynnig sylwadau ar wefannau neu osod ffotograffau neu fideos ar-lein. Mae poblogrwydd y rhyngwrdd ymhlith defnyddwyr iau yn awgrymu y bydd y duedd hon yn parhau. Dengys ein hymchwyl yng ngwanwyn 2007 fod 70% o blant 8-15 oed yn defnyddio'r rhyngwrdd yn eu cartrefi; dywedodd 63% o blith y grŵp hwn y byddent yn teimlo eu bod yn cael eu gadael allan heb y rhyngwrdd².
- 4.17 Yn yr adrannau nesaf ystyriwn oblygiadau'r datblygiadau dros y deuddeg mis diwethaf ar gyfer pob un o elfennau fframwaith strategol Ofcom.

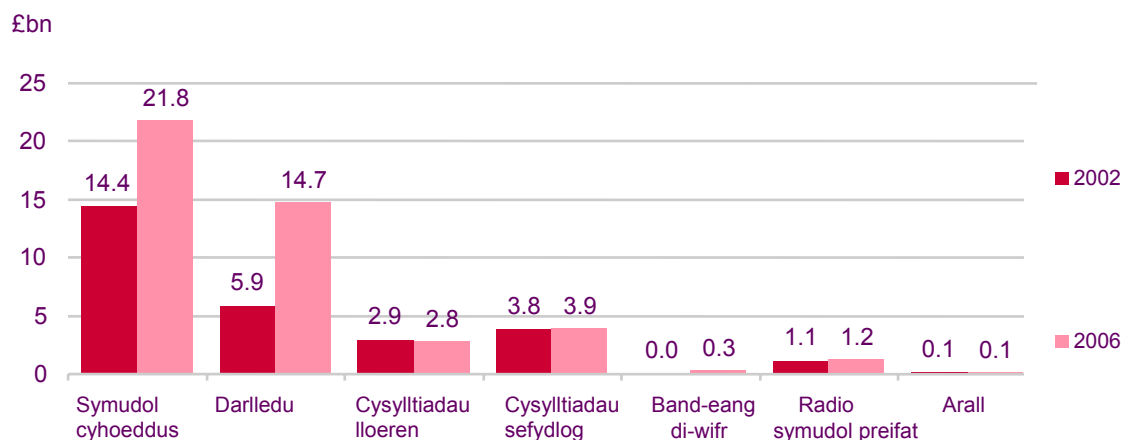
Bydd sbectrwm yn parhau i gyflawni gwerth economaidd a chymdeithasol mewn byd cydgyfeiriedig

- 4.18 Wrth bennu ein fframwaith strategol y llynedd nodom bwysigrwydd cynyddol adnodd sbectrwm cyfyngedig y DU. Mae gan Ofcom, felly, rôl bwysig i'w chwarae yn rheoleiddio'r sbectrwm radio y mae llawer o'r llwyfannau a'r gwasanaethau hyn yn dibynnu arno.
- 4.19 Cred Ofcom bod ymagwedd seiliedig ar y farchnad yn allweddol i hyrwyddo effeithlonrwydd a gwerth sbectrwm i'r eithaf i ddinasyddion a defnyddwyr y DU. Yn ein Hadolygiad o'r Fframwaith Sbectrwm (SFR) yn 2005, nodom ein cynlluniau i ryddhau mwy o sbectrwm i'r farchnad, i ryddfrydoli'r defnydd o sbectrwm a galluogi masnachu sbectrwm. Mae datblygiadau dros y flwyddyn ddiwethaf yn awgrymu bod y nodau a bennwyd yn ein fframwaith strategol yn parhau'n berthnasol.
- 4.20 Mae sbectrwm radio yn parhau i weithredu fel adnodd hanfodol ar gyfer gweithrediad y sector masnachol a'r sector cyhoeddus. Mae'n galluogi cyflawni rhai amcanion gwerth cyhoeddus allweddol fel cyfathrebiadau ar gyfer y gwasanaethau brys a darlledu gwasanaeth cyhoeddus.
- 4.21 Ar yr un pryd, mae sbectrwm yn fewnbwn economaidd mawr a chynyddol yn ogystal: yn 2006, amcangyfrifwyd mai budd economaidd net sbectrwm radio i economi'r DU oedd £44.8bn, sef cynnydd o 50% mewn pum

² Ffynhonnell : Ofcom – Y Farchnad Gyfathrebu 2007

mlynedd³. Bydd hyn yn parhau mewn byd o wasanaethau cyfathrebiadau sy'n cydgyfeirio.

Ffigur 7: Gwerth a gynhyrchwyd drwy'r defnydd o sbectrwm yn y DU

Ffynhonnell: Europe Economics, Mawrth 2006

- 4.22 Daeth rhan fwyaf y cynnydd hwn o'r sector symudol a'r sector darlledu, ac mae hyn yn amlygu'r gwerth cynyddol y mae defnyddwyr y DU yn ei roi ar wasanaethau di-wifr symudol. Cyrhaeddodd nifer y tanysgrifiadau symudol actif 69.7m yn 2006, gyda dros 90% o gartrefi'r DU â mynediad i wasanaethau symudol. Mae cyfanswm y refeniw o wasanaethau symudol, ac yn benodol SMS a data symudol, wedi cynyddu'n sylweddol dros y pum mlynedd diwethaf hefyd wrth i nifer y cwsmeriaid dyfu. Mewn darlledu, mae nifer y cartrefi teledu digidol wedi cyrraedd 84%, a 44% o gartrefi'r DU sy'n prynu teledu talu erbyn hyn.
- 4.23 Ochr yn ochr â'r gwasanaethau cyfathrebu di-wifr traddodiadol, mae'r defnydd o lwyfannau mwy diweddar yn cynyddu. Fe wnaeth nifer y cysylltiadau 3G actif gynyddu o 70% dros y flwyddyn ddiwethaf, i 7.8m, tra bod nifer y mannau poblogaidd WiFi wedi cynyddu o dros 1,000 i gyrraedd 11,447 ym mis Mawrth 2007.
- 4.24 Mae gwasanaethau a chymwysiadau di-wifr newydd yn parhau i gael eu cyflwyno wrth i gwmnïau geisio cyflwyno gwasanaeth newydd a chydgyfeiriol. Mae hyn yn awgrymu y bydd sbectrwm yn parhau'n brif alluogwr arloesedd yn y dyfodol. Protocol Llais dros y Rhyngrwyd Symudol yw un o'r enghreifftiau diweddaraf o wasanaeth o bosibl yn dod â mwy o hyblygrwydd a gwerth i ddefnyddwyr y DU.

Drwy ymagwedd seiliedig ar y farchnad y llwyddir i hyrwyddo gwerth sbectrwm i'r eithaf gorau mewn byd cydgyfeiriedig

- 4.25 O gofio parhad pwysigrwydd sbectrwm i gyflawni ystod eang o nodau cymdeithasol a'i arwyddocâd i economi'r DU, mae'n hanfodol sicrhau y defnyddir yr adnodd prin hwn yn y modd gorau posibl. Mae hyn yn golygu hyrwyddo i'r eithaf dulliau cyflwyno gwasanaeth presennol, ond gan feithrin amodau hefyd ar gyfer arloesi'n barhaus mewn gwasanaethau.
- 4.26 Cred Ofcom mai ymagwedd seiliedig ar y farchnad tuag at reoli sbectrwm sy'n rhoi'r mecanwaith mwyaf addas ar gyfer cyflawni'r nodau hyn. Fel y pennir yn yr Adolygiad o'r Fframwaith Sbectrwm (SFR), mae ymagweddau seiliedig ar y

³ Ffynhonnell: Europe Economics

farchnad yn hyrwyddo gwerth sbectrwm i'r eithaf drwy harneisio mecanweithiau'r farchnad i sicrhau bod sbectrwm yn cael ei ddefnyddio yn y modd mwyaf effeithlon. Mae ymagwedd felly yn helpu cyflawni tryloywder hefyd yn y defnyddiau cyhoeddus o sbectrwm, yn hytrach na'r dull gorchymyn a rheoli a ddefnyddiwyd i reoli sbectrwm yn y gorffennol.

4.27 Erbyn hyn rydym wedi hen ddechrau gweithredu'r SFR. Mae gwaith allweddol i yrru hwn yn ei flaen yn cynnwys:

- *rhyddhau sbectrwm* - mae disgwyliadau o hyd y bydd y galw am wasanaethau di-wifr yn parhau i dyfu. O ganlyniad, mae rhanddeiliaid yn parhau i fynnu mynediad i sbectrwm i lansio gwasanaethau newydd felly. Mae ein polisi rhyddhau sbectrwm yn ganolog i gyflawni'r galw hwn am sbectrwm, ac mae'n bwysig ein bod yn parhau â'r broses hon yn y flwyddyn i ddod. Mae ein blaenoriaethau'n cynnwys y dyfarniad 2.6 GHz award a'r Adolygiad o'r Difidend Digidol ar gyfer y sbectrwm sy'n cael ei ryddhau gan y newid i'r digidol (gweler Adran 6). Bydd y rhyddhau hwn yn helpu parhau i fodloni gofynion sbectrwm cynyddol a gyrru gwerth economaidd i'r DU trwy ddefnyddio sbectrwm; a
- *rhyddfrydoli a masnachu sbectrwm* – rydym eisoes wedi ymgymryd â chryn dipyn o waith yn y maes hwn, gan gynnwys ein hymgyngoriad diweddar ar ryddfrydoli sbectrwm sy'n cael ei ddefnyddio ar gyfer gwasanaethau symudol ar hyn o bryd. Parhawn yn ymroddedig i ymagwedd seiliedig ar y farchnad tuag at sbectrwm, ac egwyddorion rhyddfrydoli. I fynd i'r afael â'r heriau a welsom yn y flwyddyn ddiwethaf, rydym yn ystyried ffyrdd i gynyddu cyflymder rhyddfrydoli a masnachu sbectrwm yn y deuddeg mis nesaf.

Bydd hyrwyddo cystadleuaeth ac arloesedd yn gyrru buddion defnyddwyr

4.28 Mae hyrwyddo cystadleuaeth yn faes allweddol o ymdrechion Ofcom i gyflawni buddion cydgyfeiriant i ddinasyddion a defnyddwyr y DU. Mae marchnadoedd cystadleuol yn dangos lefelau uwch o arloesedd, mwy o ddewis i ddefnyddwyr, gwasanaethau o safon uwch a phrisiau is. O ganlyniad, rhoddwyd hyrwyddo cystadleuaeth wrth wraidd dyletswydd Ofcom i hyrwyddo buddiannau defnyddwyr.

4.29 Yn ein fframwaith strategol nodom yr heriau cynyddol i fodolau busnes traddodiadol a'r gystadleuaeth a ddaw yn sgil cydgyfeiriant. Er enghraifft, roedd llawer o'r prif chwaraewyr yn y sectorau cyfathrebiadau yn berchenogion llwyfannau. Yn gynyddol, nid yw strategaethau llwyddiannus yn gofyn bod gweithredwyr yn berchenogion llwyfannau, ac mae llawer o rai newydd wedi dod i'r amlwg yn y sector dros y pum mlynedd diwethaf sy'n canolbwyntio ar ddarparu gwasanaethau neu gynnwys. Fodd bynnag, mae'r gwasanaethau arloesol hyn yn parhau i ddibynnu ar fuddsoddi mewn seilwaith rhwydweithiau. Wrth i fodolau busnes traddodiadol ddod dan fygythiad daw'n fwy o her i ariannu buddsoddiadau felly mewn llwyfannau.

4.30 Mae dyletswydd gan Ofcom i barhau â'i ffocws ar reoleiddio gweithredwyr llwyfannau sydd â phŵer marchnad. Yng nghynllun blynyddol y llynedd dywedom y byddai angen i ni, ar yr un pryd, ddod yn fwyfwy ymwybodol o ffynonellau newydd pŵer marchnad potensial o ganlyniad i gydgyfeiriant. Mae enghreifftiau'n cynnwys ym meysydd llywio ar-lein neu reoli hawliau digidol. Mae'n rhaid i Ofcom

gydbwysu'i waith rheoleiddio materion cystadleuaeth traddodiadol â materion sy'n cael eu creu gan ffynonellau posibl newydd o bŵer y farchnad.

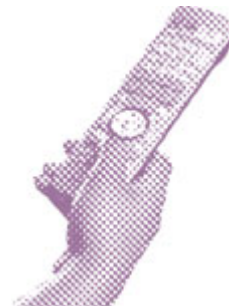
- 4.31 Fe wnaeth datblygiadau'r farchnad dros y flwyddyn ddiwethaf amlygu buddion cystadleuaeth yn y sector cyfathrebiadau. Ym marchnad band eang y DU y gwelwyd hyn yn fwyaf diweddar: erbyn hyn mae gan dros 60% o gwsmeriaid ddewis o bedwar neu fwy o ddarparwyr rhwydwaith band-eang. O ganlyniad i'r gystadleuaeth hon rydym wedi gweld niferoedd uchel yn prynu'r gwasanaethau hyn, prisiau yn disgyn yn sydyn a lansio gwasanaethau newydd ac arloesol, gan gynnwys band eang lled band uwch ac IPTV.

Mae cystadleuaeth felly yn parhau i fod yn allweddol i'n fframwaith strategol

- 4.32 Eleni, disgwyliwn i'r duedd tuag at gydgyfeiriant yrru newidiadau pellach yn y tirlun cystadleuol. Mae'n hanfodol felly fod Ofcom yn parhau i archwilio datblygiadau mewn cydgyfeiriant yn fanwl, ac i weithio i hyrwyddo amgylchedd cystadleuol ar gyfer cyflwyno gwasanaethau i ddefnyddwyr ym mhob sector.
- 4.33 Mae nifer o'r heriau a nodwyd y llynedd yn parhau i fod yn berthnasol, ac rydym wedi dechrau gweithio i fynd i'r afael â hwy. Mae enghreifftiau'n cynnwys rhwydweithiau craidd a mynediad cenhedlaeth nesaf a'u goblygiadau i'r amgylchedd cystadleuol ar gyfer telegyfathrebiadau sefydlog. Mae datblygiadau eraill a nodwyd y llynedd wedi bod yn llai amlwg nag a ragwelwyd. Er enghraifft, nid yw tagfeydd newydd sylweddol yn deillio o gydgyfeiriant wedi dod i'r amlwg eto.
- 4.34 Mae'r flwyddyn a aeth heibio wedi gweld mwy o faterion cystadleuaeth traddodiadol yn parhau'n fwy amlwg na dim arall, gan awgrymu bod angen i Ofcom barhau i ganolbwyntio ar y materion hyn yn y dyfodol agos. Bydd mynd i'r afael â materion yn ymwneud â phŵer traddodiadol y farchnad yn creu goblygiadau uniongyrchol i fuddion defnyddwyr. Parhawn ag ymroddiad a ffocws ar gyflawni cywerthedd yn y byd telegyfathrebiadau sefydlog er mwyn sicrhau cystadleuaeth effeithiol a buddion defnyddwyr. Ar yr un pryd, bydd angen i ni ystyried yn ofalus y rhagolygon cystadleuol ar gyfer gwasanaethau a llwyfannau teledu talu a theledu aml-sianel y DU.
- 4.35 At hynny, mae rhai rhannau o'r sectorau cyfathrebiadau wedi gweld pwysau newydd yn y deuddeg mis diwethaf. Er enghraifft, mae newid yn digwydd yn y sector symudol yn sgil twf arafach, cystadleuaeth manwerthu ddwys, galwadau cynyddol am wasanaethau a newid technolegol. Mae'n fwyfwy pwysig felly bod Ofcom yn adolygu'i ymagwedd gyffredinol at y sector yng ngolau'r datblygiadau hyn.
- 4.36 Mae angen i ni hefyd barhau i baratoi ar gyfer lleoli rhwydweithiau mynediad cenhedlaeth nesaf yn y pen draw, ac unrhyw faterion cystadleuaeth a all godi yn sgil y rhain. Ar yr un pryd, mae angen i ni sicrhau y gellir trosi Ymrwymadau'r Adolygiad Strategol o Delegyfathrebiadau a'r egwyddor cywerthedd mewn byd lle mae rhwydweithiau craidd cenhedlaeth nesaf wedi dod yn realiti masnachol.
- 4.37 Er gwaethaf pwysigrwydd parhaus rheoleiddio cystadleuaeth draddodiadol, mae'n rhaid i Ofcom barhau'n effro i oblygiadau potensial datblygiadau'r dyfodol mewn, cystadleuaeth yn ein sectorau a'r risgiau cysylltiedig. Mae hyn yn golygu bod pwysigrwydd cynyddol i weithgareddau Ofcom wrth edrych ar faterion y dyfodol. Er y gall cydgyfeiriant olygu y bydd tagfeydd cystadleuaeth 'newydd' yn dod i'r amlwg

yn rhywle arall, nid yw'n eglur beth fydd goblygiadau hirdymor hyn. Mae angen i ni barhau i fonitro datblygiadau'r farchnad yn fanwl yn y maes hwn.

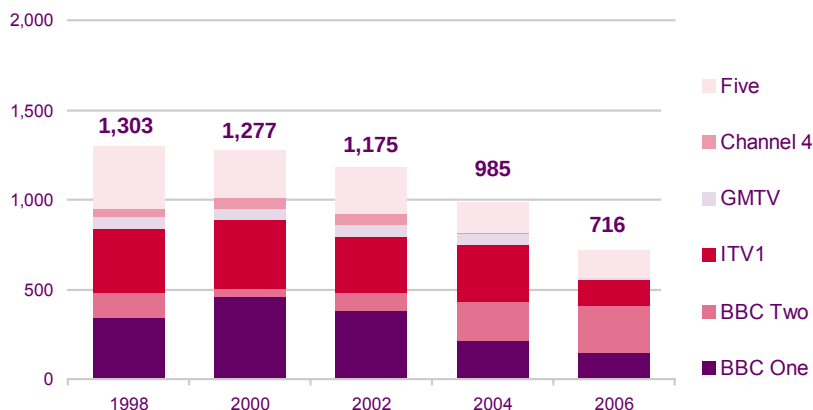
Mae cydgyfeiriant yn creu heriau i gyflawni amcanion gwerth cyhoeddus ehangach

- 4.38 Wrth bennu ein fframwaith strategol, tynnom sylw at y goblygiadau y gall cydgyfeiriant eu golygu i'r dull presennol o gyflawni amcanion gwerth cyhoeddus ehangach – budd dinasyddion. Mae niferoedd cynyddol yn prynu llwyfannau digidol yn golygu bod agweddau dinasyddion a'u defnyddiau o wasanaethau cyfathrebiadau yn datblygu. Mewn rhai meysydd mae hyn yn gwneud canlyniadau cyhoeddus yn haws i'w cyflawni yn seiliedig ar fwy o lwyfannau'n gallu cyflwyno gwasanaethau, mwy o ddewis yn y farchnad a mwy o gystadleuaeth.
- 4.39 Mewn meysydd eraill, mae'r modelau presennol ar gyfer cyflawni amcanion gwerth cyhoeddus yn wynebu heriau cynyddol. Mae'r rhain yn codi wrth i nifer y llwyfannau a ddefnyddir i gyflwyno gwasanaethau, a'r amnewidiadwyedd cynyddol rhwng llwyfannau, barhau. Caiff hwn ei yrru'n rhannol gan ddatblygiadau mewn technoleg a chydgyfeiriant, ond hefyd gan agweddau newidiol defnyddwyr, a defnyddwyr iau yn arbennig, at ddefnyddio gwasanaethau cyfathrebiadau.
- 4.40 Gall fod angen addasu'r modelau ariannol a ddefnyddiwyd yn y gorffennol er mwyn dod o hyd i fecanweithiau cyflwyno gwasanaeth cyhoeddus tryloyw a blaengar sy'n adlewyrchu'r cyfleoedd a'r heriau sy'n deillio o gydgyfeiriant.
- 4.41 Mae cyflwyno darlledu gwasanaeth cyhoeddus (PSB) yn enghraifft allweddol lle mae effeithiau newidiadau cyfredol yn y farchnad yn cael eu teimlo fwyaf o bosibl. Mae'r gynulleidfa yn rhannu, a gwerth dirywiol sbectrwm analog yn rhoi pwysau cynyddol ar fodelau cyflwyno PSB. Un enghraifft o'r pwysau hyn yw gostwng oriau rhediad cyntaf teledu plant sy'n cael eu dangos gan y prif sianelau masnachol a amlygwyd gan adolygiad Ofcom o raglenni plant yn y DU (gweler Ffigur 8). Mae enghreifftiau eraill yn cynnwys her gynyddol economeg cyflwyno newyddion rhanbarthol⁴ yn ogystal â phwysau ariannol tebygol ar Channel 4 yn y dyfodol⁵.

⁴ Tynnwyd sylw at hyn yn adroddiad Ofcom, New News, Future News, a edrychai ar ddyfodol newyddion ar ôl y Newid i'r Digidol. <http://www.ofcom.org.uk/research/tv/reports/newnews/>

⁵ Gweler dogfen adolygiad ariannol Channel 4 yn http://www.ofcom.org.uk/media/news/2007/04/nr_20070404a

Ffigur 8: Oriau rhediad cyntaf teledu plant yn cael eu dangos ar y prif sianelau daearol

Ffynhonnell: Ofcom / darlledwyr

4.42 Mae radio yn enghraifft arall o lwyfan cyfryngau traddodiadol sy'n wynebu newid cyflym. Mae'r llwyfan yn parhau i gael ei werthfawrogi'n gyffredinol gan gwsmeriaid, ac mae'r cyfrwng yn cyrraedd 90% o boblogaeth y DU yn wythnosol. Fel y llwyfan cyfryngau traddodiadol hynaf, mae radio yn parhau ar flaen datblygiadau mewn cydgyfeiriant. Mae defnyddwyr yn gynyddol yn cael mynediad i'r radio drwy lwyfannau digidol – yn Ch1 2007, dywedodd 41% eu bod yn gwrandio trwy deledu digidol, roedd chwarter yn cael mynediad i orsafoedd radio ar y rhyngwrdd, ac roedd un o bob pump yn berchen ar set DAB. Mae lleiafrif sylweddol yn lawrlwytho podlediadau (8%) neu'n gwrandio drwy ffonau symudol (5%). Ar yr un pryd, mae refeniwiau radio masnachol wedi dirywio ychydig dros y flwyddyn ddiwethaf, tra bod y gyfran gwrandio ar radio masnachol, a gwasanaethau masnachol lleol yn arbennig, wedi gostwng yn sylweddol dros y pum mlynedd diwethaf.

Mae'n rhaid i Ofcom ystyried sut y gellir cyflawni gwerth cyhoeddus yn fwyaf effeithiol mewn byd cydgyfeiriol

4.43 Mae'r heriau hyn wedi golygu nifer o oblygiadau penodol i feysydd gwahanol werth cyhoeddus. Yn y flwyddyn a aeth heibio, mae Ofcom wedi dechrau gwaith mewn nifer o feysydd penodol, gan gynnwys:

- *darlledu gwasanaeth cyhoeddus* – o ganlyniad i'r heriau hyn, rydym wedi dod â chychwyn yr adolygiad o ddarlledu gwasanaeth cyhoeddus (Adolygiad PSB) ymlaen. Roedd gwaith Ofcom ar deledu plant ac adolygiad ariannol Channel 4 eleni yn amlygu ymhellach y materion y mae darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus yn eu hwynebu. Bydd yr Adolygiad PSB yn ystyried ymagweddau yn y dyfodol at gyflwyno cynnwys gwasanaeth cyhoeddus wrth i gynulleidfaoedd fudo'n gynyddol at wasanaethau digidol;
- *cyflwyno gwasanaethau radio* - yng ngolau'r heriau y mae'r sector radio'n eu hwynebu, mae angen i ni barhau â'n gwaith ar ddiwygio'r fframwaith rheoleiddio. Mae hyn yn cynnwys gweithredu trefn newydd ar gyfer rheoleiddio cynnwys a gweithio gyda'r Llywodraeth pe bai'n penderfynu dwyn newidiadau pellach i'r ddeddfwriaeth yn eu blaen. Hefyd, byddwn yn chwarae rhan lawn i ddatblygu syniadau ar gyfer opsiynau digidol yn y dyfodol ar gyfer radio fel rhan o'r Gweithgor Radio Digidol;

- *mynediad a chynhwysiad* - mae cyflawni llawer o fuddion cydgyfeiriant i holl ddinasyddion a defnyddwyr y DU yn dibynnu ar wasanaethau'n dod ar gael i bawb. Yn y blynyddoedd i ddod, bydd angen i'n gwaith ar fynediad a chynhwysiad ystyried y modd y gellir sicrhau argaeledd cyffredinol gwasanaethau telegyfathrebiadau presennol yn y dyfodol. Hefyd, mae'n rhaid i ni ystyried argaeledd llwyfannau a gwasanaethau newydd, fel gwasanaethau band eang mynediad cenhedlaeth nesaf a theledu symudol, a goblygiadau posibl argaeledd i gynhwysiad. Yn ogystal ag argaeledd, mae angen i ni ystyried hygyrchedd a'r niferoedd sy'n prynu gwasanaethau ymhlith yr holl grwpiau defnyddwyr. Er bod y niferoedd sy'n prynu'n holl dechnolegau digidol yn parhau i dyfu, mae gwahaniaethau o hyd yn y lefelau prynu rhwng grwpiau defnyddwyr gwahanol. Mae angen i ni ddadansoddi'n ofalus unrhyw rwystrau presennol i brynu a ffyrdd o annog defnydd, yn enwedig ar gyfer grwpiau bregus, gan gynnwys pobl hŷn a defnyddwyr anabl; ac
- mae'r *newid i'r digidol* yn her benodol ar gyfer y flwyddyn i ddod. Mae angen i ni helpu sicrhau y rhoddir sylw i anghenion yr holl grwpiau defnyddwyr yn y broses newid i'r digidol, yn ogystal â sicrhau trosglwyddiad technegol llyfn. I gyflawni hyn, mae angen i ni barhau i ddarparu ein cymorth i'r Llywodraeth a Digital UK wrth iddynt arwain y broses newid i'r digidol.

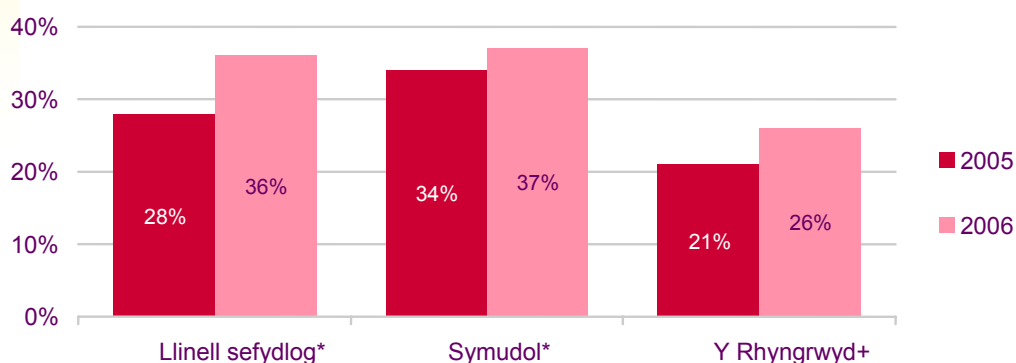
Mae grymuso defnyddwyr a chynnal cydymffurfiaeth â rheoliadau yn allweddol i fodloni gwerth defnyddwyr mewn byd cydgyfeiriol

- 4.44 Yn y fframwaith strategol tynnom sylw at y ffaith bod cyflymder newid ac amrywiaeth gynyddol gwasanaethau yn y farchnad yn golygu bod anghenion defnyddwyr am rymuso a diogelu yn dod yn fwy cymhleth.
- 4.45 Yn y farchnad telegyfathrebiadau mae nifer y cynigion newydd yn tyfu'n barhaus, ac mae cynigion gwasanaethau'n mynd yn fwyfwy cymhleth. Yn yr amgylchedd hwn, mae angen i ni sicrhau y gall defnyddwyr wneud dewisiadau gwybodus a symud yn hawdd rhwng gwasanaethau. Mae hyn yn digwydd yn gynyddol, fel yr amlinellir yn Ffigur 9.

Ffigur 9: Defnyddwyr preswyl sydd wedi newid darparwr erioed

% o ddefnyddwyr oedolion 15+

*data Ch4 2005 a Ch4 2006 ;+ data ar gyfer Ch1 2006 a Ch1 2007

Ffynhonnell: Ymchwil Ofcom

- 4.46 Mae gwybodaeth defnyddwyr yn dod yn fwyfwy pwysig o ran galluogi gwneud dewisiadau effeithiol yn y farchnad. Mae cyflymderau band eang yn un enghraifft ddiweddar o'r modd y mae gwybodaeth defnyddwyr yn allweddol bwysig. Mae cryn ansicrwydd o hyd ymhlith defnyddwyr ynghylch y cyflymderau gwasanaethau band eang gwirioneddol sy'n cael eu cynnig. Fe all hyn gyfyngu ar allu defnyddwyr i ddewis y gwasanaeth mwyaf priodol iddynt hwy.
- 4.47 Mae pryderon ynghylch grymuso defnyddwyr a chydymffurfio â rheoliadau yn cael eu hystyried yn aml o ran gwasanaethau newydd a gwasanaethau sy'n dod i'r amlwg. Fodd bynnag, ar yr un pryd, mae datblygiadau dros y flwyddyn ddiwethaf wedi tanlinellu pwysigrwydd cynnal graddfa uchel o ddiogelwch defnyddwyr ar lwyfannau traddodiadol tra'n galluogi mwy o rymuso defnyddwyr ar yr un pryd. Mewn darlledu, mae nifer o faterion wedi dod i'r amlwg, er enghraifft mewn perthynas â chystadlaethau a rhaglenni ffonio i mewn sy'n torri codau presennol mewn ffyrdd eraill drwy gamarwain eu cynulleidfa yn sylweddol.

Mae parhau i rymuso defnyddwyr yn hollbwysig i Ofcom

- 4.48 Er y bu gwelliannau yn lefel ymwybyddiaeth defnyddwyr a newid rhwng gwasanaethau, mae'n rhaid i ni sicrhau bod hyn yn parhau. Mae hyn yn her, gyda gwasanaethau mwy cymhleth a chynigion bwndeli yn dod yn nodwedd allweddol y farchnad. Mae'n hanfodol hefyd sicrhau bod mesurau effeithlon ar waith i fynd i'r afael yn gyflym ag unrhyw arferion gan ddarparwyr gwasanaeth sy'n arwain at niwed neu golled i ddefnyddwyr.
- 4.49 Mae angen i ni hefyd wella ein ffocws ar lythrennedd y cyfryngau. Bydd cymdeithas lythrennog yn y cyfryngau yn meddu ar y sgiliau, y wybodaeth a'r ddealltwriaeth y mae eu hangen ar bobl i wneud defnydd llawn o'r cyfleoedd a gynigir gan wasanaethau cyfathrebiadau traddodiadol a newydd. Hefyd, bydd yn galluogi pobl i ddiogelu'u hunain a'u teuluoedd rhag risgiau posibl yn sgil gwasanaethau newydd.
- 4.50 Byddwn yn parhau i weithio gyda chyrrff cyhoeddus eraill, a chyda'n rhanddeiliaid, i gyflawni nod Ofcom i gefnogi plant ac oedolion y DU wrth gaffael y gallu i ymgysylltu'n hyderus â'r ystod gynyddol fyth o wasanaethau cyfathrebiadau soffistigedig. Byddwn yn talu sylw penodol i'r meysydd critigol a nodir yn ein hymchwil ar lythrennedd y cyfryngau: cefnogi rhieni i ddefnyddio offer rheoli cynnwys fel ffilteri rhyngrwyd, muriau gwarchod a mynediad PIN i wasanaethau teledu; hyrwyddo dealltwriaeth gritigol ymhlith pobl iau; a helpu defnyddwyr hŷn i gael mynediad ac ymgysylltu â thechnolegau cyfathrebiadau.
- 4.51 Yn olaf, mae angen i ni barhau i weithio i sicrhau gweithrediad effeithlon codau darlledu cyfredol. Mae profiad diweddar yn y sector darlledu wedi dangos hefyd bwysigrwydd ymateb yn gyflym ac yn effeithlon i unrhyw achosion penodol o gamarfer sy'n codi i ddinasyddion, defnyddwyr ac Ofcom.
- 4.52 Ym mhob un o'r meysydd hyn, mae angen i ni ystyried y modd y gellir defnyddio cyd-reoleiddio a hunan-reoleiddio i gefnogi dulliau hyblyg ac effeithiol o ddiogelu a grymuso dinasyddion a defnyddwyr. Ar yr un pryd, byddwn yn parhau i ddarparu mewnbwn ar unrhyw ddatblygiad deddfwriaeth sy'n berthnasol i'r sectorau a reoleiddiwn, yn y DU ac yn Ewrop.

Bydd cydgyfeiriant yn golygu bod rhaid i fframweithiau cyfreithiol ac economaidd ddatblygu

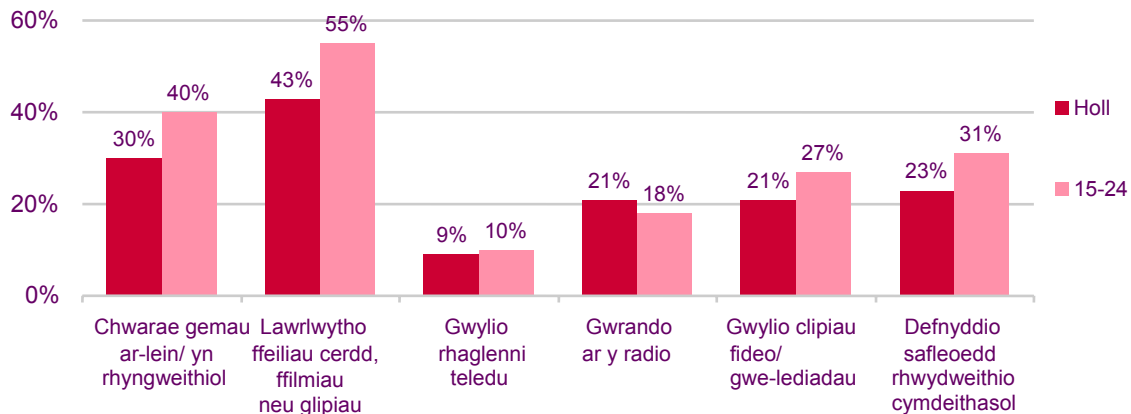
4.53 Fel y nodom yn ein fframwaith strategol, mae cydgyfeiriant yn golygu bod mwy o wasanaethau ar gael erbyn hyn ar ystod eang o lwyfannau cyfathrebiadau. Mae unrhyw wasanaeth penodol yn cael eu cyflwyno'n gynyddol gan lwyfannau lluosog, sy'n cystadlu.

4.54 Er enghraifft, mae teledu aml-sianel ar gael dros Deledu Daearol Digidol (DTT), lloeren ddi-dâl a thalu, yn ogystal â dros rwydweithiau mynediad band eang. Dengys ein hymchwil bod cyfran sylweddol o ddefnyddwyr rhynggrwyd y DU, a defnyddwyr ifanc yn arbennig, yn cael mynediad i wasanaethau cyfryngau a chyfathrebiadau ar-lein erbyn hyn, fel y dangosir yn Ffigur 10 isod.

Ffigur 10: Defnyddio'r rhynggrwyd ar gyfer gweithgareddau cyfryngau a chyfathrebu, Ch1 2007

% o oedolion sy'n defnyddio'r rhynggrwyd gartref

Ffynhonnell: Ymchwil Ofcom

4.55 Mae'r datblygiadau hyn yn amlygu gwahaniaethau yn y fframweithiau rheoleiddio sy'n gymwys i wasanaethau yn cael eu cyflwyno dros lwyfannau gwahanol. Er enghraifft, nid yw llawer o'r rheolau sy'n gymwys i gynnwys yn cael ei gyflwyno gan ddarlledwyr traddodiadol yn gymwys i gynnwys tebyg iawn neu gynnwys union yr un fath yn cael ei gyflwyno dros y rhynggrwyd. Mae llawer o'r gwahaniaethau hyn yn briodol gan fod disgwyliadau gwahanol yn cael eu rhoi gan ddefnyddwyr ar lwyfannau gwahanol. Mewn rhai meysydd, gall fod angen addasu ymagweddau rheoleiddio i adlewyrchu'r mecanweithiau cyflwyno newydd a dulliau o ddefnyddio gwasanaethau cyfathrebiadau.

Mae gan Ofcom rôl benodol i'w chwarae yn y fframweithiau economaidd a chyfreithiol newidiol

4.56 Mae datblygiadau allanol ehangach dros y flwyddyn ddiwethaf wedi dynodi'r angen i reoleiddio cyfathrebiadau ymgysylltu o ddifrif â materion sy'n effeithio ar rannau gwahanol o'r DU, ac ar yr un pryd cynyddu ffocws ar lunio polisïau ar lefel yr UE ac yn fyd-eang. Yn y flwyddyn i ddod, byddwn yn gweithio gyda Melin Drafod Cydgyfeiriant y Llywodraeth i gyfrannu at y meddwl sy'n dod i'r amlwg am ddatblygiad deddfwriaeth yn y dyfodol yn y sector cyfathrebiadau.

- 4.57 Mae angen i ni barhau i adlewyrchu anghenion pawb yn y DU yn ein cynigion rheoleiddio, ac i ymgysylltu'n briodol â llywodraethau datganoledig yn yr Alban, Gogledd Iwerddon a Chymru. Hefyd, mae angen i ni dalu sylw i faterion penodol sy'n effeithio ar ranbarthau Lloegr ar draws ein gwaith polisi.
- 4.58 Bydd nifer o ddatblygiadau Ewropeaidd yn ffurfio'r fframweithiau cyfreithiol a rheoleiddio am flynyddoedd i ddod. Ymhlith y datblygiadau allweddol yn y maes hwn y mae'r Adolygiad o'r Fframwaith Ewropeaidd, a fydd yn arwain at set o gyfarwydddebau newydd ar gyfer cyfathrebiadau electronig. Hefyd, bydd angen i ni weithio gyda'r Adran Dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon a'r Adran Busnes, Menter a Diwygio Rheoleiddio i ddatblygu ymagwedd gadarn at weithredu'r Gyfarwydddeb Gwasanaethau Cyfryngau Clywedol yn y DU. Ac mae angen i ni ymgysylltu'n drylwyr â'r Comisiwn Ewropeaidd ar gynigion ar gyfer asiantaeth reoleiddio uwch-genedlaethol i sicrhau y cynrychiolir buddiannau dinasyddion a defnyddwyr y DU yn y modd gorau yn y ddadl hon.
- 4.59 Un mater penodol sydd wedi cynyddu o ran amlygrwydd yn y flwyddyn ddiwethaf yw rheoleiddio cynnwys y rhyngwrdd. Mewn amgylchedd cyfathrebiadau cydgyfeiriedig, bydd y ffiniau rhwng llwyfannau gwahanol yn mynd yn fwyfwy annelwig. Yn y sefyllfa hon, mae angen i ni ystyried sut ddylai'r rheolau cynnwys ddatblygu i adlewyrchu'r defnydd cynyddol o lwyfannau newydd, fel y rhyngwrdd a ffonau symudol, ar gyfer cyflwyno cynnwys. Wrth i blant ac oedolion y DU ddefnyddio cynnwys cyfryngau mewn ffyrdd newydd, byddwn yn gweithio gyda'r Llywodraeth a'r diwydiant i hyrwyddo mynediad i fecanweithiau diogelu syml ac effeithiol. Ar yr un pryd, mae angen i ni ystyried rôl llythrennedd y cyfryngau o ran galluogi defnyddwyr i wneud dewisiadau gwybodus ynghylch y cynnwys a ddefnyddiant.

Mae rhaglen waith Ofcom ar gyfer 2008/09 wedi'i chynllunio i ystyried goblygiadau'r datblygiadau hyn

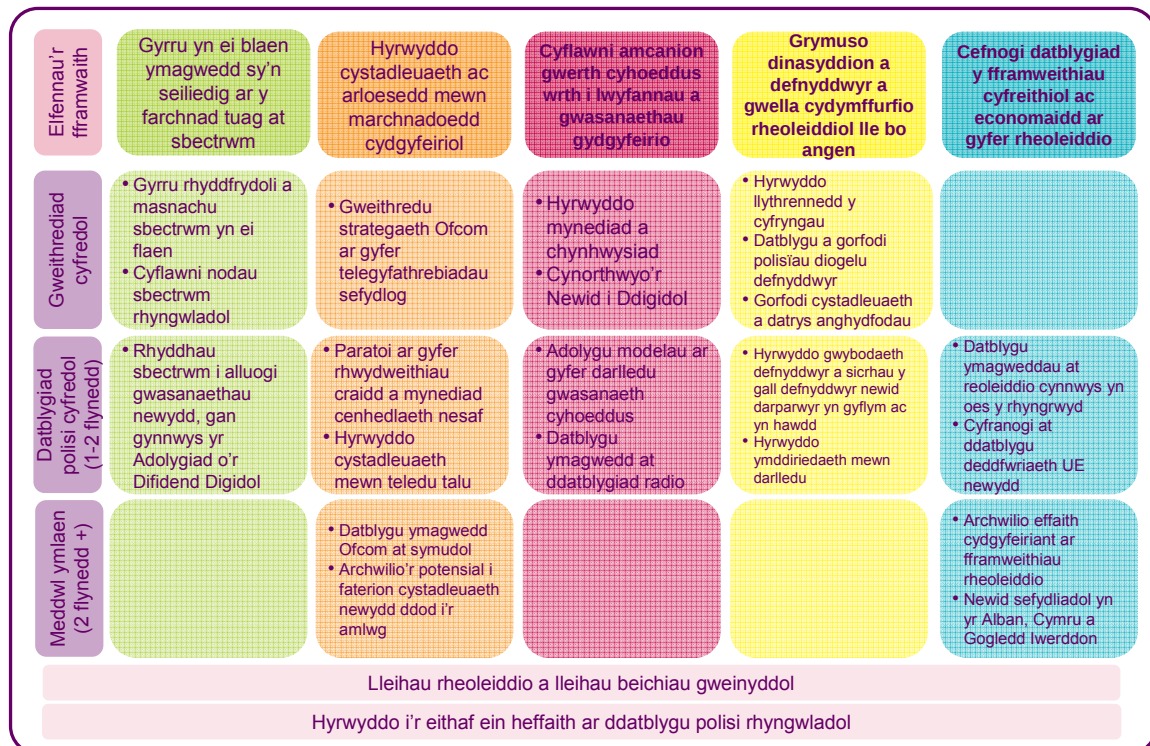
- 4.60 Mae'r datblygiadau mewn cydgyfeirio, a lansio gwasanaethau newydd, arloesol, yn gyffrous. Cynigiant ragolwg o gael ffurfiau newydd o fudd defnyddwyr, a ffyrdd newydd i ddinasyddion ryngweithio ac ymgysylltu â'r gymdeithas. Fodd bynnag, maent hefyd yn creu nifer o heriau penodol i reoleiddio.
- 4.61 Credwn fod y fframwaith strategol gyffredinol tair blynedd a amlinellwyd yng nghynllun blynyddol Ofcom y llynedd yn parhau i fod yn briodol. Mae'r fframwaith hwn yn darparu modd i ganolbwyntio ar feysydd allweddol datblygiad y farchnad, ac i ganolbwyntio ein hymdrech ni ar gyflawni ein dyletswyddau yn y modd mwyaf effeithiol.
- 4.62 Serch hynny, bydd angen i'r heriau penodol a grëir gan ddatblygiadau yn y flwyddyn ddiwethaf gael eu hadlewyrchu yng ngwaith Ofcom ar gyfer y flwyddyn i ddod. O ganlyniad, mae'r adran ganlynol yn amlinellu ein rhaglen waith benodol ar gyfer y flwyddyn i ddod, gan gynnwys nifer o brif feysydd blaenoriaeth y teimlwn y bydd yn hollbwysig i gyflawni ein dyletswyddau statudol yn 2008/09.

Adran 5

Goblygiadau i Raglen Waith Ofcom

- 5.1 Mae'r dadansoddiad a nodir yn yr adran flaenorol yn awgrymu bod ffocws Ofcom ar annog cydgyfeiriant a sicrhau y ceir buddion cydgyfeiriant ar draws y DU yn parhau'n ffocws cywir. Ar y lefel uchaf, mae elfennau allweddol ein fframwaith strategol y llynedd yn parhau i fod yn berthnasol iawn i'r nodau hyn. Fodd bynnag, mae cyflymder newid yn y farchnad yn golygu bod angen addasu ymagwedd Ofcom mewn rhai meysydd penodol.
- 5.2 Digwyddodd rhai datblygiadau'n gyflymach na'r disgwyl – er enghraifft, fe wnaeth newidiadau yn y farchnad amlygu'r angen am adolygiad cynnar o ddarlledu gwasanaeth cyhoeddus. Mewn meysydd eraill, nid yw datblygiadau mewn cydgyfeiriant wedi dod i'r amlwg yn sylweddol. Er enghraifft, er bod potensial am dagfeydd newydd yn y farchnad, gyda materion mwy traddodiadol y mae'r prif bryderon cystadleuaeth o hyd.
- 5.3 Ar yr un pryd, mae nifer o ddatblygiadau newydd yn awgrymu meysydd ffocws ychwanegol ar gyfer gweithgareddau Ofcom. Un enghraifft felly yw'r angen i ystyried ein hymagwedd hirdymor at y sector symudol, a ddaeth i'r amlwg fel maes allweddol yn ein dadansoddiad strategol eleni.
- 5.4 Mae'r datblygiadau a nodir yn ein dadansoddiad yn awgrymu nifer o feysydd i Ofcom roi sylw iddynt yn 2008/09, fel y dangosir yn Ffigur 11 ar dudalen 25. Mae tri math o weithgareddau:
- **Gweithredu parhaus:** gweithgareddau yw'r rhain sy'n deillio o brosiectau polisi blaenorol sydd yn cael eu gweithredu nawr, er enghraifft, gwaith Ofcom ar y Newid i'r Digidol a gweithredu'r adolygiad strategol o delegyfathrebiadau. Er bod prif waith datblygu polisi wedi dod i ben i raddau helaeth weithiau, mae ffocws ar weithrediad llyfn y polisiâu hyn yn hanfodol i gyflawni nodau rheoleiddio.
 - **Datblygu polisi parhaus:** mae'r categori hwn yn cynnwys meysydd lle'r oeddem wedi cynllunio i ddatblygu polisi yn 2008/09 yn wreiddiol, er enghraifft, ein gwaith ar yr Adolygiad o'r Difidend Digidol. Hefyd, mae nifer o feysydd newydd a ddaeth i'r amlwg o ddatblygiadau dros y flwyddyn ddiwethaf fel yr Adolygiad PSB.
 - **Meddwl ymlaen:** meysydd gwaith i nodi materion yn y dyfodol ar gyfer polisi a rheoliadau cyfathrebiadau. Mae hyn yn cynnwys gwaith ar archwilio tagfeydd cystadleuaeth newydd potensial yn deillio o gydgyfeiriant, a pharatoi ar gyfer deddfwriaeth newydd y DU.

Ffigur 11: Fframwaith polisi strategol a phrif feysydd gwaith ar gyfer 2008/09

Gwella gallu Ofcom i gyflawni meysydd hanfodol allweddol

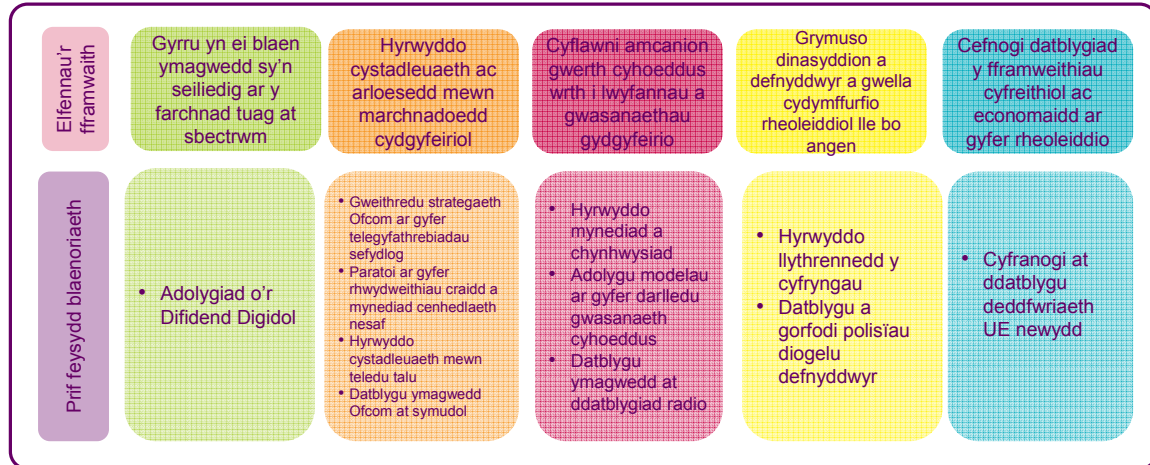
- 5.5 Mae ein dadansoddiad o ddatblygiadau'r farchnad yn awgrymu hefyd fod nifer o feysydd lle mae cyflawni'n arbennig o bwysig yn y tymor byr. Ar yr un pryd, mae datblygiadau mewn cydgyfeiriant yn cynyddu nifer yr heriau y mae angen i Ofcom roi sylw iddynt yn gyffredinol. I sicrhau ein bod wedi ein cyfarparu'n dda i gyflawni ymrwymadau Ofcom tuag at ddinasyddion a defnyddwyr y DU, ein bwriad oedd gwella ein gallu i gynllunio a chanolbwyntio ar y gwaith mwyaf hanfodol.
- 5.6 Eleni rydym wedi cyflwyno dau newid i'n proses gynllunio er mwyn helpu canolbwyntio a blaenoriaethu ein gwaith yn fwy effeithlon:
- rydym wedi nodi nifer o brif flaenoriaethau o fewn ein rhaglen waith. Y rhain yw'r prosiectau hynny y mae'n arbennig o hanfodol ein bod yn eu cyflawni; a
 - byddwn yn cadw cyfran o chapasiti Ofcom y flwyddyn nesaf ar gyfer delio'n benodol â materion annisgwyl sy'n codi yn ystod y flwyddyn.

Mae nifer o feysydd gwaith yn hanfodol i anghenion hirdymor dinasyddion a defnyddwyr

- 5.7 Mae cyflawni holl feysydd y rhaglen waith yn hanfodol i Ofcom er mwyn bodloni ei ddyletswyddau statudol i ddinasyddion a defnyddwyr. Fodd bynnag, o fewn y rhaglen waith hon mae nifer o faterion a fydd yn arbennig o hanfodol i ddinasyddion, defnyddwyr, ein rhanddeiliaid ac Ofcom yn y flwyddyn i ddod. Y rhain yw'r elfennau hynny o'n gwaith a fydd yn cyflawni'r buddion potensial mwyaf i ddinasyddion a defnyddwyr, y rheiny sy'n rhoi sylw i'r risgiau mwyaf i ddinasyddion a defnyddwyr, a'r meysydd hynny sy'n fwyaf sensitif i amser.

- 5.8 Rydym wedi nodi sawl maes blaenoriaeth ar gyfer y flwyddyn i ddod, fel yr amlinellir yn Ffigur 12 isod. Penderfynwyd ar y rhain yn dilyn mewnbwn gan gyrff ymgynghori statudol Ofcom sy'n edrych ar elfennau penodol buddiannau defnyddwyr a dinasyddion.

Ffigur 12: Meysydd blaenoriaeth pennaf ar gyfer 2008/09

- 5.9 Bydd Ofcom yn gweithio i ofalu bod adnoddau digonol ar gyfer y meysydd blaenoriaeth uchaf hyn er mwyn sicrhau cyflawni ein cynlluniau datganedig. Lle mae gofynion adnoddau ychwanegol yn codi yn ystod y flwyddyn oherwydd datblygiadau annisgwyl, bydd y meysydd hyn yn cael blaenoriaeth dros feysydd gweithgarwch eraill.
- 5.10 Fodd bynnag, nid yw dynodi meysydd blaenoriaeth pennaf yn golygu nad yw meysydd eraill gwaith polisi a gweithredol a nodwyd ar gyfer 2008/09 yn hanfodol bwysig. Mae'r holl feysydd gwaith polisi yr ydym wedi'u cynllunio wedi'u nodi yn ein proses gynllunio fel rhai allweddol i Ofcom yn cyflawni'i ddyletswyddau tuag at ddinasyddion a defnyddwyr. Byddwn yn parhau i weithio i sicrhau bod ein cynlluniau yn holl feysydd y rhaglen waith yn cael eu cyflawni i'r safon uchaf bosibl, ochr yn ochr â chyflawni canlyniadau'r meysydd hanfodol allweddol a nodwyd.

Mae angen i Ofcom fynd i'r afael yn effeithlon â materion newydd sy'n codi yn ystod y flwyddyn

- 5.11 Yr ail newid i'n proses gynllunio yw cadw cyfran o'n capasiti ar gyfer gwaith nad yw wedi'i gynllunio, er mwyn ein galluogi i ymateb yn gyflym ac yn effeithlon i unrhyw faterion brys dinasyddion a defnyddwyr sy'n codi yn ystod y flwyddyn.
- 5.12 Mae ein profiad dros y pedair blynedd diwethaf wedi dangos, er bod ein fframwaith strategol yn ein galluogi i nodi meysydd allweddol i roi sylw iddynt ar gyfer y dyfodol tymor hwy, mae cymhlethdod a natur gyflym newid yn y sector cyfathrebiadau yn golygu y bydd materion annisgwyl yn codi'n anochel.
- 5.13 Mae Ofcom wedi gorfod addasu'i gynlluniau mewn amrywiaeth o feysydd dros y flwyddyn ddiwethaf oherwydd datblygiadau allanol heb eu cynllunio. Mae enghreifftiau'n cynnwys:

- dod â'r Adolygiad PSB ymlaen bron i flwyddyn mewn ymateb i bwysau cynyddol gyflym ar y model darlledu gwasanaeth cyhoeddus masnachol;
- cael ei alw i roi tystiolaeth yn ymchwiliad y Comisiwn Cystadleuaeth i BSkyB yn prynu cyfran yn ITV. Gofynnodd hyn am gryn ymdrech ymchwilio a dadansoddi gan Ofcom; a
- chynnal rhaglen ddadansoddi gynhwysfawr i gefnogi cyflwyno tystiolaeth i adolygiad y Llywodraeth o reolaethau cynnwys y rhyngwrdd (Adolygiad Byron) a lansiwyd ym mis Medi 2007.

5.14 I sicrhau bod adnodd digonol gan Ofcom i gynnal gorchwylion felly heb eu cynllunio, heb beryglu ein gwaith cyfredol, rydym yn cadw cyfran o gapasiti ar gyfer gorchwylion annisgwyl yn 2008/09. Bydd y gyfran hon yn amrywio rhwng swyddogaethau gwahanol Ofcom, gan ddibynnu ar y cofnod blaenorol o waith heb ei gynllunio mewn meysydd penodol rheoleiddio. Bydd ein cynlluniau yn cael eu diweddarau bob chwarter wedyn i wneud yn siwr ein bod yn cadw'n gyson â chyflymder y farchnad yn newid ac yn rhoi sylw i faterion pwysig wrth iddynt godi.

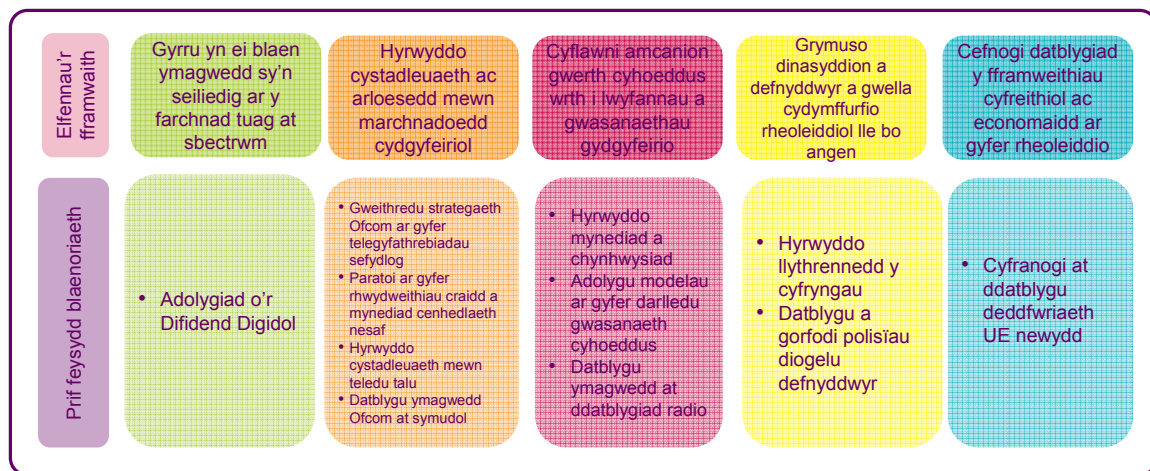
Adran 6

Rhaglen waith fanwl ar bolisi

- 6.1. Mae'r adran hon yn disgrifio'r prif weithgareddau sydd wedi'u cynllunio o dan bob un o'r meysydd blaenoriaeth pennaf. Dilyniir hyn gan drosolwg o gynlluniau ar gyfer gweithgareddau o dan brif feysydd gwaith eraill, wedi'u grwpio gan elfen y fframwaith strategol.

Prif flaenoriaethau polisi yn 2008/09

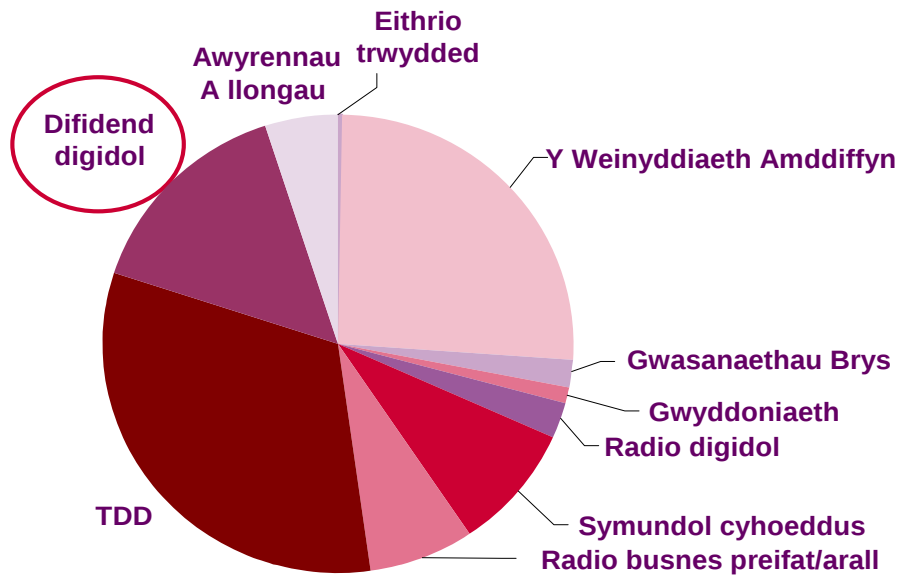
Ffigur 13: Meysydd blaenoriaeth pennaf ar gyfer 2008/09

Adolygiad o'r Difidend Digidol

- 6.2. Mae'r Adolygiad o'r Difidend Digidol yn ystyried sut y dylai'r sbectrwm sy'n cael ei ryddhau gan y newid i'r digidol gael ei ddyfarnu.
- 6.3. Ymgynghorom ar gynigion rhwng mis Rhagfyr 2006 a mis Mawrth 2007, a byddwn yn cyhoeddi datganiad yn nodi ein penderfyniadau yn ddiweddarach yn y mis.
- 6.4. Byddwn yn cwblhau ymgynghoriadau ar gynlluniau dyfarnu manwl yn gynnar yn 2008/09. Ar ôl hyn, bwriadwn gyhoeddi datganiadau pellach, memoranda gwybodaeth a rheoliadau drafft ar gyfer y dyfarniadau yn ystod yr haf. Ein nod yw cynnal y prif ddyfarniadau ar ddechrau 2009.

Ffigur 14: Defnyddio 200 MHz i 1 GHz ar adeg y Newid i'r Digidol

Ffynhonnell: Ofcom

Gweithredu strategaeth Ofcom ar gyfer telegyfathrebiadau sefydlog

6.5. Bydd sicrhau bod BT Group plc yn cydymffurfio â'i Ymrwymadau i roi mynediad cyfartal i gystadleuwyr i'r cynhyrchion cyfanwerthu y mae arnynt eu hangen i ddarparu gwasanaethau i ddefnyddwyr olaf yn ganolog i gystadleuaeth yn y sector telegyfathrebiadau sefydlog.

6.6. Yn 2008/09 cynlluniwn ganolbwyntio ar bedwar prif faes:

1) Sicrhau bod BT Group plc yn gweithredu'i Ymrwymadau'n effeithiol drwy:

- fonitro cynlluniau adleoli Rhwydwaith 21^{ain} Ganrif BT er mwyn sicrhau bod BT yn cyflawni ei rwymedigaethau cywerthedd mewnbyn, yn ogystal â'r gofyniad i beidio â blaen-gau mynediad i rwydweithiau;
- monitro cynnydd BT yn erbyn y cerrig milltir cytûn ar gyfer gwahaniad o ran ei systemau gweithredol;
- ailstrwythuro'r Cytundebau Lefel Gwasanaeth a'r Gwarantau Lefel Gwasanaeth cyfredol fel bod cymhellion Openreach wedi'u hunioni'n well â chyflwyno gwasanaethau safon uchel;
- mireinio fframwaith ariannol Openreach i ystyried newidiadau diweddar yn y farchnad ac i gefnogi datblygu gwasanaethau cenhedlaeth nesaf;

2) hyrwyddo cystadleuaeth mewn marchnadoedd band eang, a fydd yn cynnwys gweithredu ein polisi newydd ar gyfer y farchnad band eang cyfanwerthu, a chynnal ein hymrwymiad i ddadfwndelu dolen leol;

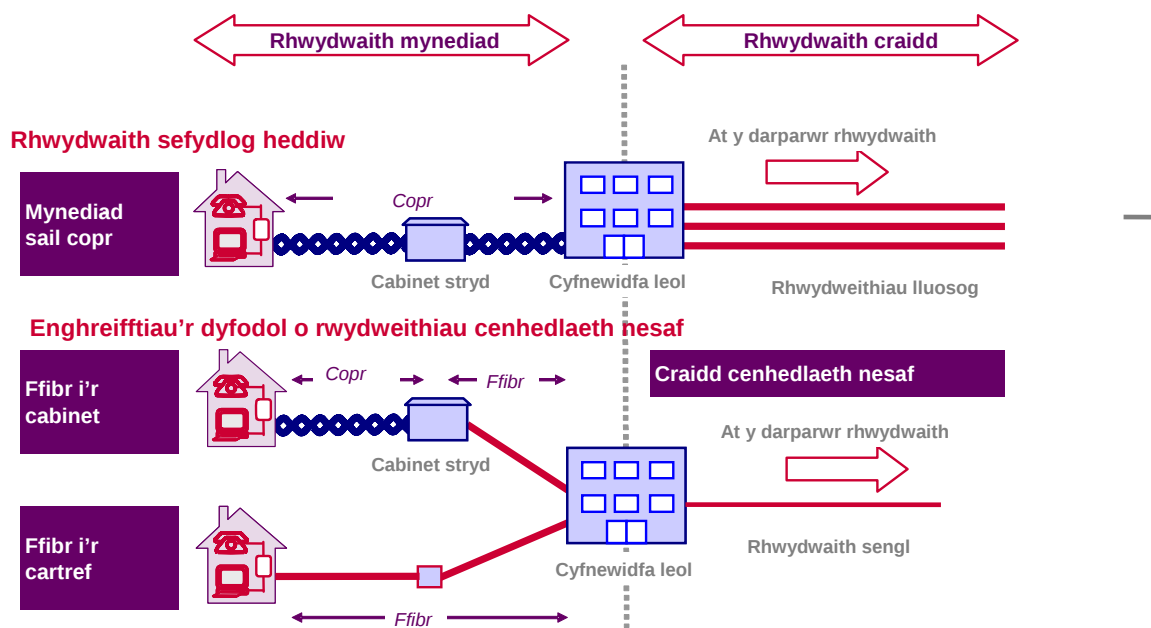
3) hyrwyddo cystadleuaeth yn y farchnad llinellau prydles, a fydd yn cynnwys cwblhau ein hadolygiad o'r farchnad llinellau prydles; ac

- 4) ymrwymo i gynnal adolygiadau o'r farchnad band cul manwerthu a chyfanwerthu.

Paratoi ar gyfer rhwydweithiau craidd a mynediad cenhedlaeth nesaf

- 6.7. Mae'r symud at rwydweithiau craidd a mynediad cenhedlaeth nesaf yn cynnig cyfleoedd cyffrous i ddinasyddion a defnyddwyr o ran cymwysïadau a gwasanaethau newydd, a buddion newydd sylweddol o bosibl. Hefyd, mae'n cynyddu'r rhagolwg o gael buddion sylweddol i economi'r DU. Fodd bynnag, daw'r datblygiadau hyn â nifer o heriau newydd i reoleiddio.
- 6.8. Mae adleoli rhwydweithiau craidd cenhedlaeth nesaf (NGN) eisoes ar waith gan nifer o weithredwyr, ac mae BT wrthi'n adleoli ei Rwydwaith 21^{ain} Ganrif ei hun. Mae'n bwysig sicrhau nad yw defnyddwyr yn dioddef yn ystod y cyfnod mudo. Mae hyn yn golygu gofalu bod defnyddwyr a busnesau yn cael eu hysbysu am unrhyw effaith debygol ar eu gwasanaethau, a bod risgiau methiant gwasanaethau yn cael eu rheoli'n ofalus.
- 6.9. Ar yr un pryd, mae angen i ni ystyried goblygiadau rhwydweithiau cenhedlaeth nesaf i ddynmeg gystadleuol sector cyfathrebiadau'r DU. Gall economeg y rhwydweithiau hyn fod gryn dipyn yn wahanol i economeg rhwydweithiau heddiw, a gall y goblygiadau i gystadleuaeth fod yn rhai difrifol. Mae angen i ni weithio ar ddatblygu ymagwedd gydgyfeiriedig at ryng-gysylltiad yn seiliedig ar Brotocol y Rhyngrwyd sy'n galluogi pob gweithredwr i elwa o'r enillion effeithlonrwydd sy'n gysylltiedig ag adleoliadau rhwydweithiau craidd cenhedlaeth nesaf, ac sydd felly'n cefnogi cystadleuaeth gynaliadwy.
- 6.10. Ar rwydweithiau mynediad cenhedlaeth nesaf (NGA), mae'n rhaid i ni ystyried yr ymagwedd gywir at reoleiddio'r rhwydweithiau hyn lle mae pŵer sylweddol y farchnad. Mae'r rhain yn fuddsoddiadau sylweddol, â risg botensial. Hefyd, mae'n rhaid i ni sicrhau nad yw rheoleiddio amhriodol yn anghymell buddsoddi effeithlon.
- 6.11. Ar yr un pryd, mae'n bwysig ein bod yn hyrwyddo cystadleuaeth mewn rhwydweithiau mynediad cenhedlaeth nesaf. Mae hanes wedi dangos i ni mai o farchnad cyfathrebiadau gystadleuol y mae defnyddwyr yn elwa fwyaf, ac mae buddion yn cynnwys dewis, arloesedd a gostyngiadau mewn pris. Bydd hyn yn parhau i'r dyfodol: mae angen i ni felly bryderu ynghylch materion cystadleuaeth sy'n cael eu creu gan rwydweithiau craidd a mynediad cenhedlaeth nesaf. Gall fod ystyriaethau buddiannau dinasyddion i'r datblygiadau newydd hyn hefyd, gan gynnwys materion yn ymwneud ag argaeledd gwasanaethau a chwestiynau ynghylch argaeledd gwahaniaethol. Byddwn yn rhoi sylw i'r risgiau hyn ar y cyd â'n gwaith ar fynediad a chynhwysiad.

Ffigur 15: Rhwydweithiau craidd a mynediad cenhedlaeth nesaf

Ffynhonnell: Ofcom

6.12. Mae'r gweithgareddau allweddol ar gyfer y flwyddyn i ddod yn cynnwys:

- yn dilyn ein hymgyngoriad ar fynediad cenhedlaeth nesaf yn 2007, byddwn yn cyhoeddi datganiad ar ymagwedd ddewisol Ofcom at reoleiddio buddsoddiadau mynediad cenhedlaeth nesaf;
- byddwn yn datblygu'r amgylchedd rheoleiddio priodol ar gyfer yr ardaloedd hynny o'r DU sydd â ffibr wedi'i ddefnyddio mewn adeiladau newydd;
- byddwn yn gweithio i sicrhau bod gweithredwyr rhwydweithiau sefydlog, gan gynnwys BT, yn rheoli risgiau yn ystod cyfnod trosglwyddo rhwydweithiau craidd cenhedlaeth nesaf a bod cyn lleied â phosibl o amharu ar wasanaethau sy'n cael eu darparu i ddefnyddwyr a busnesau;
- byddwn yn archwilio effaith rhwydweithiau craidd cenhedlaeth nesaf ar farchnadoedd cyfathrebiadau; a
- byddwn yn gweithio i adlewyrchu datblygiadau rhwydweithiau craidd cenhedlaeth nesaf yn y fframwaith rheoleiddio telegyfathrebiadau i sicrhau cystadleuaeth effeithiol.

Hyrwyddo cystadleuaeth mewn teledu talu

6.13. Mae'r farchnad teledu talu wedi gweld twf sylweddol yn y blynnyddoedd diweddar, a bellach mae'n werth £4 biliwn y flwyddyn. Mae refeniwiau tanysgrifiadau yn bwysicach nawr na refeniwiau hysbysebu fel ffynhonnell cyllid i'r diwydiant darlledu. Yn ddiweddar, mae'r diwydiant wedi gweld nifer o ddatblygiadau arwyddocaol, gan gynnwys:

- llwyfannau newydd yn dod i'r amlwg ar gyfer cyflwyno gwasanaethau teledu talu (DTT, IPTV, Teledu Symudol);

- cydgyfnerthu, ailstrwythuro ac ail-frandio'r llwyfan cebl presennol;
 - mesurau gan y Comisiwn Ewropeaidd i newid y ffordd y mae hawliau pêl-droed allweddol (y rheiny ym Mhrif Gynghair y Gymdeithas Bêl-droed) yn cael eu gwerthu, er mwyn galluogi mwy o chwaraewyr ddod i mewn i'r farchnad; a
 - chynnig gan BSKyB i lansio llwyfan teledu talu newydd gan ddefnyddio sbectrwm DTT sydd ar hyn o bryd yn cael ei ddefnyddio ar gyfer sianelau di-dâl Freeview.
- 6.14. Bydd canlyniadau'r datblygiadau hyn yn llywio'r sector am flynyddoedd i ddod. Ar ddechrau 2007 derbyniom gyflwyniad gan bedwar prif rhanddeiliaid y diwydiant. Gofynnodd y cyflwyniad hwn i ni ymchwilio i'r diwydiant teledu talu, ac i ystyried p'un a ddylid gwneud cyfeiriad marchnad at y Comisiwn Cystadleuaeth o dan Ddeddf Menter 2002.
- 6.15. O dan ein dyletswydd gyffredinol i hyrwyddo cystadleuaeth, rydym wedi cyflawni corff sylweddol o waith yn 2007 i ddeall y modd y mae'r farchnad yn gweithredu yn y DU. Yn dilyn y gwaith hwn, disgwyliwn ymgynghori ar hyn tuag at ddiwedd 2007 neu ddechrau 2008. Rydym yn chwilio am ystod eang o farnau ar ein dealltwriaeth ragarweiniol o'r farchnad. Disgwyliwn gynnal ymgynghoriad pellach yn haf 2008, yn pennu unrhyw gynigion mwy penodol sy'n codi o'n hymgynghoriad cychwynol, a chwblhau'r broses erbyn diwedd 2008 neu ddechrau 2009.
- 6.16. Mae nifer o brosiectau sy'n gysylltiedig â'r ymchwiliad hwn i'r farchnad. Mae'r rhain yn cynnwys:
- ein hymgynghoriad cyfredol ar amrywiadau trwyddedau y gofynnodd NGW a Sky amdanynt, a fyddai'n galluogi Sky i ddisodli ei sianelau di-dâl ar DTT â gwasanaeth talu. Mae ymgynghoriad ar y pwnc hwn yn cau ar 14 Rhagfyr. Disgwyliwn gyhoeddi naill ai datganiad ar yr ymgynghoriad hwn, neu ymgynghoriad pellach yn pennu cynigion mwy penodol, yng ngwanwyn 2008; ac
 - adolygiad o'r farchnad ar gyfer gwasanaethau llwyfannau teledu sydd wedi'i gynllunio ar gyfer 2007, er mwyn ystyried pa lwyfannau teledu sydd â phŵer y farchnad, a phriodolrwydd datrysiadau fel y rhwymedi 'mynediad amodol' presennol i ddelio â hyn. Mae'r adolygiad marchnad hwn wedi'i oedi am y tro, tra'n disgwyl i'r ymchwiliad i'r farchnad ddod i ben, er y disgwyliwn ei ailgychwyn tuag at ddiwedd 2008.

Datblygu ymagwedd Ofcom at y sector symudol

- 6.17. Mae'r sector symudol yn wynebu newid sylweddol, felly dyma'r amser iawn i gynnal asesiad o ymagwedd gyffredinol Ofcom at reoleiddio'r sector. Mae dau brif amcan i'r gwaith hwn:
- yn gyntaf, ystyried ymagweddau posibl at reoleiddio'r sector cyfathrebiadau symudol yn y dyfodol, gan gynnwys y cwrpas i hyrwyddo cystadleuaeth a lleihau rheoleiddio.
 - yn ail, diffinio'r egwyddorion a fydd yn dylanwadu ar waith Ofcom ar gyfer cyfnod nesaf datblygiad y farchnad.

- 6.18. Bydd yr asesiad yn ystyried ystod eang o faterion, gan gynnwys: goblygiadau cydgyfeiriant parhaus; nodau rheoleiddio; nodi'r cwrpas ar gyfer dadreoleiddio, arloesedd a chystadleuaeth yn y farchnad symudol; a goblygiadau'r twf parhaus mewn gwasanaethau symudol i gystadleuaeth yn fwy cyffredinol. Bydd Ofcom yn cyhoeddi'r canllawiau ar gyfer yr asesiad hwn ar wahân.

Hyrwyddo mynediad a chynhwysiad

- 6.19. Mae rhan o ddyletswydd gyffredinol Ofcom i hyrwyddo buddiannau dinasyddion a defnyddwyr yn ymwneud â sicrhau argaeledd ystod eang o wasanaethau cyfathrebiadau ar draws y DU. Ochr yn ochr â'r ddyletswydd hon y mae nifer o ofynion penodol i sicrhau bod rhwystrau rhag mynediad i'r gwasanaethau hyn yn cael eu lleihau ar gyfer grwpiau penodol, fel pobl yn byw mewn ardaloedd gwledig a phobl anabl.
- 6.20. Rydym felly wedi cynllunio rhaglen waith ar gyfer 2008/09 ym maes hyrwyddo mynediad a chynhwysiad, gyda'r amcanion a ganlyn:
- nodi a deall natur rhwystrau rhag cyflwyno gwasanaethau a phrynu gwasanaethau;
 - asesu graddau ac arwyddocâd y rhwystrau hyn; ac
 - ystyried p'un a all Ofcom neu a ddylai Ofcom weithredu i'w dileu neu'u lleihau, naill ai'i uniongyrchol neu drwy rôl hwyluso.
- 6.21. Bydd y maes gwaith hwn yn cynnwys prosiectau sy'n archwilio'r modd y mae gwasanaethau'n amrywio ar draws y DU, ac ymagwedd Ofcom at wasanaethau ar gyfer defnyddwyr cyfathrebiadau anabl.
- 6.22. Hefyd, byddwn yn ystyried opsiynau ar gyfer ariannu a darparu gwasanaeth cyffredinol wrth i gystadleuaeth ddatblygu ac wrth i anghenion cwsmeriaid newid. Bydd ein gwaith ar wasanaeth cyffredinol yn cynnwys gweithredu'r cynllun tariff cymdeithasol newydd, BT Basic, yn ogystal â dadansoddiad o ddatblygiadau posibl i'r gwasanaeth cyfnewid testun.
- 6.23. Bydd y gwaith hwn hefyd yn datblygu mewnbyn Ofcom at ymateb y DU i Bapur Gwyn y Comisiwn Ewropeaidd ar Wasanaeth Cyffredinol, sydd i'w gyhoeddi yng ngwanwyn 2008.
- 6.24. Byddwn hefyd yn dwyn gwaith polisi yn ei flaen gan ddatblygu strategaeth Ofcom cyfan ar gyfarpar hawdd ei ddefnyddio.

Archwilio modelau'r dyfodol ar gyfer darlledu gwasanaeth cyhoeddus

- 6.25. Mae Deddf Cyfathrebiadau 2003 yn pennu gofyniad ar Ofcom i gynnal adolygiad o ddarlledu teledu gwasanaeth cyhoeddus unwaith bob pum mlynedd o leiaf. Gofynna i ni adrodd ar y graddau y mae darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus (PSB) wedi cyflawni dibenion darlledu teledu gwasanaeth cyhoeddus, ac i wneud argymhellion gyda golwg ar gynnal a chryfhau ansawdd PSB yn y dyfodol.
- 6.26. Dechreuodd yr Adolygiad ym mis Medi 2007 gyda chyhoeddi'r cylch gwaith. Rhagwelwn y bydd yr Adolygiad yn cael ei gynnal mewn dwy ran, gydag ymgynghoriadau cysylltiedig, y cyntaf yng ngwanwyn 2008 gydag opsiynau polisi

yn cael eu cyhoeddi nes ymlaen yn yr hydref, a datganiad terfynol ar ddechrau 2009.

6.27. Mae pedwar prif amcan i'r Adolygiad:

- gwerthuso pa mor effeithiol y mae'r darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus yn cyflawni dibenion a nodweddion PSB, yn enwedig yng ngolau newidiadau yn y ffordd y mae cynnwys teledu yn cael ei ddosbarthu a'i ddefnyddio;
- asesu'r achos dros ymyrraeth barhaus mewn cyflwyno cynnwys teledu er mwyn sicrhau dibenion gwasanaeth cyhoeddus;
- ystyried ym mha ffordd, a ph'un a allai twf ffyrdd newydd o gyflwyno cynnwys i ddefnyddwyr a dinasyddion greu cyfleoedd newydd ar gyfer cyflawni nodau darlledu gwasanaeth cyhoeddus, yn ogystal â chreu heriau newydd; ac
- asesu opsiynau'r dyfodol ar gyfer ariannu, cyflawni a rheoleiddio darlledu gwasanaeth cyhoeddus, yng ngolau'r heriau a'r cyfleoedd hyn, ac ansicrwydd ynglŷn â chynaliadwyedd modelau ariannu presennol.

6.28. Bydd angen i'r adolygiad hwn edrych y tu hwnt i wasanaethau darlledu traddodiadol. Mae'r gwahaniaethau rhwng gwasanaethau 'teledu' a gwasanaethau 'heb fod yn deledu' wedi dod yn fwyfwy annelwig. Mae'r darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus eisoes wedi mabwysiadu dulliau newydd o ddosbarthu cynnwys teledu i ddefnyddwyr, gan ymwela ar botensial cyfryngau newydd ar alw a chyfryngau rhyngweithiol, gan gynnwys iPlayer y BBC, gwasanaethau fideo ar alw a dal i fyny Channel 4, a gwasanaeth band eang ITV Lleol. Mae'r potensial gan y ffurfiau cynnwys newydd hyn a dulliau cyflwyno newydd i helpu cyflawni dibenion darlledu gwasanaeth cyhoeddus mewn ffyrdd newydd. O ganlyniad, mae ffocws craidd yr adolygiad hwn ar wasanaethau teledu gwasanaeth cyhoeddus, ond bydd hefyd yn asesu potensial llwyfannau a gwasanaethau newydd i gyfrannu at ddibenion cyhoeddus, gan gynnwys y rheiny a ddarperir gan ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus anhraddodiadol.

6.29. Yn ystod cyfnod yr Adolygiad, bydd Ofcom yn ymgysylltu'n helaeth ag ystod eang o randdeiliaid ar draws y DU i gasglu barn a safbwyntiau.

Datblygu ymagwedd at ddatblygiad radio

6.30. Mae gennym dair haen o weithgareddau i gefnogi datblygiad parhaus y llwyfan radio:

- byddwn yn cyfrannu'n llawn at y Gweithgor Radio Digidol sydd wedi'i gynllunio ar draws y diwydiant, a fydd yn trafod opsiynau digidol y dyfodol ar gyfer darlledwyr radio, a'r meini prawf y byddai angen eu hystyried cyn gallu ystyried troi unrhyw wasanaethau radio analog i ffwrdd;
- byddwn hefyd yn gweithredu trefn newydd ar gyfer rheoleiddio fformatau gorsafoedd radio masnachol analog, yn deillio o ganlyniad terfynol yr ymgynghoriad ar faterion yn ymwneud â rheoleiddio amrywiaeth a lleoldeb cynnwys; ac
- yn olaf, byddwn yn gweithio gyda'r llywodraeth pe bai'n penderfynu dwyn gwaith arall yn ei flaen ar ddiwygio deddfwriaeth mewn perthynas â'r rheolau

perchenogaeth radio, trwyddedu radio masnachol (i alluogi mwy o hyblygrwydd) a radio cymunedol

- 6.31. Yn ychwanegol at y gwaith a amlinellir uchod, byddwn yn ymgymryd â rhaglen fawr o waith mewn perthynas â thrwyddedu a rheoleiddio darlledu radio. Disgrifir hyn ymhellach ar dudalen 42.

Hyrwyddo llythrennedd y cyfryngau

- 6.32. Rydym bellach wedi adeiladu sylfaen dystiolaeth sylweddol i arwain ein gwaith i hyrwyddo llythrennedd y cyfryngau, ac wedi cael cryn gefnogaeth gan ystod eang o randdeiliaid am yr angen i hyrwyddo llythrennedd y cyfryngau ym mhob rhan o'r gymdeithas. Gydol 2007, rydym wedi bod yn trafod gyda rhanddeiliaid mewnol ac allanol mewn adolygiad o'n blaenoriaethau ar gyfer y tair blynedd nesaf. Mewn ymateb i'r adolygiad hwn, bwriadwn gynyddu ein buddsoddiad mewn llythrennedd y cyfryngau dros y tair blynedd nesaf, gyda phwyslais penodol ar rymuso defnyddwyr.
- 6.33. I bobl allu elwa o dechnolegau cyfathrebiadau newydd, mae'n rhaid iddynt allu gwneud dewisiadau gwybodus a chael yr offer ar gael iddynt i reoli eu perthynas â chynnwys. Byddwn yn annog pob darparwr cynnwys i hyrwyddo a sicrhau bod gwybodaeth ar gael am gynnwys a all fod yn niweidiol neu'n sarhaus, ar ffurf sy'n hawdd ei defnyddio a'i deall. Cawn ein hannog gan waith pwysig y Grŵp Rhanddeiliaid Band Eang sydd wedi bod yn ceisio cytuno egwyddorion cyffredin ar gyfer darparu gwybodaeth am gynnwys a gynhyrchir ac a gaffaelir yn fasnachol, a allai fod yn niweidiol ac yn sarhaus, ar bob llwyfan. Gobeithiwn y bydd y gwaith hwn yn arwain at god ymarfer da a gytunir gyda'r diwydiant, a fydd yn grymuso defnyddwyr i wneud dewisiadau gwybodus a rheoli'n well perthynas eu teulu â chynnwys clywedol a gynhyrchir ac a gaffaelir yn fasnachol.
- 6.34. Ar yr un pryd â'r mentrau hyn, byddwn hefyd yn annog hyrwyddo a datblygu offer technolegol, fel ffilteri rhyngrwyd, muriau gwarchod a mynediad PIN i wasanaethau teledu sy'n hawdd eu defnyddio, ac sy'n effeithiol o ran helpu pobl i reoli'u mynediad i'r cyfryngau. Bydd gwaith parhaus y diwydiant i ddatblygu safon dechnegol a chynllun nod barcud yn arwain at ffilteri rhyngrwyd sy'n fwy effeithiol o ran blocio cynnwys amhriodol a chynnig mwy o gymorth i rieni wrth eu defnyddio.
- 6.35. Yn 2008/09 byddwn yn gweithio gydag ystod o bartneriaid gan gynnwys darparwyr addysg, canolfannau UK Online, llyfrgelloedd a rhwydweithiau cymorth eraill i sicrhau bod gwybodaeth ar gael i'r rhannau hynny o'r gymdeithas nad ydynt ar-lein eto, ac y gall fod yn anodd eu cyrraedd.
- 6.36. Byddwn yn parhau i wneud ymchwil i agweddau a dewisiadau pobl wrth ddefnyddio technolegau cyfathrebiadau digidol. Yn y flwyddyn i ddod, byddwn yn cyhoeddi'r canlyniadau o ail don ein Harchwiliad o Lythrennedd y Cyfryngau (a gyhoeddwyd gyntaf yn 2006). Bydd hyn yn helpu Ofcom a rhanddeiliaid eraill i nodi tueddiadau a newidiadau mewn ymddygiad pobl, ac yn amlygu materion sy'n dod i'r amlwg y mae angen rhoi sylw iddynt.
- 6.37. Yn olaf, mae llawer o'r heriau y mae pobl yn eu hwynebu ar-lein yn dod o du allan i'r DU. Mewn ymateb i hyn, byddwn yn sefydlu fforwm i alluogi ymchwilwyr i lythrennedd y cyfryngau rannu'u canfyddiadau ac arfer gorau, er mwyn ein galluogi i roi sylw i natur fyd-eang llawer o'r materion cyffredin a wynebwn.

Datblygu a gorfodi polisiâu grymuso a diogelu defnyddwyr

- 6.38. Mae'r gwaith hwn yn cynnwys prosiect i sefydlu ymagwedd strategol at rymuso defnyddwyr, gan sicrhau bod diogelwch priodol i ddefnyddwyr, a chan gymryd camau gorfodi lle nad oes cydymffurfio digonol.
- 6.39. Mae hyn yn cynnwys prosiect ar faterion newid cyflenwyr a cham-werthu er mwyn sicrhau bod y prosesau sy'n galluogi cwsmeriaid i newid darparwyr yn hawdd yn effeithiol. Bydd y prosiect yn gweithredu gwelliannau i brosesau cyfredol y diwydiant ar gyfer newid darparwyr ac yn ystyried y modd y mae angen i brosesau'r diwydiant ddatblygu wrth i ddarparwyr gyflenwi bwndeli gwasanaethau cymhleth i ddefnyddwyr yn gynyddol.
- 6.40. Bydd y gwaith hefyd yn gweithredu cynigion i fynd i'r afael â materion cam-werthu a materion arian yn ôl yn y diwydiant symudol. Mae hefyd yn cynnwys gweithredu'r adolygiad o gwmpas, diben ac effeithiolrwydd rheoleiddio gwasanaethau cyfradd premiwm a'n gwaith gyda thîm gorfodi Ofcom ar achosion fel galwadau distaw.

Cyfranogi at ddatblygu deddfwriaeth newydd yr UE

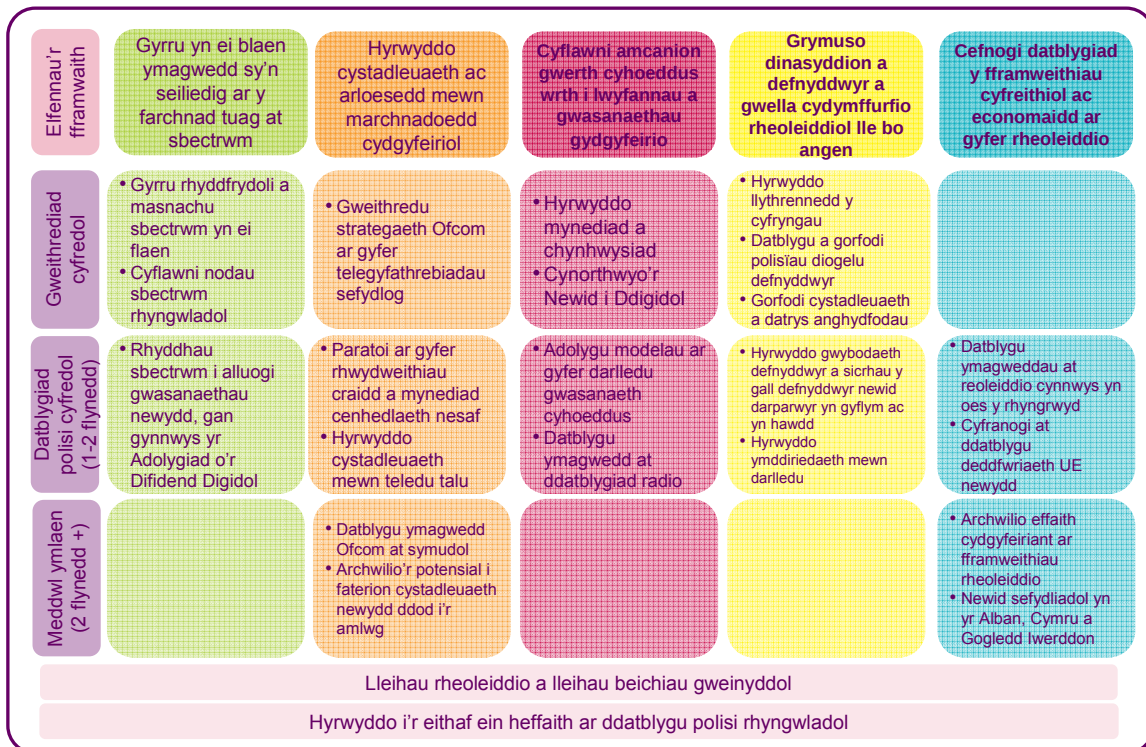
- 6.41. Mae sawl maes allweddol mewn datblygu polisi ar lefel yr UE i Ofcom ganolbwyntio arnynt yn 2008/09. Byddwn:
- yn gweithio gyda Llywodraeth y DU i sicrhau y cynrychiolir buddiannau dinasyddion a defnyddwyr y DU yn llawn yn yr Adolygiad o'r Fframwaith Ewropeaidd ar gyfer cyfathrebiadau electronig;
 - yn darparu mewnbwn sylweddol i'r Adolygiad o'r Aquis Defnyddwyr yn dilyn yr ymgynghoriad cychwynnol a gynhaliwyd gan y Comisiwn yn 2007;
 - yn rhoi sylw yn weithredol i nifer o fentrau newydd y Comisiwn Ewropeaidd, gan gynnwys ymagwedd yr UE gyfan at y difidend digidol a gwasanaethau teledu symudol, yn ogystal â menter ar-lein cynnwys yr UE; ac
 - yn cyfrannu at adolygiad yr UE o'r Gwasanaeth Cyffredinol, ac, os daw'r Comisiwn â chynigion gerbron, yr adolygiad o'r Gyfarwydddeb E-fasnach.

Rhaglen waith ehangach ar gyfer 2008/09

- 6.42. Yn ychwanegol at y prif feysydd blaenoriaeth a nodir uchod, mae gennym hefyd nifer o brif brosiectau a gweithgareddau eraill yn ein rhaglen waith arfaethedig ar gyfer y flwyddyn nesaf. Mae'r adran hon yn rhoi manylion am ein rhaglen waith ehangach, gan ddisgrifio'r prif feysydd gwaith sydd wedi'u cynllunio ar gyfer 2008/09. Dônt o dan y categorïau canlynol, fel y nodir yn Ffigur 16:
- gyrru yn ei blaen ymagwedd sy'n seiliedig ar y farchnad tuag at sbectrwm;
 - hyrwyddo cystadleuaeth ac arloesedd;
 - sicrhau cyflawni canlyniadau gwerth cyhoeddus;
 - grymuso dinasyddion a defnyddwyr a gwella'r cydymffurfio â rheoliadau lle bo angen;

- ystyried datblygiad fframweithiau cyfreithiol ac economaidd ar gyfer rheoleiddio cyfathrebiadau;
- parhau i leihau rheoleiddio a lleihau beichiau gweinyddol; a
- hyrwyddo i'r eithaf ein heffaith ar ddatblygu polisi rhyngwladol er mwyn cynrychioli buddiannau dinasyddion a defnyddwyr y DU yn y modd gorau posibl.

Ffigur 16: Rhaglen waith arfaethedig Ofcom ar gyfer 2008/09

Gyrru yn ei blaen ymagwedd sy'n seiliedig ar y farchnad tuag at sbectrwm

6.43. Yn 2008/09 bydd Ofcom yn parhau â'i ffocws ar sefydlu ymagwedd sy'n seiliedig ar y farchnad tuag at reoli sbectrwm er mwyn gwneud y defnydd gorau o'r adnodd gwerthfawr hwn ac i hyrwyddo buddiannau i'r eithaf o gystadleuaeth ac arloesedd mewn gwasanaethau di-wifr ar gyfer cymdeithas ac economi'r DU. Wrth gymhwyso ymagwedd sy'n seiliedig ar y farchnad, bydd gan Ofcom rôl lai ymwithiol, a fydd felly'n galluogi i gystadleuaeth bennu'r defnyddiau mwyaf effeithlon o sbectrwm, wrth leihau beichiau gweinyddol ar yr un pryd i ddarparwyr gwasanaeth. Wrth drosglwyddo at ymagwedd sy'n cael ei harwain gan y farchnad, mae angen i ni sicrhau ein bod yn ystyried yn ofalus ffyrdd priodol o roi sylw i nodau polisi cyhoeddus a oedd yn y gorffennol yn cael eu cefnogi'n uniongyrchol drwy'r dull gorchymyn a rheoli o reoleiddio sbectrwm. I gyflawni'r nodau hyn, rydym yn cynllunio'r gweithgareddau canlynol y flwyddyn nesaf:

- **Adolygiad o'r difidend digidol** – trafodir manylion y prif faes blaenoriaeth hwn yn y rhaglen waith yn gynharach yn yr adran hon.

- **Gyrru rhyddfrydoli a masnachu sbectrwm yn eu blaen**

Mae hwn yn parhau'n nod allweddol i Ofcom, ac mae gwaith yn y maes hwn yn cynnwys:

- o cymhwyso masnachu a rhyddfrydoli sbectrwm i'r sector symudol;
 - o gweithredu rhyddfrydoli a masnachu sbectrwm ar gyfer trwyddedau radio busnes;
 - o gweithredu argymhellion Archwiliad Cave, yn benodol diffinio hawliau mynediad sbectrwm cyrff cyhoeddus er mwyn hwyluso masnachu;
 - o cymhwyso prisio sbectrwm at ddefnydd gwasanaethau radar;
 - o hwyluso marchnadoedd sbectrwm mwy effeithlon trwy ddarparu gwell gwybodaeth am ddefnydd cyfredol o sbectrwm; ac
 - o adolygu goblygiadau masnachu sbectrwm i wella'r eglurder a'r sicrwydd a ddarperir gan y broses i ddefnyddwyr sbectrwm.
- **Rhyddhau sbectrwm i alluogi gwasanaethau newydd** (heblaw am yr Adolygiad o'r Difidend Digidol).

Bydd cynnal ein rhaglen o ddyfarniadau sbectrwm yn parhau'n flaenoriaeth yn 2008/09. Bydd gwneud mwy o sbectrwm ar gael i'r farchnad yn hanfodol i alluogi datblygu llwyfannau ar gyfer y genhedlaeth nesaf o wasanaethau cydgyfeiriedig, ac mewn creu cyfleoedd ar gyfer arloesi. Cynlluniwn i wneud gwaith yn y meysydd allweddol dyfarniadau canlynol, fel y dangosir yn Ffigur 17 isod. Hefyd, byddwn yn adolygu'r holl fandiau sbectrwm eraill er mwyn ystyried a yw dyfarniadau eraill yn briodol.

Ffigur 17: Prif feysydd dyfarniadau sbectrwm 2008/09

BAND	PRIF DDEFNYDDIAU POTENSIAL
Cwblhau dyfarniadau	
Dyfarniad 2.6 GHz (2500 i 2690 MHz a 2010 i 2025 MHz)	Technolegau band eang di-wifr fel WiMax, UMTS, neu LTE* a camerâu di-wifr
872 i 876 MHz ynghyd â 917 i 921 MHz	Radio busnes a radio symudol mynediad cyhoeddus
Archwilio'r cwmpas ar gyfer dyfarniadau newydd	
2290 i 2310 MHz	Camerâu di-wifr
3.4 i 3.8 GHz	Technolegau band eang symudol

* Mae LTE yn sefyll am 'ddatblygiad tymor hir' (long-term evolution) a hwn yw'r cam nesaf mewn technolegau symudol seliwlar yn nheulu technolegau GSM/WCDMA

- **Cyflawni nodau sbectrwm rhyngwladol** – byddwn yn gweithio ar hyrwyddo ymagwedd seiliedig ar y farchnad tuag at sbectrwm yn rhyngwladol, a datblygu fframwaith rhyngwladol sefydlog i danategu ein rhaglen dyfarniadau sbectrwm.

Hyrwyddo cystadleuaeth ac arloesedd mewn marchnadoedd cydgyfeiriol

6.44. Mae amgylchedd cystadleuol ar gyfer cyflwyno gwasanaethau cyfathrebiadau yn allweddol i gyflawni dyletswyddau Ofcom tuag at ddinasyddion a defnyddwyr. Daw cystadleuaeth effeithiol â buddion i ddefnyddwyr trwy ddewis, arloesedd a gostyngiadau mewn prisiau. Mae prosiectau penodol yn y maes hwn o'r rhaglen waith yn cynnwys:

- **Gweithredu strategaeth Ofcom ar gyfer telegyfathrebiadau sefydlog** – trafodir manylion y maes blaenoriaeth hwn yn y rhaglen waith yn gynharach yn yr adran hon.
- **Paratoi ar gyfer rhwydweithiau craidd a mynediad cenhedlaeth nesaf** – trafodir manylion y maes blaenoriaeth hwn yn y rhaglen waith yn gynharach yn yr adran hon.
- **Hyrwyddo cystadleuaeth mewn teledu talu** – trafodir manylion y maes blaenoriaeth hwn yn y rhaglen waith yn gynharach yn yr adran hon.
- **Datblygu strategaeth y sector symudol** – trafodir manylion y maes blaenoriaeth hwn yn y rhaglen waith yn gynharach yn yr adran hon.
- **Gorfodi cystadleuaeth a datrys anghydfodau** – byddwn yn parhau â'n gwaith ar ymchwiliadau ac anghydfodau presennol yn ymwneud â chystadleuaeth, ac yn rhoi sylw i unrhyw faterion newydd a ddaw i'r amlwg yn 2008/09.
- **Archwilio'r potensial i faterion cystadleuaeth newydd ddatblygu** - byddwn yn parhau i fonitro'r marchnadoedd er mwyn asesu'r potensial i ffynonellau newydd pŵer y farchnad ddod i'r amlwg. Byddwn yn archwilio opsiynau i roi sylw i unrhyw ffynonellau newydd afluniadau cystadleuol a nodir.
- **Prosiectau polisi ychwanegol.** Yn ychwanegol at yr uchod, byddwn hefyd:
 - o yn gweithredu'r ymagwedd polisi ar gyfer y farchnad band eang cyfanwerthu a nodir yn ein hadolygiad o'r farchnad mynediad band eang cyfanwerthu;
 - o yn cwblhau'r adolygiad o'r farchnad llinellau prydles, ac yn archwilio rheolaethau codi tâl yn y farchnad hon;
 - o yn cynorthwyo'r Swyddfa Masnachu Teg yn yr adolygiad o'r rhwymedi Adnewyddu Hawliau Contract;
 - o yn cynnal nifer o brosiectau i hyrwyddo cystadleuaeth yn y sector symudol, gan gynnwys ym meysydd cludadwyedd rhifau, a'r marchnadoedd ymholiadau cyfeirlyfr;
 - o adolygu'r cynllun rhifo symudol a threfniadau polisi rhifo domestig; ac

- o yn cynnal Asesiadau Effaith Marchnad mewn perthynas â gwasanaethau teledu a radio newydd sy'n cael eu datblygu gan y BBC, gyda'n casgliadau yn cael eu hystyried wedyn gan Ymddiriedolaeth y BBC.

Cyflawni gwerth cyhoeddus wrth i lwyfannau a gwasanaethau gydgyfeirio

6.45. Gall cyflawni ar amcanion gwerth cyhoeddus fynd yn fwyfwy anodd wrth i'r duedd tuag at gydgyfeiriant gynyddu, fel y trafodir yn Adran 4. Rydym wedi cynllunio nifer o weithgareddau gyda'r nod o barhau i gyflawni amcanion gwerth cyhoeddus yn yr amgylchedd marchnadoedd cydgyfeiriol:

- **Archwilio modelau'r dyfodol ar gyfer darlledu gwasanaeth cyhoeddus** – trafodir manylion y maes blaenoriaeth hwn yn y rhaglen waith yn gynharach yn yr adran hon.
- **Datblygu ymagwedd at ddatblygiad radio** – trafodir manylion y maes blaenoriaeth hwn yn y rhaglen waith yn gynharach yn yr adran hon.
- **Cynorthwyo'r newid i ddigidol** - byddwn yn cynorthwyo Digital UK a'r Llywodraeth i sicrhau trosglwyddo'n esmwyth i deledu digidol - cychwynnodd y broses yn 2007, a disgwylir iddi gwblhau yn 2012. Byddwn yn cynorthwyo'r broses hon drwy ein gweithgareddau mewn trwyddedu, rheoli sbectrwm a gwaith cydlynu sbectrwm rhyngwladol, yn ogystal ag mewn ymchwil a gweithgareddau polisi perthnasol.

Ffigur 18: Map newid i ddigidol a'r drefn

Mae 51 o brif drosglwyddyddion, yn bwydo rhyw 1100 o drosglwyddyddion cyfnewid

Border	2008/09
Granada	2009
De Orllewin LLoegr	2009
Cymru	2009/10
STV North	2010
STV Central	2010/11
Gorllewin	2010/11
Central	2011
Anglia	2011
Swydd Efrog	2011
Meridian	2011/12
Llundain	2012
Tyne Tees	2012
Ulster	2012

Ffynhonnell: Digital UK

- **Hyrwyddo defnydd effeithlon o sbectrwm DTT i'r eithaf** – byddwn yn parhau â'n gwaith ar ad-drefnu'r amblecsau DTT i gynyddu effeithlonrwydd sbectrwm sy'n cael ei ddefnyddio gan ddarlledwyr daearol, gan alluogi gwasanaethau newydd fel teledu Diffiniad Uchel, ar y llwyfan, o bosibl:
 - o yn 2008/09 byddwn yn gweithio'n agos â'r Adran dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon (DCMS) a'r darlledwyr perthnasol a gweithredwyr amblecsau i weithredu ad-drefniant o'r amblecsau, ac i bennu dyraniad gallu ar gyfer unrhyw wasanaethau newydd; a
 - o byddwn hefyd yn parhau i weithio'n agos â'r darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus, gweithredwyr amblecsau a phartïon perthnasol eraill i sicrhau bod y broses hon yn rhedeg mor llyfn ag y bo modd. Yn benodol, byddwn yn gweithio'n agos â Digital UK ar ddarparu gwybodaeth i ddefnyddwyr am y newidiadau hyn.
- **Rheoleiddio a thrwyddedu darlledu radio** – yn ychwanegol at ddatblygu ymagwedd at ddatblygiad radio (a ddisgrifir ar dudalen 36), rydym wedi cynllunio rhaglen waith sylweddol mewn perthynas â thrwyddedu a rheoleiddio darlledu radio:
 - o ail-hysbysebu trwyddedau radio masnachol analog lleol presennol, wrth iddynt nesáu at eu dyddiadau terfyn;
 - o paratoi ar gyfer ail-hysbysebu (drwy ocsiwn) yn y dyfodol y tair trwydded radio masnachol analog genedlaethol;
 - o parhau â'r rhaglen trwyddedu gwasanaethau amblecs radio lleol DAB newydd, i hyrwyddo darparu gwasanaethau DAB lleol ym mhob ardal lle mae darpariaeth felly'n ymarferol;
 - o lle bo'n briodol, ymestyn ac adnewyddu trwyddedau radio masnachol analog lleol presennol i gynyddu eu cyfnod yn unol â gofynion statudol – yn ystod 2008/09, byddwn hefyd yn dymuno ystyried y broses ar gyfer adnewyddu'r drwydded amblecs radio genedlaethol gyntaf;
 - o cwblhau ail rownd trwyddedu gwasanaethau radio cymunedol newydd, ac ystyried ar ba ffurf all unrhyw drwyddedau radio cymunedol pellach fod;
 - o parhau i drwyddedu'r holl wasanaethau darlledu radio eraill heb fod yn rhai BBC, gan gynnwys gwasanaethau cyfyngedig a gwasanaethau rhaglenni sain ddigidol;
 - o samplu cynnwys gwasanaethau radio masnachol a chymunedol i sicrhau cydymffurfio ag amodau trwyddedau;
 - o ystyried ceisiadau gan drwyddedigion ar gyfer amrywiadau i'w trwyddedau, e.e. newidiadau i'r drefn gwasanaethau ar wasanaeth amblecs radio DAB; a
 - o sicrhau cydymffurfio â'r rheolau perchenogaeth cyfryngau statudol, gan gynnwys cynnal unrhyw adolygiadau sy'n ofynnol yn dilyn newid rheolaeth.

Grymuso dinasyddion a defnyddwyr a gwella cydymffurfio â rheoliadau lle bo angen

6.46. Rydym yn dal i gredu y bydd cyflawni buddiannau defnyddwyr a dinasyddion yn cael ei hwyluso drwy sicrhau eu bod yn cael eu grymuso i wneud penderfyniadau gwybodus. Mae hwn felly yn un o brif feysydd ein rhaglen waith. Ar yr un pryd, mewn sector cyfathrebiadau cydgyfeiriol, bydd rôl Ofcom i wella a monitro cydymffurfio yn cynyddu hefyd. Mae prosiectau penodol yn y maes hwn yn cynnwys:

- **Datblygu a gorfodi polisiau grymuso a diogelu defnyddwyr** – trafodir manylion y maes blaenoriaeth hwn yn y rhaglen waith yn gynharach yn yr adran hon.
- **Hyrwyddo gwybodaeth defnyddwyr a sicrhau y gall defnyddwyr newid darparwyr yn gyflym ac yn hawdd**

Byddwn yn gweithio i wella'r ddarpariaeth gwybodaeth i ddefnyddwyr trwy weithredu'r cynllun achredu ar gyfer gwefannau cymharu prisiau.

Hefyd, byddwn yn gweithio i wella'r ddarpariaeth gwybodaeth am Ansawdd Gwasanaeth i ddefnyddwyr, drwy ehangu'r cynllun cyfredol Topcomm i gynnwys gwasanaethau band eang a symudol yn ychwanegol at wasanaethau llinell sefydlog.

Byddwn hefyd yn symud ymlaen â'n gwaith ar wella prosesau newid cyflenwyr. Nod y gwaith hwn yw sicrhau nad yw prosesau cyfredol yn atal gallu defnyddwyr i newid – ar gyfer mudiadau sengl ac mewn perthynas â chynigion cynhyrchion wedi'u bwndelu.

- **Hyrwyddo ymddiriedaeth mewn darlledu**

Yn 2007/08, nododd Ofcom nifer o fethiannau systemig difrifol mewn cydymffurfio darlledwyr. Fe wnaeth hyn amlygu'r angen parhaus, mewn byd cyfathrebiadau cymhleth a chydgyfeiriedig cynyddol, i roi blaenoriaeth uchel i ddiogelu defnyddwyr trwy orfodi rheolau Ofcom.

Bydd rheoleiddio cynnwys darlledu hefyd yn parhau i gwmpasu llawer o feysydd eraill fel gwarchod rhag amharu ar breifatrwydd yn ddiwarant, a sicrhau bod y rheiny sy'n penderfynu cyfranogi mewn rhaglenni yn cael eu trin yn deg.

Bydd Ofcom felly'n parhau i adolygu ei ymagwedd at y ffurf hon o reoleiddio cynnwys (y cyfeirir ato'n aml fel rheoleiddio cynnwys negyddol, h.y. y rheolau sy'n cyfyngu ar yr hyn y gellir ei ddangos ar y teledu a'r radio). Byddwn yn canolbwyntio ar y modd y dylai rheoleiddio ddatblygu, gan ystyried y graddau y dylwn gynnal y gwahaniaethau rhwng y modd y mae cynnwys yn cael ei reoleiddio, gan ddibynnu ar lwyfan cyflwyno'r cynnwys. Mae prosiectau arfaethedig yn cynnwys:

- o rhoi mwy o bwyslais ar ystyried dimensiwn defnyddwyr rheoleiddio cynnwys, gan gynnwys effaith sianelau pwrpasol lle bydd y gynulleidfa'n cyfranogi (mae enghreifftiau yn y gorffennol wedi cynnwys sianelau sgwrsio oedolion, horosgopau a chwis) ac elfennau cyfranogol mewn darllediadau prif ffrwd lle mae trafodiad rhwng y gynulleidfa a'r darlledwr. Wrth i'r sector

hwn ddatblygu ac arloesi, bydd yn hanfodol bod Ofcom yn parhau i gadw i fyny â datblygiadau, a'i fod yn ymateb yn gyflym i newidiadau yn y farchnad er mwyn sicrhau diogelwch defnyddwyr;

- o ystyried yr ymagwedd fwyaf effeithiol at reoleiddio gwasanaethau gamblo darlledu i sicrhau mwy o ddiogelwch i'r cyhoedd yng ngolau newidiadau yn y ddeddfwriaeth gamblo;
- o ystyried posibilrwydd amgryptio gorfodol (gyda mynediad drwy PIN) gwasanaethau oedolion di-dâl er mwyn sicrhau mwy o ddiogelwch i'r cyhoedd;
- o ystyried y modd y dylai ein hymagwedd at reoleiddio cynnwys datblygu yng ngolau gweithredu'r Gyfarwyddeb Gwasanaethau Clyweled a'r Cyfryngau;
- o gwneud addasiadau i'r Côd Darlledu a chynhyrchu arweiniad ychwanegol; a
- o gwella ein proses o ddelio â chwynion, a'n proses ar gyfer ystyried a phennu sancsiynau.

- **Prosiectau polisi ychwanegol**

Delio â chwynion a Datrysiaid Anghydfod Amgen (DAA):

- o byddwn yn dwyn yn ei flaen ein gwaith o ystyried effeithiolrwydd darparwyr cyfathrebiadau wrth ddelio â chwynion, a'r gweithdrefnau DAA mewn telegyfathrebiadau; ac
- o fel rhan o'r gwaith hwn, byddwn yn adolygu arferion cyfredol ac yn nodi ffyrdd o gyflawni trefn fwy effeithiol o ddelio â chwynion a DAA, ac yn rhoi gweithdrefnau ymwybyddiaeth defnyddwyr ar waith.

Ystyried datblygiad fframweithiau cyfreithiol ac economaidd ar gyfer rheoleiddio

6.47. Mae cydgyfeiriant wedi amlygu nifer o faterion a heriau i'r fframweithiau cyfreithiol ac economaidd presennol ar gyfer rheoleiddio. Yn gynyddol, gall fod angen diweddarau'r rhain i adlewyrchu dulliau newydd ar gyfer cyflwyno gwasanaethau, ymagweddau at y modd y mae defnyddwyr yn defnyddio gwasanaethau a modelau busnes masnachol a fabwysiadir. Mae prosiectau penodol yn y maes hwn o'r rhaglen waith yn cynnwys:

- **Cyfranogi at ddatblygu deddfwriaeth newydd yr UE** – gellir gweld manylion y maes blaenoriaeth hwn yn y rhaglen waith yn gynharach yn yr adran hon.
- **Datblygu ymagweddau at reoleiddio cynnwys yn oes y rhyngrwyd** – Prif weithgarwch Ofcom yn 2008/09 yn y maes hwn fydd, gyda DCMS a BERR, dwyn gweithrediad y Gyfarwyddeb Gwasanaethau Clyweled a'r Cyfryngau newydd yn ei blaen; yn benodol, datblygu fframwaith rheoleiddio newydd ar gyfer gwasanaethau teledu ar alw sy'n cael eu cynnig ar y rhyngrwyd ac ar rwydweithiau eraill;
- **Archwilio effaith cydgyfeiriant ar fframweithiau rheoleiddio** - byddwn yn ymgysylltu â Phwyllgor Cydgyfeiriant y Llywodraeth i gynorthwyo ei waith ar ystyried yr effaith a gaiff cydgyfeiriant ar y fframweithiau rheoleiddio a chyfreithiol yn y sector cyfathrebiadau; a

- **Newid sefydliadol yng Ngwledydd y DU** – byddwn yn parhau i archwilio'r materion penodol sy'n effeithio ar wledydd y DU wrth i'w perthynas â Llundain newid, ac yn rhoi sylw i'r rhain ar draws ein gwaith polisi.

Lleihau rheoleiddio a lleihau beichiau gweinyddol

6.48. Bydd Ofcom yn parhau â'i ymrwymiad i leihau rheoleiddio a lleihau beichiau gweinyddol ar y busnesau y mae'n eu rheoleiddio. Ceisiwn wneud hyn drwy ein gwaith polisi, drwy symleiddio rheolau lle bo hynny'n briodol a dileu ymyrraeth ddiangen a all fygu datblygiad ac arloesedd yn y farchnad. Yn 2008/09 rydym wedi cynllunio nifer o weithgareddau penodol yn y maes hwn, gan gynnwys:

- Fel rhan o'n gwaith i weithredu Cyfarwydddeb Gwasanaethau Clyweled a'r Cyfryngau newydd yr UE, byddwn yn cynnal adolygiad o reolau Ofcom ar faint a dosbarthiad hysbysebu teledu (adolygiad RADA). Bydd y prosiect yn archwilio'r cyfleoedd i ryddfrydoli rheoleiddio amserlennu a niferoedd hysbysebion ar sianelau darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus masnachol, a sianelau cebl a lloeren;
- Yn 2008/09, byddwn yn parhau i leihau cyfyngiadau ar y defnydd o sbectrwm trwy amrywiaeth o weithgareddau, er enghraifft:
 - o byddwn yn archwilio ffyrdd i hwyluso mwy o fynediad i sbectrwm ar gyfer arloeswyr trwy ddarparu proses eglur ar gyfer gwerthuso ceisiadau a thrwy ddileu rhwystrau rheoleiddio lle bo modd;
 - o rydym yn bwriadu symleiddio'r broses trwyddedu radio busnes, gan leihau'r nifer o fathau o drwyddedau o 21 i dri. Bydd hyn yn effeithio ar ryw 35,000 o drwyddedigion a fydd yn elwa o'r gallu i fasnachu sbectrwm ac yn sgil mwy o hyblygrwydd defnyddio; a
 - o byddwn yn dwyn yn ei flaen ein gwaith ar drwyddedu'r defnydd o ffonau symudol ar awyrennau er mwyn dileu'r cyfyngiadau rheoleiddio presennol;
- Byddwn yn archwilio'r potensial i symleiddio'r Amodau Cyffredinol, a'u gwneud yn fwy hygyrch. Disgwylwn i'r gwaith hwn arwain at leihad sylweddol mewn beichiau gweinyddol i lawer o ddarparwyr cyfathrebiadau. Hefyd, bydd yn gwella hygyrchedd rheoliadau perthnasol i ddefnyddwyr.

6.49. Mae ein cynllun symleiddio, a gyhoeddwyd ar wefan Ofcom ar 6 Rhagfyr, yn nodi rhagor o fanylion am ymdrechion Ofcom yn y maes hwn.

Hyrwyddo i'r eithaf ein heffaith ar ddatblygu polisi rhyngwladol

6.50. Yn ychwanegol at fewnbnw Ofcom at brif weithgareddau datblygu polisiâu ar lefel yr UE y flwyddyn nesaf (fel y disgrifiwyd yn gynharach yn yr adran hon), byddwn yn gweithio i wella ein hymgysylltiad cyfredol yn yr UE ac mewn datblygu polisi rhyngwladol yn y meysydd allweddol canlynol:

- **Cydlynu rhyngwladol** – byddwn yn gweithio i gefnogi dimensiwn cydlynu rhyngwladol prosiectau polisi allweddol Ofcom, er enghraifft, wrth ddatblygu ein hymagwedd at rwydweithiau cenhedlaeth nesaf a mynediad cenhedlaeth nesaf.

- **Hyrwyddo buddiannau'r DU mewn llunio polisiau rhwngwladol** – byddwn yn cynnal lefel uchel o ymgysylltiad â fforymau polisi a rheoleiddio allweddol, fel yr Undeb Telegyfathrebiadau Rhyngwladol a'r Grŵp Rheoleiddwyr Ewropeaidd.
- **Gwella ein hymgysylltiad rhwngwladol** â chyrff rheoleiddio a chyrff llywodraeth mewn marchnadoedd cyfathrebiadau allweddol o amgylch y byd, er enghraifft, yr UDA, Tsieina a'r India.

Adran 7

Darparu gwasanaethau i ddinasyddion a defnyddwyr

- 7.1 Yn ogystal â datblygu polisi, mae Ofcom yn darparu gwasanaethau allweddol i ddinasyddion, defnyddwyr a rhanddeiliaid eraill fel defnyddwyr sbectrwm.
- 7.2 Bob blwyddyn, mae Ofcom yn disgwyl cael tua 300,000 o gysylltiadau gan y cyhoedd i ofyn am gymorth ynglŷn â materion defnyddwyr yn y farchnad gyfathrebiadau, neu sy'n cwyno am berfformiad gwael gan ddarparwr gwasanaeth neu faterion yn ymwneud â chynnwys. Yn 2007, cawsom tua 45,000 o gwynion ynglŷn â rhaglen Big Brother yn unig. Rydym hefyd yn cael cysylltiadau gan amrywiaeth o randdeiliaid lle bydd Ofcom yn cymryd camau gorfodi uniongyrchol, er enghraifft, wrth gadw'r tonnau awyr yn rhydd rhag ymyrraeth.
- 7.3 Yn 2007, tynnom y cyfrifoldeb am weithrediadau trwyddedu sbectrwm i mewn i'r cwmni, gan arbed tua £0.5m y flwyddyn, gan gynnwys y cyfleuster i brynu trwyddedau amatur a morol ar-lein. Yn 2008, rydym yn disgwyl cefnogi mwy na 221,000 o drwyddedau bwy gyda mwy na 150,000 yn cael eu hadnewyddu a thrafodion cymwysiaid newydd, a fydd yn cynnwys lloerenni, cysylltiadau sefydlog, radio busnesau preifat a defnyddwyr sbectrwm amatur a morol. Cyflawnwyd y broses o dynnu'r prosesau hyn i mewn i'r sefydliad trwy weithredu systemau IS newydd. Bydd y rhaglen yn dechrau yn 2008 er mwyn caniatáu masnachu sbectrwm yn y dyfodol fel rhan o'n hymagwedd yn seiliedig ar y farchnad.
- 7.4 Yn yr adran hon, rydym yn:
- cynnig trosolwg o'r gwasanaethau a gynigiwn i randdeiliaid;
 - disgrifio sut rydym yn gwella'r gwasanaethau hynny; ac
 - esbonio'r cysylltiadau rhwng cyflwyno gwasanaethau i randdeiliaid a chyflawni ein blaenoriaethau polisi.
- 7.5 Rydym eisoes wedi gwneud gwelliannau sylweddol i'n gwasanaethau gweithredol, ynghyd ag arbedion effeithlonrwydd, a fanylir gennym yn Adran 8.

Cadw'r sbectrwm radio yn rhydd rhag ymyrraeth

- 7.6 Rydym yn monitro'r sbectrwm radio ac yn cymryd camau i atal ymyrraeth sbectrwm. Mae'r galw cynyddol am sbectrwm yn arwain at ddefnydd dwysach a'r perygl o fwy o ymyrraeth, ac rydym yn rhagweld mwy o waith wrth i'r Newid i'r Digidol gyflymu. Mae ein tîm Gweithrediadau Maes yn ymdrin â thua 17,000 o achosion y flwyddyn. Maent yn cymryd camau i:
- amddiffyn cyfathrebiadau diogelu bywyd, gan gynnwys gwasanaethau brys a rheoli traffig awyr;
 - atal defnydd anghyfreithlon ar y sbectrwm radio;

- caniatáu defnydd cyfreithlon ar y sbectrwm drwy, er enghraifft, ddarparu cyngor a chymorth i ddefnyddwyr sbectrwm; a
 - sicrhau y caiff offer nad yw'n cydymffurfio ei dynnu oddi ar y farchnad.
- 7.7 Ein strategaeth fu canolbwyntio ein hadnoddau ar gadw'r sbectrwm radio yn rhydd rhag ymyrraeth niweidiol. Mae hyn wedi cynnwys trawsnewid ein tîm Gweithrediadau Maes yn helaeth, gan gynnwys y strwythur trefniadaethol, eiddo, strategaeth o ran cerbydau ac offer, dwysedd ac amrywiaeth y gwaith, a rheoli pobl a diwylliant.
- 7.8 Yn 2008, rydym hefyd yn bwriadu newid i bolisi cerbydau gwyrdd fel rhan o'n prosiect amgylcheddol.
- 7.9 Rydym yn adolygu ein gweithdrefnau gweithredol yn gyson, ac yn 2007 cyflwynom swyddogaeth frysbenno ganolog i gynnal camau diagnosteg cychwynnol gyda'r nod o dargedu tîm maes yn well a'u defnyddio'n gyflymach.
- 7.10 Ar hyn o bryd, rydym yn canolbwyntio ar adolygu ein dull o orfodi er mwyn sicrhau ein bod yn cael y gwerth gorau am arian wrth gyflawni'r effaith gorau posibl ym meysydd allweddol darlledu anghyfreithlon, monitro a datrys ymyrraeth.

Trwyddedu mynediad at y sbectrwm radio

- 7.11 Mae Ofcom yn trwyddedu mynediad at y sbectrwm radio trwy gyhoeddi, adnewyddu a diddymu trwyddedau. Lle bo'n briodol, rydym yn cyflawni aseiniadau amledd, yn clirio safleoedd ac yn cydlynu'r defnydd o'r sbectrwm yn rhyngwladol.
- 7.12 Yn 2007, tynnem y cyfrifoldeb am weithrediadau trwyddedu i mewn i'r cwmni o ganolfannau cenedlaethol a rhanbarthol, a hefyd ein partner allanol blaenorol. Gwnaed hyn trwy weithredu system reoli newydd ar gyfer trwyddedu a'r berthynas â'r cwsmer, a bydd hon yn arbed tua £0.5m y flwyddyn mewn costau.
- 7.13 Yn ogystal, cyflwynodd y rhaglen hon gyfleuster i allu prynu trwyddedau amatur a morol ar-lein, gan symleiddio'r broses ymhellach trwy ganiatáu trwyddedau am oes mewn rhai categorïau.
- 7.14 Yn 2008, ein nod yw gwella'r gwasanaeth trwyddedu trwy:
- weithredu trwyddedau cyswllt sefydlog i ganiatáu i ddarparwyr gwasanaeth gysoni'n haws rhwng nifer o safleoedd;
 - cynyddu ystod y gwasanaethau trwyddedu electronig sydd ar gael i randdeiliaid; a
 - rhoi'r systemau ar waith sy'n caniatáu defnyddio ymagwedd yn seiliedig ar y farchnad ar gyfer sbectrwm yn y dyfodol.
- 7.15 Yn ogystal, byddwn yn cyhoeddi ac yn ymgynghori ynghylch cynllun sbectrwm drafft ar gyfer Gêmau Olympaidd a Gêmau Paralympaidd 2012 yn Llundain.

Ymdrin ag ymholiadau a chwynion gan y cyhoedd

- 7.16 Mae Gweithrediadau Canolog Ofcom yn ymdrin ag ymholiadau gan ddefnyddwyr o ran gwasanaethau telegyfathrebiadau, gwasanaethau teledu a radio, a defnyddio'r

spectrwm radio. Rydym yn ateb tua 21,500 o alwadau ffôn, 6,700 o negeseuon drwy ein gwefan, 1,000 o negeseuon e-byst a 1,300 o lythyron a ffacsiau bob mis.

- 7.17 Yn aml, bydd defnyddwyr yn cwyno i Ofcom am faterion telegyfathrebiadau am eu bod wedi cael ymateb annigonol oddi wrth eu darparwyr gwasanaeth, neu am na fu modd iddynt gysylltu â nhw. Ein nod yw helpu defnyddwyr i ddatrys eu cwynion drwy eu cyfeirio at gyngor a gwybodaeth ddefnyddiol a chysylltu â darparwyr gwasanaeth ynghylch ystyriaethau cyffredin.
- 7.18 Fel arfer, bydd pobl yn cwyno yn uniongyrchol i Ofcom ynglŷn â rhaglenni teledu a radio. Gall Ofcom ystyried cwynion sy'n ymwneud â nifer o feysydd, fel diogelu pobl dan 18 oed, niwed a throsedd, tegwch a phreifatrwydd, a didueddrwydd a chywirdeb o ran newyddion. Fodd bynnag, nid yw Ofcom yn ystyried materion sy'n ymwneud â didueddrwydd a chywirdeb rhaglenni'r BBC (cyfrifoldeb Ymddiriedolaeth y BBC yw hynny). Rydym hefyd yn ymdrin â chwynion am noddwyr rhaglenni a dylanwad masnachol honedig.
- 7.19 Mae Tîm Ymgynghori Ofcom hefyd yn cael ymholiadau ynglŷn â defnyddio'r sbectrwm radio, er y caiff y rhain eu cyfeirio at ein Canolfan Drwyddedu bwrpasol.
- 7.20 Rydym yn buddsoddi mewn systemau gwybodaeth i wella ein perfformiad o ran ymdrin â galwadau wrth fynd i'r afael ag ymholiadau a chwynion. Rydym hefyd yn ceisio optimeiddio rôl Tîm Ymgynghori Ofcom o ran cynnig rhybudd cynnar ynglŷn â phryderon defnyddwyr, fel galwadau distaw, slamio a cham-werthu. Mae hyn yn digwydd gyda marchnadoedd cyfathrebiadau sy'n newid yn gyflym yn gefndir iddo; felly, mae mathau newydd o gwynion yn dod i'r amlwg drwy'r amser ac yn achosi cynnydd annisgwyl yn nifer y cwynion a gawn.

Dyrannu ystodau rhifau ffôn i ddarparwyr gwasanaeth

- 7.21 Mae Ofcom yn chwarae rôl bwysig wrth ddyrannu ystodau rhifau ffôn i ddarparwyr gwasanaethau cyfathrebiadau sydd, yn eu tro, yn dyrannu rhifau unigol i'w cwsmeriaid. Mae nifer y ceisiadau a geir gan ddefnyddwyr gwasanaeth wedi tyfu'n gyson yn ystod y blynyddoedd diweddar, gan fynd yn uwch na 2,000 am y tro cyntaf yn 2005. Yn wir, yn ystod wyth mis cyntaf 2006, roedd nifer y ceisiadau eisoes wedi cyrraedd 1,850.
- 7.22 Fel rhan o'n Adolygiad Strategol o Rifo, rydym wedi sefydlu'r egwyddorion canlynol sy'n llywodraethu rhifo:
- dylai'r rhifau y mae ar gwsmeriaid eu heisiau fod ar gael pan fydd eu hangen;
 - ni ddylid newid y rhifau y mae defnyddwyr yn eu defnyddio ar hyn o bryd os oes modd osgoi hynny;
 - dylid cadw'r hyn y mae mathau penodol o rifau yn ei olygu i bobl – fel rhifau 0800 a 0300 sy'n cael eu cysylltu â galwadau am ddim;
 - dylai prosesau dyrannu rhifau gefnogi cystadleuaeth ac arloesedd; ac
 - ni ddylid amlygu defnyddwyr i gael eu cam-drin.
- 7.23 Bydd angen nifer o newidiadau gweithredol i roi'r egwyddorion hyn ar waith, gyda'r nod o greu proses dyrannu rhifau sy'n effeithlon, yn cael ei yrru i raddau mwy gan y defnyddiwr, ac a arweinir i raddau mwy gan y farchnad. Er y bydd newidiadau yn

digwydd dros nifer o flynyddoedd, rydym eisoes wedi dechrau dyrannu blociau llai o rifau lle mae perygl y ceir prinderau.

Darparu gwasanaethau gwybodaeth

- 7.24 Mae Ofcom yn cynnig y gwasanaethau gwybodaeth sy'n tanategu cyflwyno gwasanaethau i randdeiliaid, fel caniatáu symud tuag at gael mynediad cynyddol at wasanaethau ar-lein.
- 7.25 Etifeddodd Ofcom 45 o systemau gwybodaeth gwahanol oddi wrth y rheoleiddwyr y gwnaethom eu disodli. Roedd y systemau hyn a etifeddwyd, ar y cyfan, yn rhai pwrpasol, wedi'u seilio ar lwyfannau a thechnolegau gwahanol. Felly, gwnaethom adolygu strategaeth ein systemau gwybodaeth i'n caniatáu i fodloni ein gofynion busnes ac, yn ystod 2007, cwblhaom Gyfnod 1 ein rhaglen drawsnewid, gan gyflwyno gwasanaeth trwyddedu mewnol a systemau cyllid ac AD newydd cydgysylltiol.
- 7.26 Yn 2008, dechreuwn ar Gyfnod 2 y rhaglen gyda'r nod o gyflwyno arbedion yng nghostau rhedeg parhaus ein systemau IS yn ogystal â chyflwyno'r ymarferoldeb sy'n ofynnol i ganiatáu i'n rhaglen sbectrwm weithio yn y dyfodol, i wella'n cyswllt â'r cwsmer ac i gyflwyno adborth gwell i'n timau gorfodi a pholisi defnyddwyr.

Darparu gwybodaeth i'n defnyddwyr drwy ein gwefan

- 7.27 Byddwn yn darparu gwybodaeth i ddefnyddwyr drwy ein gwefan trwy gyhoeddi, er enghraifft, rhybuddion am achosion o dwyll y mae'n bosibl y cânt eu hamlygu iddynt. Byddwn yn parhau i ddatblygu ein gwefan i ddarparu mwy o gyngor i'r defnyddiwr, yn arbennig mewn meysydd sy'n cefnogi meysydd yn ymwneud â llythrennedd y cyfryngau. Rydym yn parhau i adolygu ein mecanweithiau cysylltu i ganiatáu rhyngweithio'n haws ag Ofcom a chael mynediad at weithdrefnau cwyno neu gyngor.

Cyhoeddi adroddiadau o ran ymchwil i'r farchnad â'r farchnad gyfathrebiadau

- 7.28 Byddwn yn cyhoeddi ystod eang o adroddiadau ynglŷn â datblygiadau yn y sector cyfathrebiadau ac ar agweddau dinasyddion a defnyddwyr:

Mae ein cyfres o Adroddiadau ar y Farchnad Gyfathrebiadau yn cynnwys:

- Y Farchnad Gyfathrebu'r DU – i'w gyhoeddi yn yr haf;
- Y Farchnad Gyfathrebu: Y Gwledydd a'r Rhanbarthau – i'w gyhoeddi yn y gwanwyn; ac
- Y Farchnad Gyfathrebu Ryngwladol – i'w gyhoeddi yn yr haf.

Byddwn yn cyhoeddi ein hadroddiad blynnyddol ar Brofiad y Defnyddiwr yn y gaeaf. Mae'r adroddiad hwn yn arolygu profiadau defnyddwyr cyfathrebiadau ar draws yr holl sectorau a reoleiddir gan Ofcom.

Byddwn hefyd yn cyhoeddi adroddiadau Cynnydd Digidol ynglŷn â:

- theledu digidol bob chwarter; a

- marchnadoedd eraill sy'n symud yn gyflym yn ôl y gofyn.

Rydym hefyd yn cyhoeddi adroddiadau Darlledu Gwasanaeth Cyhoeddus (PSB) sy'n asesu perfformiad darlledwyr yn erbyn dibenion a nodweddion PSB.

Yn ogystal, ein nod yw cyhoeddi'r holl ymchwil sy'n ymwneud â phrosiectau polisi cefnogi.

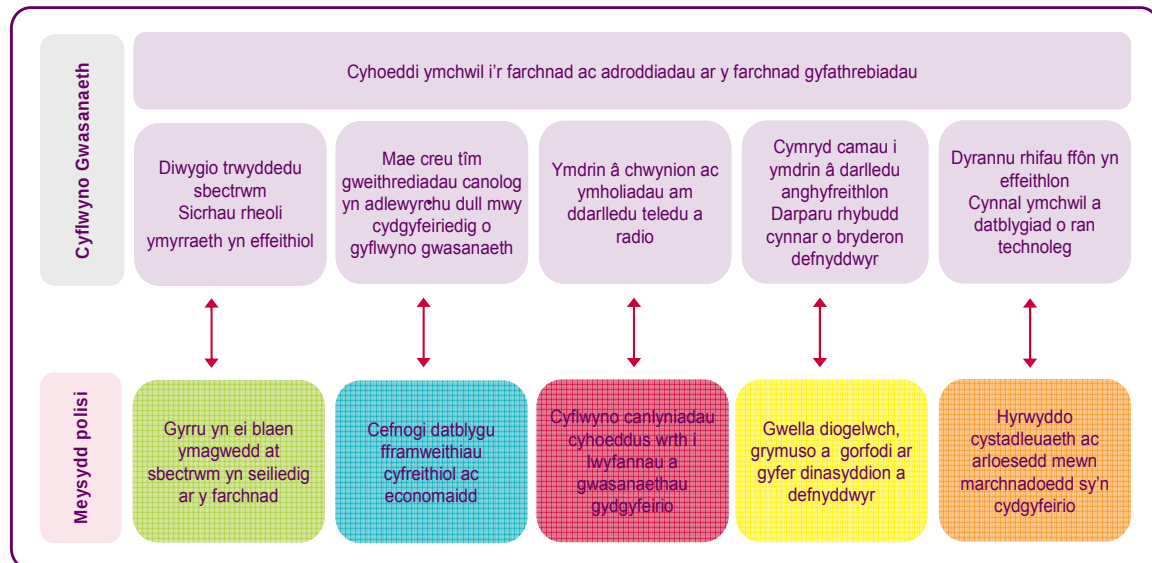
Cysylltiadau rhwng cyflwyno gweithrediadau a pholisi

7.29 Mae cyflwyno ein gwasanaethau gweithredol wedi'i gysylltu'n agos â'r meysydd polisi allweddol a nodir yn ein fframwaith strategol. Er enghraifft:

- caiff gyrru ymagwedd yn seiliedig ar y farchnad o ran sbectrwm ei danategu gan ddiwygio trwyddedu sbectrwm a rheoli ymyrraeth yn effeithiol;
- caiff datblygu mecanweithiau newydd i gyflwyno canlyniadau cyhoeddus ei gefnogi gan uned Gwasanaethau Defnyddwyr Ofcom, sy'n ymdrin â chwynion am raglenni a ddarlledir ar y teledu a'r radio;
- bydd gwella cydymffurfiaid a grymuso defnyddwyr yn elwa ar y system rybuddio gynnar a ddarperir gan y Ganolfan Gysylltiadau, a chamau effeithiol i ymdrin â darlledu anghyfreithlon; a
- chaiff hyrwyddo amodau ar gyfer cystadleuaeth ac arloesedd ei gefnogi gan ddyrannu rhifau ffôn yn effeithlon, yn ogystal ag ymchwil a datblygiad o ran technoleg.

7.30 Mae Ffigur 19 isod yn cynnig rhai enghreifftiau o'r cysylltiadau pwysig rhwng y gwasanaethau a ddarparwn i randdeiliaid a'r meysydd polisi a nodir yn ein fframwaith strategol tair blynedd.

Ffigur 19: Cysylltiadau rhwng cyflwyno gweithrediadau a pholisi

Adran 8

Cyflwyno gwerth i randdeiliaid

- 8.1 Ers ei sefydlu, mae Ofcom wedi cynnal ei ymrwymiad i uchafu effeithlonrwydd ei weithrediadau i gyflwyno gwerth am arian i randdeiliaid. Ers 2003, rydym wedi lleihau ein cyllideb darged bob blwyddyn gan o leiaf 5 y cant mewn termau real o'i chymharu â'r flwyddyn flaenorol.
- 8.2 Ar sail cymharu tebyg â'i debyg, roedd ein cyllideb yn 2004/05 5 y cant yn is na chyllidebau cyfunedig y pump rheoleiddiwr blaenorol, ac roedd ein cyllideb ar gyfer 2005/06 8 y cant yn is na'n cyllideb ar gyfer 2004/05. Yn 2006/07 a 2007/08 ill dau, lleihaom ein gwariant cyllideb ymhellach, gan 5 y cant bob blwyddyn mewn termau real.
- 8.3 Fel y nodom yng Nghynllun Blynyddol y llynedd, yn dilyn sawl blwyddyn o fentrau pwysig i wella effeithlonrwydd, mae Ofcom yn dod yn sefydliad sefydledig a chanddo ofynion mwy cyson o ran cyllideb.
- 8.4 Ystyr cydgyfeirio yw bod heriau rheoleiddio yn dod yn gynyddol gymhleth, a bod nifer y meysydd y mae'n rhaid i ni ymdrin â nhw er mwyn mynd i'r afael ag anghenion dinasyddion a defnyddwyr y DU yn cynyddu. O ganlyniad, efallai y bydd llai o gwmpas i leihau'r gyllideb ymhellach yn ystod y blynyddoedd nesaf. Ar hyn o bryd, rydym yn adolygu cyfleoedd i wella ein heffeithlonrwydd ymhellach cyn gosod ein cyllideb ar gyfer 2008/09.

Gwella gwerth am arian

- 8.5 Yn ystod y pedair blynedd ers i Ofcom ddod i fodolaeth, rydym wedi gweithio'n gyson i gyflawni arbedion effeithiolrwydd drwy symleiddio ein gweithgareddau a buddsoddi i wella effeithiolrwydd ein gweithrediadau:
- mae Ofcom yn parhau i weithredu gyda 350 yn llai o weithwyr na'r 1152 o gydweithwyr a gyflogwyd yn uniongyrchol gan y rheoleiddwyr cyfunedig a ddisodlwyd gan Ofcom;
 - erbyn diwedd 2007/08, bydd y prosiect a lansiwyd i integreiddio a rhesymoli'r 70 system gweithredu a etifeddwyd oddi wrth y rheoleiddwyr blaenorol wedi gwneud cynnydd da, a bwriedir cwblhau elfennau terfynol y rhaglen yn ystod 2008/09. Bydd y prosiect hwn, a adwaenir fel Prosiect Unify, yn arwain at leihau ein gwariant ar systemau gwybodaeth. Bydd hefyd yn creu llwyfan i gyflwyno ein strategaeth trwyddedu sbectrwm ac yn rhyddhau buddion ar gyfer y dyfodol;
 - mae ailstrwythuro oddi mewn i'n timau Gweithrediadau Maes a meysydd Gweithrediadau Cyswllt wedi cyflwyno arbedion effeithlonrwydd sylweddol yn ogystal â strwythurau sefydliadol sy'n gallu ymdrin ag anghenion ein rhanddeiliaid a'u bodloni i raddau mwy;
 - rydym yn parhau i weithredu ein swyddogaethau profi technoleg yn allanol, ac yn elwa ar y costau cyffredinol is a geir o ganlyniad; ac

- erbyn hyn, am fod prydles i wedi dod i ben ar sawl eiddo dros ben yn ystod y flwyddyn ddiwethaf, ac o ganlyniad i is-osod yn llwyddiannus lle gwag yn ein swyddfa yn Llundain, ceir arbedion cronus gwerth mwy na £3m y flwyddyn.

O ganlyniad i'r gweithgareddau hyn, rydym yn agos erbyn hyn at gyflawni llawer o'r enillion effeithlonrwydd sy'n bosibl heb beryglu ein dyletswyddau rheoleiddio tuag at ddinasyddion a defnyddwyr. Er gwaethaf hyn, bydd Ofcom yn parhau i ganolbwyntio ar wella'r gwerth am arian a gynigir i randdeiliaid trwy amrywiaeth o fentrau yn ystod y flwyddyn nesaf:

- byddwn yn parhau i adolygu ein portffolio eiddo i sicrhau eu bod yn addas at ddibenion y sefydliad a gwerth uchaf am arian i randdeiliaid;
- ein bwriad yw adolygu'r broses dendro sydd ar waith ar gyfer contractau o faint sylweddol ar gyfer darparu gwasanaeth. Nod yr adolygiad fydd gwella effeithlonrwydd y gwasanaethau a ddarparwn i randdeiliaid, a bydd yn cynnwys meysydd gweithredol a pholisi; a
- byddwn yn parhau â'n hymgais i leihau nifer y cyhoeddiadau argraffedig. Ar yr un pryd, byddwn yn sicrhau y gellir cael mynediad at holl gyhoeddiadau Ofcom yn hawdd ar ein gwefan.

Erbyn 2008/09, bydd Ofcom wedi cwblhau ad-dalu ei fenthyciad sefydlu

- 8.6 Cafodd Ofcom fenthyciad oddi wrth Yr Adran Masnach a Diwydiant i dalu ei gostau sefydlu cychwynnol, a gafwyd rhwng mis Mawrth 2003 a mis Ionawr 2004. Buom yn ad-dalu'r benthyciad mewn rhandaliadau ers 2003/04.
- 8.7 Byddwn yn cwblhau ad-dalu'r benthyciad a'r llog a gronwyd yn 2007/08, pan fyddwn yn ad-dalu'r £5,362,000 sy'n weddill. Mae Ffigur 20 isod yn dangos amserlen yr ad-daliadau a chyfran y costau a ddyrannwyd ar draws ein grwpiau gwahanol o randdeiliaid.
- 8.8 Mae hyn yn golygu na fydd angen unrhyw gyfraniadau gan randdeiliaid yn 2008/09 er mwyn ad-dalu'r benthyciad.

Ffigur 20: Ad-dalu'r benthyciad i dalu costau sefydlu Ofcom

	2003/4 £'000	2004/5 £'000	2005/6 £'000	2006/7 £'000	2007/8 £'000	Cyfanswm £'000
Rhwydweithiau a gwasanaethau		2,723	2,592	2,672	2,560	10,547
Teledu		2,578	2,454	2,530	2,423	9,985
Radio		403	383	395	379	1,560
Arall	7,328	13,948	13,425			34,701
Cyfanswm	7,328	19,652	18,854	5,597	5,362	56,793

Atodiad 1

Cwestiynau'r ymgynghoriad

A1.1 Rydym yn ceisio barn ein holl randdeiliaid ynglŷn â'r rhaglen waith arfaethedig ar gyfer 2008/09. Yn benodol, byddai o gymorth petaech yn gallu ateb y cwestiynau canlynol:

1. Beth yw eich barn ar berthnasedd parhaus fframwaith strategol tair blynedd Ofcom ar gyfer ei waith yn 2008/09?

2. Beth yw eich barn ar raglen waith polisi arfaethedig a phrif feysydd blaenoriaeth Ofcom ar gyfer 2008/09?

3. A oes unrhyw feysydd newydd neu ychwanegol lle dylai Ofcom ystyried lleihau rheoleiddio a gwaith i leihau beichiau gweinyddol? Rhwch enghreifftiau penodol.

4. A oes unrhyw feysydd ychwanegol y dylai Ofcom fod yn cyfrannu atynt o ran datblygu polisi rhwngwladol? Rhwch enghreifftiau penodol.

Atodiad 2

Ymateb i'r ymgynghoriad hwn

Sut i ymateb

- A2.1 Mae Ofcom yn gwahodd barnau a sylwadau ysgrifenedig am y materion a godwyd yn y ddogfen hon, **erbyn 5pm ar 19 Chwefror 2008**.
- A2.2 Mae'n llawer gwell gennym gael ymatebion gan ddefnyddio'r ffurflen we ar-lein yn <http://www.ofcom.org.uk/consult/condocs/draftannplan0809/howtorespond/form>, gan fod hyn yn ein helpu i brosesu'r ymatebion yn gyflym ac yn effeithlon. Byddem hefyd yn ddiolchgar pe gallech ein cynorthwyo trwy lenwi taflen flaen ar gyfer ymateb (gweler Atodiad 3), i nodi a oes materion cyfrinachedd neu beidio. Mae'r daflen flaen hon ar gyfer ymateb wedi'i chynnwys yn ffurflen holiadur y we ar-lein.
- A2.3 Ar gyfer ymatebion mwy i'r ymgynghoriad – yn enwedig y rheiny â siartiau, tablau neu ddata arall ategol – a fydddech gystal ag anfon e-bost at kristina.glushkova@ofcom.org.uk gan atodi eich ymateb ar ffurf Microsoft Word, ynghyd â thaflen flaen ar gyfer ymateb i'r ymgynghoriad.
- A2.4 Fel arall, gellir postio neu ffacsio ymatebion i'r cyfeiriad isod, gan nodi arno deitl yr ymgynghoriad.
- Kristina Glushkova
Llawr 6
Strategaeth a Datblygiadau'r Farchnad
Tŷ Riverside
2A Heol Bont Southwark
Llundain SE1 9HA
- Ffacs: 020 7981 3706
- A2.5 Sylwer nad oes angen copi caled arnom yn ogystal â fersiwn electronig. Bydd Ofcom yn cydnabod derbyn yr ymatebion os cânt eu cyflwyno gan ddefnyddio'r ffurflen we ar-lein, ond nid fel arall.
- A2.6 Byddai'n ddefnyddiol pe gallech gynnwys yn eich ymateb atebion uniongyrchol i'r cwestiynau a ofynnwyd yn y ddogfen hon, a restrir gyda'i gilydd yn Atodiad 1. Byddai'n ddefnyddiol hefyd pe gallech esbonio sut y daethoch i fod â'r farn hon a sut y byddai cynigion Ofcom yn effeithio arnoch chi.

Gwybodaeth bellach

- A2.7 Os hoffech drafod y materion a'r cwestiynau a godwyd yn yr ymgynghoriad hwn, neu os oes angen arnoch gyngor am y ffordd briodol i ymateb, cysylltwch â Kristina Glushkova ar 020 7981 3767.

Cyfrinachedd

- A2.8 Credwn ei bod yn bwysig i bawb sydd â diddordeb mewn mater weld y barnau a fynegir gan ymatebwyr i ymgynghoriad. Felly, fel arfer, byddwn yn cyhoeddi pob ymateb ar ein gwefan, sef www.ofcom.org.uk, yn ddelfrydol pan fyddwn yn eu

derbyn. Os byddwch chi o'r farn y dylid cadw eich ymateb yn gyfrinachol, nodwch pa ran o'ch ymateb y dylid ei chadw'n gyfrinachol neu a ddylid cadw'r cyfan yn gyfrinachol, a nodwch reswm. Rhewch y rhannau hyn mewn atodiad ar wahân hefyd.

- A2.9 Os bydd rhywun yn gofyn i ni gadw rhan o ymateb, neu'r cyfan, yn gyfrinachol, byddwn yn rhoi sylw difrifol i'r cais hwn ac yn ceisio parchu hyn. Ond o bryd i'w gilydd bydd angen i ni gyhoeddi pob ymateb, gan gynnwys rhai a nodir yn gyfrinachol, er mwyn bodloni rhwymedigaethau cyfreithiol.
- A2.10 Sylwer hefyd y tybir bod hawlfraint a'r holl eiddo deallusol arall mewn ymatebion yn drwyddedig i Ofcom eu defnyddio. Caiff ymagwedd Ofcom at hawliau eiddo deallusol ei hesbonio ymhellach ar ein gwefan yn <http://www.ofcom.org.uk/about/accoun/disclaimer/>

Camau nesaf

- A2.11 Yn dilyn diwedd y cyfnod ymgynghori, mae Ofcom yn bwriadu cyhoeddi datganiad ym mis Ebrill 2008.
- A2.12 Sylwer y gallwch gofrestru i gael hysbysiadau e-bost rhad ac am ddim ynghylch pan fydd dogfennau perthnasol Ofcom yn cael eu cyhoeddi. I gael mwy o fanylion, trwch at: http://www.ofcom.org.uk/static/subscribe/select_list.htm

Prosesau ymgynghori Ofcom

- A2.13 Mae Ofcom yn ceisio sicrhau ei bod mor hawdd â phosibl i ymateb i ymgynghoriad. I gael mwy o wybodaeth, cyfeiriwch at ein hegwyddorion ymgynghori yn Atodiad 3.
- A2.14 Os oes gennych unrhyw sylwadau neu awgrymiadau am sut y mae Ofcom yn cynnal ei ymgynghoriadau, ffoniwch ein desg gymorth ymgynghori ar 020 7981 3003 neu anfonwch e-bost atom at consult@ofcom.org.uk. Byddem yn croesawu'n benodol syniadau am sut y gallai Ofcom geisio'n fwy effeithiol farnau'r grwpiau neu'r unigolion hynny, fel busnesau bach neu fathau penodol o ddefnyddwyr preswyl, y mae'n llai tebygol cael eu barnau hwy mewn ymgynghoriad ffurfiol.
- A2.15 Os hoffech drafod y materion hyn neu brosesau ymgynghori Ofcom yn fwy cyffredinol, gallwch gysylltu fel arall â Vicki Nash, cyfarwyddwr yr Alban, sy'n Hyrwyddwr Ymgynghori Ofcom:

Vicki Nash
Ofcom
Tŷ Sutherland
149 Stryd St. Vincent
Glasgow G2 5NW

Ffôn: 0141 229 7401
Ffacs: 0141 229 7433

E-bost vicki.nash@ofcom.org.uk

Atodiad 3

Egwyddorion ymgynghori Ofcom

- A3.1 Mae Ofcom wedi cyhoeddi'r saith egwyddor ganlynol y bydd yn eu dilyn ar gyfer pob ymgynghoriad ysgrifenedig cyhoeddus:

Cyn yr ymgynghoriad

- A3.2 Lle bo'n bosibl, byddwn yn cynnal sgysiau anffurfiol gyda phobl a sefydliadau cyn cyhoeddi ymgynghoriad mawr i ganfod a ydym yn meddwl yn y cyfeiriad cywir. Os nad oes gennym ddigon o amser i wneud hyn, fel arfer byddwn yn cynnal cyfarfod agored i esbonio ein cynigion yn fuan ar ôl cyhoeddi'r ymgynghoriad.

Yn ystod yr ymgynghoriad

- A3.3 Byddwn yn egluro pwy rydym yn ymgynghori â hwy, pam, ynghylch pa gwestiynau ac am ba hyd.
- A3.4 Byddwn yn gwneud y ddogfen ymgynghori mor fyr a syml â phosibl gyda chrynodeb mewn Saesneg plaen. Byddwn yn ceisio ei wneud mor hawdd â phosibl i roi ymateb ysgrifenedig i ni. Os yw'r ymgynghoriad yn gymhleth, gallwn ddarparu fersiwn fyrrach mewn Saesneg plaen i sefydliadau llai neu unigolion na allent fel arall roi'r amser i rannu eu barnau.
- A3.5 Byddwn yn ymgynghori am hyd at 10 wythnos yn dibynnu ar effaith bosibl ein cynigion.
- A3.6 Bydd rhywun yn Ofcom yn gyfrifol am sicrhau ein bod yn dilyn ein canllawiau ein hunain ac yn cyrraedd y nifer fwyaf o bobl a sefydliadau sydd â diddordeb yng nghanlyniad ein penderfyniadau. Hyrwyddwr Ymgynghori Ofcom fydd hefyd y prif unigolyn i gysylltu â hi gyda barnau am y ffordd y cynhaliwn ein hymgynghoriadau.
- A3.7 Os na allwn ddilyn un o'r egwyddorion hyn, byddwn yn esbonio pam.

Ar ôl yr ymgynghoriad

- A3.8 Rydym o'r farn ei bod yn bwysig i bawb sydd â diddordeb mewn mater gael gweld barn pobl eraill yn ystod ymgynghoriad. Fel arfer, byddem yn cyhoeddi ar ein gwefan yr holl ymatebion a dderbyniwyd gennym. Yn ein datganiad, byddwn yn rhoi rhesymau am ein penderfyniadau ac yn disgrifio sut yr helpodd barnau'r rhai dan sylw ffurfio'r penderfyniadau hyn.

Atodiad 4

Taflen flaen ar gyfer ymateb i ymgynghoriad

- A4.1 Er tryloywder ac arfer rheoleiddio da, byddwn yn cyhoeddi'r holl ymatebion i ymgynghoriadau yn llawn ar ein gwefan, www.ofcom.org.uk.
- A4.2 Rydym wedi llunio taflen flaen ar gyfer ymatebion (gweler isod) a byddem yn hynod ddiolchgar pe gallech anfon copi ohoni gyda'ch ymateb (mae hon wedi'i chynnwys yn y ffurflen we ar-lein os ymatebwch yn y ffordd hon). Bydd hyn yn ein galluogi i brosesu ymatebion yn gyflymach, ac yn ein helpu ni gynnal cyfrinachedd lle bo hynny'n briodol.
- A4.3 Gellir gwella ansawdd ymgynghoriad drwy gyhoeddi ymatebion cyn diwedd y cyfnod ymgynghori. Yn benodol, gall hyn helpu'r unigolion a'r sefydliadau hynny heb fawr o adnoddau neu nad ydynt yn gyfarwydd iawn â'r materion i ymateb mewn ffordd fwy gwybodus. Byddai Ofcom felly'n annog ymatebwyr i lenwi eu taflen flaen mewn ffordd sy'n galluogi Ofcom i gyhoeddi eu hymatebion pan fydd yn eu derbyn, yn hytrach nag aros tan ddiwedd y cyfnod ymgynghori.
- A4.4 Mae'n llawer gwell gennym gael ymatebion drwy'r ffurflen we ar-lein sy'n cynnwys y daflen flaen. Os ydych yn ymateb ar e-bost, drwy'r post neu ffacs, gallwch lawrlwytho copi electronig o'r daflen flaen hon ar ffurf Word neu RTF o adran 'Ymgynghoriadau' ein gwefan yn www.ofcom.org.uk/consult/.
- A4.5 Rhowch unrhyw rannau o'ch ymateb rydych chi o'r farn y dylid eu cadw'n gyfrinachol mewn atodiad ar wahân i'ch ymateb, a chynnwys eich rhesymau pam na ddylid cyhoeddi'r rhan hon o'ch ymateb. Gall hyn gynnwys gwybodaeth fel eich cefndir a'ch profiad personol. Os hoffech gadw eich enw, cyfeiriad, manylion cyswllt eraill, neu deitl eich swydd yn gyfrinachol, cofiwch eu rhoi ar eich taflen flaen yn unig fel nad oes rhaid i ni olygu eich ymateb.

Taflen flaen ar gyfer ymateb i ymgynghoriad**MANYLION SYLFAENOL**

Teitl yr ymgynghoriad:

At (Cyswllt Ofcom):

Enw'r ymatebwr:

Yn cynrychioli (hunan neu sefydliad/au):

Cyfeiriad (os na anfonwyd ar e-bost):

CYFRINACHEDD

Ticiwch isod pa ran o'ch ymateb rydych chi'n ei hystyried yn gyfrinachol, gan roi eich rhesymau dros hyn

Dim byd

☐

Enw/manylion cysylltu/teitl swydd

☐

Yr ymateb cyfan

☐

Sefydliad

☐

Rhan o'r ymateb

☐

Os nad oes unrhyw atodiad ar wahân, pa rannau?

Os ydych chi am i ni beidio â chyhoeddi rhan o'ch ymateb, eich enw neu enw'ch sefydliad, gall Ofcom gyhoeddi cyfeiriad at gynnwys eich ymateb o hyd (gan gynnwys, yn achos unrhyw rannau cyfrinachol, crynodeb cyffredinol nad yw'n datgelu'r wybodaeth benodol nac yn caniatáu i chi gael eich adnabod)?

DATGANIAD

Cadarnhaf fod yr ohebiaeth a ddarperir gyda'r daflen flaen hon yn ymateb ffurfiol i'r ymgynghoriad y gall Ofcom ei gyhoeddi. Fodd bynnag, wrth gyflwyno'r ymateb hwn, rwy'n deall y gall fod ar Ofcom angen cyhoeddi pob ymateb, gan gynnwys rhai y nodir yn rhai cyfrinachol, er mwyn bodloni ei rwymedigaethau cyfreithiol. Rwyf wedi anfon fy ymateb ar ffurf e-bost, a gall Ofcom ddiystyru unrhyw destun e-bost safonol ynglŷn â pheidio â datgelu cynnwys ac atodiadau e-byst.

Mae Ofcom yn ceisio cyhoeddi ymatebion pan mae'n eu derbyn. Os nad yw eich ymateb yn gyfrinachol, a phe byddai'n well gennych i ni gyhoeddi eich ymateb dim ond ar ôl diwedd yr ymgynghoriad, ticiwch yma.

Enw

Llofnod (os copi caled)